

"Әлеуметтік қызметтер (протездік-ортопедиялық бұйымдарды жобалау, жасау және жөндеу)" кәсіптік стандартын бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2024 жылғы 30 қыркүйектегі № 393 бұйрығы

ЗҚАИ-ның ескертпесі!

Қолданысқа енгізілу тәртібін 4-тармақтан қараңыз

"Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасының Заңы 5-бабының 5-тармағына сәйкес БҰЙЫРАМЫН:

1. Осы бұйрыққа қосымшаға сәйкес қоса беріліп отырған "Әлеуметтік қызметтер (протездік-ортопедиялық бұйымдарды жобалау, жасау және жөндеу)" кәсіптік стандарты бекітілсін.

2. Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің Инклюзия департаменті Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен:

1) осы бұйрыққа қол қойылған күннен бастап бес жұмыс күн ішінде оны қазақ және орыс тілдерінде ресми жариялау және Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкіне енгізу үшін Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің "Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты" шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорнына жіберуді;

2) осы бұйрықты Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің интернет-ресурсында орналастыруды қамтамасыз етсін.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау жетекшілік ететін Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау вице-министріне жүктелсін.

4. Осы бұйрық 2025 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізіледі және ресми жариялануға тиіс.

Министр

С. Жақыпова

Қазақстан Республикасы
Еңбек және халықты әлеуметтік
қорғау министрінің
2024 жылғы 30 қыркүйектегі
№ 393 бұйрығымен
бекітілген

"Әлеуметтік қызметтер (протездік-ортопедиялық бұйымдарды жобалау, жасау және жөндеу)" кәсіптік стандарты

1-тарау. Жалпы ережелер

1. "Әлеуметтік қызметтер (протездік-ортопедиялық бұйымдарды жобалау, жасау және жөндеу)" кәсіптік стандарты біліктілік пен құзыреттілік деңгейіне, еңбек мазмұнына, сапасына және жағдайларына қойылатын талаптарды айқындайды, сондай-ақ ұйымдарда протездік-ортопедиялық бұйымдарды жобалау, жасау және жөндеу жөніндегі жұмыстарға арналған міндеттердің кең ауқымын шешуге арналған.

2. Кәсіптік стандартты мынадай пайдаланушылар:

1) жұмыскерлер – протездік-ортопедиялық қызмет саласындағы кәсіби қызметке қойылатын талаптарды түсіну, өзінің кәсіби дамуы мен біліктілігін арттыруды жоспарлау, сондай-ақ бейінді бағыт бойынша мансаптық ілгерілеуді болжамдау үшін;

2) жұмыс берушілер – протездік-ортопедиялық қызмет саласындағы кәсіби қызметтің мазмұнына қойылатын бірыңғай талаптарды әзірлеу, еңбек нарығының заманауи қажеттіліктеріне жауап беретін жұмыскерлердің біліктілігіне қойылатын талаптарды жаңарту, персоналды жалдау және аттестаттау кезінде өлшемшарттарды қалыптастыру, сондай-ақ кадрлардың біліктілігін арттыру, дамыту, ілгерілету және ротациялау бағдарламаларын жасау үшін;

3) білім беру және оқу орындары – протездік-ортопедиялық қызмет саласында мамандар даярлау, бейіндік бағыттардың басшылары мен мамандарын қайта даярлау мен олардың біліктілігін арттыру бойынша білім беру бағдарламаларының мақсаттары мен мазмұнын айқындау, протездік-ортопедиялық қызмет саласында оқытушылар мен сарапшыларды кәсіптік қайта даярлау және олардың біліктілігін арттыру жүйесін дамыту үшін ;

4) сертификаттау және біліктілік беру жөніндегі қызметті жүзеге асыратын ұйымдар (органдар) – персоналды сертификаттау кезінде бағалау материалдарын әзірлеу және сәйкестік деңгейі бойынша жұмыскерлердің біліктілік өлшемшарттарын әзірлеу үшін;

5) мемлекеттік органдар – кәсіптік стандартты еңбек нарығын мониторингтеу және болжамдау өлшемшарттары ретінде пайдалану үшін қолданады.

Осы кәсіптік стандарттың негізінде ұйымдар өндірісті, еңбек пен басқаруды, олардың жауапкершілігін, өндірісті ұйымдастыру ерекшеліктерін ескере отырып, еңбек функцияларының, білімдері мен дағдыларының тізбесін нақтылай отырып, ішкі қолдану үшін жұмыскерлерге арналған корпоративтік кәсіптік стандарттарды әзірлей алады.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер мен анықтамалар қолданылады:

1) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

2) біліктілік – жұмыскердің біліктілік даярлығының дәрежесі, белгілі бір күрделі дәрежедегі жұмысты орындауда қажет білімінің, икемділігі мен дағдыларының болуы;

3) біліктілік деңгейі – күрделіліктің параметрлері бойынша стандартты емес еңбек әрекеттерімен, жауапкершілігімен және тәуелсіздігімен сараланатын жұмыскердің даярлық деңгейі мен құзыреттілігіне қойылатын талаптар жиынтығы;

4) дағды – кәсіптік міндетті толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен машықты қолдану қабілеті;

5) информалды білім – білім беру ұйымдарынан және білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдардан тыс күнделікті қызмет барысында алынатын және оқыту нәтижелерін растаушы құжат берілмей жүргізілетін білім беру түрі;

6) кәсіп – жеке адам жүзеге асыратын және орындалуы үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін қызмет түрі;

7) кәсіптік кіші топ (еңбек қызметінің түрі) – кәсіптік топтың бөлігі, еңбек функцияларының тұтас жиынтығынан және оларды орындауға қажетті құзыреттіліктерден қалыптасқан кәсіптер жиынтығы;

8) кәсіптік топ (кәсіби қызмет саласы) – ортақ интеграциялық негізі бар (ұқсас немесе бір-біріне жақын міндет, объектілер, технологиялар, оның ішінде еңбек құралдары) және еңбек функциялары мен оларды орындау үшін құзыреттіліктердің ұқсас жиынтығын көздейтін кәсіптік кіші топтардың жиынтығы;

9) құзырет – еңбек функциясын құрайтын бір немесе бірнеше кәсіптік міндетті орындауға мүмкіндік беретін дағдыны қолдану қабілеті;

10) машық – кәсіптік міндет шеңберінде жекелеген, бірлі-жарым іс-әрекетті физикалық тұрғыдан және (немесе) ақыл-оймен орындау қабілеті;

11) салалық біліктілік шеңбері – ұлттық біліктілік шеңбері негізінде, Қазақстан Республикасының кәсіптерінің ұлттық сыныптауышының, экономикалық қызмет түрлерінің сыныптауышын және салада орындалатын жұмыстардың күрделілігіне және пайдаланылатын білімнің, машықтың және құзыреттің сипатына қарай деңгейлер бойынша маманның біліктілігіне қойылатын талаптарды ескере отырып әзірленген құжат;

12) формалды емес білім беру – оқыту орны, мерзімдері мен нысаны ескерілмей, білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдар жоспарлаған, ұйымдастырған және жүзеге асыратын және оқыту нәтижелерін растаушы құжат беріле отырып жүргізілетін білім беру түрі.

4. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады:

1) БА – Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 16-бабы 16-1) тармақшасына сәйкес бекітілген басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы;

2) БТБА – Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 16-бабының 16-1) тармақшасына сәйкес

бекітілген жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;

- 3) КС – кәсіптік стандарт;
- 4) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;
- 5) ТЖКБ – техникалық және кәсіптік білім беру;
- 6) ЭҚЖЖ – экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші.

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

5. Кәсіптік стандарттың атауы: "Әлеуметтік қызметтер (протездік-ортопедиялық бұйымдарды жобалау, жасау және жөндеу)".

6. Кәсіптік стандарт коды: С32503.

7. ЭҚЖЖ сәйкес секцияны, бөлімді, топты, сыныпты және кіші сыныпты көрсету:

Өндеу өнеркәсібі:

32. Басқа да дайын бұйымдар өндірісі;

32.5 Медициналық және стоматологиялық құралдар мен керек-жарақтар өндірісі

32.50 Медициналық және стоматологиялық құралдар мен керек-жарақтар өндірісі

32.50.3 Хирургиялық және ортопедиялық құрылғылар өндірісі

8. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы:

"Әлеуметтік қызметтер (протездік-ортопедиялық бұйымдарды жобалау, жасау және жөндеу)" кәсіптік стандарты "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасының Заңы 5-бабының 5-тармағына сәйкес әзірленді.

Кәсіптік стандарт ортопедиялық аяқкиімді жобалау, модельдеу, протездік-ортопедиялық бұйымдарды жасау және жөндеу кезінде жұмыскерлердің дағдыларына, біліміне, машықтарына және жеке құзыреттеріне қойылатын тиісті талаптарға сәйкес келетін еңбек функцияларын жүйелі және құрылымдық сипаттайтын кәсіптерді қамтиды.

Осы кәсіптік стандартқа туынды лауазымдар енгізілмеген: басшылардың орынбасарлары, аға, жетекші және бас мамандар, олардың міндеттері, білімдері, машықтар мен дағдылары базалық лауазымдар негізінде айқындалады және ұйымдағы штаттық нормативтер мен кестелер негізінде белгіленеді. Аға, жетекші және бас мамандардың қажетті жұмыс өтіліне қойылатын талаптар I біліктілік санатындағы мамандар үшін көзделген талаптармен салыстырғанда 2-3 жылға артады.

"Білім" бөлімінде қамтылған теориялық және практикалық білімге қойылатын талаптармен қатар, жұмыскерлер: ішкі еңбек тәртібін, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, экологиялық, өнеркәсіптік қауіпсіздік жөніндегі тәртіп пен нормаларды, санитариялық-эпидемиологиялық талаптарды, жұмыс орнын ұтымды ұйымдастыру және ұстау тәртібін білуі тиіс.

Кәсіптік стандарт 6 кәсіптік кіші топты (ортопедия, протездеу, протездеудегі технология, ортездеудегі технология, ортопедиялық аяқкіім технологиясы және модельдеу, слесарлық жұмыстар) және 18 кәсіпті қамтиды.

9. Кәсіптер карточкаларының тізбесі:

- 1) ортопед-техник – СБШ бойынша 4-5-деңгей;
- 2) протезші техник – СБШ бойынша 4-5-деңгей;
- 3) протезші техник-технолог – СБШ бойынша 4-5-деңгей;
- 4) протезші инженер-технолог – СБШ бойынша 6-деңгей;
- 5) ортезші техник-технолог – СБШ бойынша 4-5 деңгейлер;
- 6) ортезші инженер-технолог – СБШ бойынша 6-деңгей;
- 7) ортопедиялық аяқкіім техник-технологы – СБШ бойынша 4-5-деңгей;
- 8) ортопедиялық аяқкіім инженер-технологы – СБШ бойынша 6-деңгей;
- 9) ортопедиялық аяқкіімді керуші (қолмен) – СБШ бойынша 1-4-деңгей;
- 10) ортопедиялық аяқкіімді құрастырушы (қолмен) – СБШ бойынша 1-4-деңгей;
- 11) ортопедиялық аяқкіімді фрезерлеуші (ортопедиялық аяқкіімді әрлеуші) – СБШ бойынша 2-4-деңгей;
- 12) ортопедиялық аяқкіім модельер-конструкторы – СБШ бойынша 3-деңгей;
- 13) ортопедиялық аяқкіімінің үстіңгі бөлігін пішуші-модельер – СБШ бойынша 2-4-деңгей;
- 14) қалыптар модельері – СБШ бойынша 3-деңгей;
- 15) ортопедиялық бұйымдарды тігуші – СБШ бойынша 1-4-деңгей;
- 16) протездік-ортопедиялық бұйымдардың механигі – СБШ бойынша 3-4-деңгей;
- 17) протездік-ортопедиялық бұйымдарды жасау және әрлеу жөніндегі қайысшы – СБШ бойынша 3-4-деңгей.
- 18) протездерді құрастырушы слесарь (ортопедиялық аяқкіім тігуші) – СБШ бойынша 3-деңгей.

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

10. "Ортопед-техник" кәсібінің карточкасы	
Топ коды	3215-1
Қызмет атауының коды:	3215-1-002
Кәсіп атауы:	ортопед-техник
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4
СБШ бойынша біліктіліктің кіші деңгейі:	4.0 – санаты жоқ; 4.1. – 2-санат; 4.2. – 1-санат
	"Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты

<p>БТБА, БА және ұйымдар қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі</p>	<p>әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелген).</p> <p>105-параграф, 626-тармақ, техник:</p> <p>I санаттағы техник: тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік (арнаулы орта, кәсіптік орта), орта білімнен кейінгі білімі және II санаттағы техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл;</p> <p>II санаттағы техник: тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік (арнаулы орта, кәсіптік орта), орта білімнен кейінгі білімі және санаты жоқ техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл;</p> <p>санаты жоқ техник: тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік (арнаулы орта, кәсіптік орта), орта білімнен кейінгі білімі, жұмыс өтіліне талаптар қойылмайды.</p>		
<p>Кәсіптік білім деңгейі:</p>	<p>Білім деңгейі: ТжКБ (орта буын маманы), орта медициналық</p>	<p>Мамандық: 07231000 Аяккіім ісі 07231100 Аяккіім өндірісі (түрлері бойынша) Ортопедия саласындағы мамандандыру</p>	<p>Біліктілік: 4S07231104 Техник-технолог</p>
<p>Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:</p>	<p>Техникалық және кәсіптік (орта арнаулы, орта кәсіптік) білімнің болуы: санаты жоқ техник: жұмыс өтіліне талаптар қойылмайды</p> <p>II санаттағы техник: санаты жоқ техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл;</p> <p>I санаттағы техник: II санаттағы техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл.</p>		
<p>Формалды емес және информалды біліммен байланыс:</p>	<p>Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқыту; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары</p>		
<p>Кәсіптердің басқа да ықтимал атаулары:</p>	<p>3215-1-001 протезші 3215-2-001 протезші механик</p>		
<p>Қызметтің негізгі мақсаты:</p>	<p>Медициналық бөлімде және көшпелі бригадалар құрамында мүгедектігі бар адамдарға қызмет көрсету</p>		
<p>Еңбек функцияларының сипаттамасы</p>			
<p>Еңбек функцияларының тізбесі:</p>	<p>Міндетті еңбек функциялары</p>	<p>Тірек-қимыл аппараты зақымданған мүгедектігі бар адамдарға қызмет көрсету</p>	
	<p>Қосымша еңбек функциялары:</p>	<p>Бейіні бойынша практикалық, еңбек, цифрлық дағдыларының болуы</p>	
		<p>Машық:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Біліктілігі анағұрлым жоғары маманның басшылығымен қажетті техникалық есептеулер жүргізу, күрделі емес жобалар мен қарапайым схемаларды әзірлеу бойынша жұмыстарды орындау. 2. Ортопедиялық аяккіімге гипсті негативтер жасау. 3. Гипсті бинттер жасау. 4. Ортопедиялық аяккіімнің өлшемін алу. 5. Үлгілерді алу. 6. Гипсті позитивті өңдеу. 	

<p>Еңбек функциясы 1: Медициналық бөлімде мүгедектігі бар адамдарға қызмет көрсету</p>	<p>Дағды 1: Медициналық бөлімде мүгедектігі бар адамдарға қызмет көрсету</p>	<p>7. Гипсті позитивті сополимерлі материалмен қалыптау.</p> <p>8. Дайын ортезді тегістеу.</p> <p>9. Белдіктерді, жұмсақ төсеме материалды бекіту.</p> <p>10. Ортопедиялық аяқкиімді өлшеу.</p> <p>11. Бекітуді шақтау.</p> <p>12. Бұйымдауды шақтауға қатысу.</p> <p>13. Ортопед дәрігердің бақылауымен дайын бұйымдарды беру.</p> <p>14. Ортездік-ортопедиялық бұйымдарға техникалық қызмет көрсету бойынша рәсімдерге қатысу.</p> <p>15. Арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету орталығындағы, санаторийлердегі, ауруханалардағы, мектеп-интернаттардағы науқастарға ортопед дәрігермен бірге көшпелі бригада құрамында қызмет көрсетуге қатысу.</p> <p>16. Мүгедектігі бар адамдарға протездік-ортопедиялық бұйымдарды дұрыс пайдалану жөнінде нұсқама жүргізу.</p> <p>Білу:</p> <p>1. Протездік-ортопедиялық бұйымдар өндірісін регламенттейтін ҚР заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері және басқа да әдістемелік материалдар.</p> <p>2. Адам анатомиясының негіздері.</p> <p>3. Протездік-ортопедиялық бұйымдардың, модульдердің және жартылай фабрикаттардың номенклатурасы.</p> <p>4. Тапсырыс бланкілерін толтыру тәртібі.</p> <p>5. Протездік-ортопедиялық бұйымдарды дайындау үшін өлшемдерді алу тәртібі.</p> <p>6. Протездік-ортопедиялық бұйымдарды өндіру технологиясының жалпы теориясы.</p> <p>7. Ортопедиялық аяқкиім жасау технологиясының жалпы теориясы.</p> <p>8. Протездік-ортопедиялық бұйымдарды дайындауға арналған материалдар мен құраушы бұйымдар.</p> <p>9. Буын биомеханикасының негіздері, тірек-қимыл аппаратының статикалық-динамикалық ерекшеліктері.</p> <p>10. Адамның аяқ-қолы мен денесінен негативтерді алу және позитивтер жасау тәртібі.</p> <p>11. Еңбек заңнамасының негіздері.</p> <p>12. Тіл туралы заңнама.</p> <p>13. Ішкі еңбек тәртібінің ережелері.</p> <p>14. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі тәртіп.</p> <p>15. Өндірістік санитария талаптары.</p> <p>16. Өрт қауіпсіздігі талаптары.</p>
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>	<p>-</p>

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Қойылған міндеттерді шешуге жауапкершілік, адалдық, ұқыптылық, байланысқа бейімділік, орындаушылық тәртіп	
Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (075/у-нысан бойынша медициналық анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, соттылықтың болмауы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	СТ 1724-2007 "Протездеу бойынша медициналық-техникалық көмек көрсету және протездік-ортопедиялық бұйымдармен қамтамасыз ету. Жалпы талаптар"; ҚР СТ 68 "Халықтың жеке тапсырыстары бойынша дайындалған протездік-ортопедиялық бұйымдар. Жалпы техникалық шарттар".	
СБШ шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	4	протезші техник
	4	протезші техник-технолог
	4	ортезші техник-технолог
	4	ортопедиялық аяқкиімнің техник-технологы
5	ортезші техник	

11. "Ортопед-техник" кәсібінің карточкасы			
Топ коды	3215-1		
Қызмет атауының коды	3215-1-002		
Кәсіп атауы:	Ортопед-техник		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5		
СБШ бойынша біліктіліктің кіші деңгейі:	5.0. – ТжКБ – жоғары санат 5.1. – ортадан кейінгі білім – санаты жоқ		
БТБА, БА және ұйымдар қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	<p>"Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелген).</p> <p>105-параграф, 626-тармақ, техник:</p> <p>I санаттағы техник: тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік (арнаулы орта, кәсіптік орта), орта білімнен кейінгі білімі және II санаттағы техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл;</p> <p>II санаттағы техник: тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік (арнаулы орта, кәсіптік орта), орта білімнен кейінгі білімі және санаты жоқ техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл;</p> <p>санаты жоқ техник: тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік (арнаулы орта, кәсіптік орта), орта білімнен кейінгі білімі, жұмыс өтіліне талаптар қойылмайды.</p>		
Білім деңгейі:	Мамандық: 07231000 Аяқкиім ісі 07231100	Біліктілік:	

Кәсіптік білім деңгейі:	техникалық және кәсіптік (орта буын маманы) немесе орта білімнен кейінгі білім және жұмыс тәжірибесі, орта медициналық	Аяқкиім өндірісі (түрлері бойынша) Ортопедия саласындағы мамандандыру	4S07231104 Техник-технолог
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	біліктілігі орта деңгейдегі маман: ТжКБ болған кезде; жоғары санаттағы техник: мамандығы бойынша жұмыс өтілі кемінде 5 жыл; орта білімнен кейінгі білімі болға кезде: жұмыс өтіліне талап қойылмайды		
Формалды емес және информалды біліммен байланыс:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқыту; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Кәсіптердің басқа да ықтимал атаулары:	3215-1-001 протезші 3215-2-001 протезші механик		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Медициналық бөлімде және көшпелі бригадалар құрамында мүгедектігі бар адамдарға қызмет көрсету		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары	Тірек-қимыл аппараты зақымданған мүгедектігі бар адамдарға қызмет көрсету	
	Қосымша еңбек функциялары:	Бейіні бойынша практикалық, еңбек, цифрлық дағдыларының болуы	
Еңбек функциясы 1:		<p>Машық:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қажетті техникалық есептеулер жүргізу, жобалар мен қарапайым схемаларды әзірлеу. 2. Есептеулердің техникалық тапсырмаларға, қолданыстағы стандарттар мен нормативтік құжаттарға сәйкес келуін қамтамасыз ету. 3. Жұмыста заманауи техникалық құралдарды пайдалану бойынша қажетті шаралар қабылдау. 4. Ортопедиялық аяқкиімге гипсті негативтер жасау. 5. Гипсті бинттер жасау. 6. Ортопедиялық аяқкиімнің өлшемін алу. 7. Неготомия жүргізу (үлгілерді алу). 8. Гипсті позитивті өңдеу. 9. Гипсті позитивті сополимерлі материалмен қалыптау. 10. Дайын ортезді тегістеу. 	

<p>Медициналық бөлімде мүгедектігі бар адамдарға қызмет көрсету</p>	<p>Дағды 1: Медициналық бөлімде мүгедектігі бар адамдарға қызмет көрсету</p>	<ol style="list-style-type: none"> 11. Ортезді бұйымдарды соңғы рет өңдеу (белдіктерді, жұмсақ төсеме материалды бекіту). 12. Ортопедиялық аяқкиімді өлшеу. 13. Бекітуді шақтау. 14. Бұйымдарды шақтау. 15. Ортопед дәрігердің бақылауымен дайын бұйымдарды беру. 16. Ортездік-ортопедиялық бұйымдарға техникалық қызмет көрсету бойынша рәсімдерін жүргізу. 17. Арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету орталығындағы, санаторийлердегі, ауруханалардағы, мектеп-интернаттардағы науқастарға ортопед дәрігермен бірге көшпелі бригада құрамында қызмет көрсету. 18. Мүгедектігі бар адамдарға протездік-ортопедиялық бұйымдарды дұрыс пайдалану жөнінде нұсқама жүргізу.
		<p>Білу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Протездік-ортопедиялық бұйымдар өндірісін регламенттейтін ҚР заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері және басқа да әдістемелік материалдар. 2. Адам анатомиясының негіздері. 3. Протездік-ортопедиялық бұйымдардың, модульдердің және жартылай фабрикалардың номенклатурасы. 4. Тапсырыс бланкілерін толтыру тәртібі. 5. Протездік-ортопедиялық бұйымдарды дайындау үшін өлшемдерді алу тәртібі. 6. Протездік-ортопедиялық бұйымдарды өндіру технологиясының теориясы. 7. Ортопедиялық аяқкиім жасау технологиясының теориясы. 8. Протездік-ортопедиялық бұйымдарды дайындауға арналған материалдар мен құраушы бұйымдар.

		<p>9. Буын биомеханикасының негіздері, тірек-қимыл аппаратының статикалық-динамикалық ерекшеліктері.</p> <p>10. Адамның аяқ-қолы мен денесінен негативтер алу және позитивтер жасау тәртібі.</p> <p>11. Еңбек заңнамасының негіздері.</p> <p>12. Тіл туралы заңнама.</p> <p>13. Ішкі еңбек тәртібінің ережелері.</p> <p>14. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі тәртіп;</p> <p>15. Өндірістік санитария талаптары.</p> <p>16. Өрт қауіпсіздігі талаптары.</p>
Дағдыны тану мүмкіндігі:		-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Қойылған міндеттерді шешуге жауапкершілік, адалдық, ұқыптылық, байланысқа бейімділік, орындаушылық тәртіп, тұлғааралық құзыреттілік, нәтиже мен тиімділікке бағдарлану	
Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (075/у-нысан бойынша медициналық анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, соттылықтың болмауы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	СТ 1724-2007 "Протездеу бойынша медициналық-техникалық көмек көрсету және протездік-ортопедиялық бұйымдармен қамтамасыз ету. Жалпы талаптар"; ҚР СТ 68 "Халықтың жеке тапсырыстары бойынша дайындалған протездік-ортопедиялық бұйымдар. Жалпы техникалық шарттар".	
С Б Ш шеңберіндегі баcка кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	5	протезші техник
	5	протезші техник-технолог
	5	ортезші техник-технолог
	5	ортопедиялық аяқкиімнің техник-технологы
6	ортезші инженер-технолог	
12. "Протезші техник" кәсібінің карточкасы		
Топ коды	3215-1	
Қызмет атауының коды:	3215-1-001	
Кәсіп атауы:	Протезші техник	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі	4	
	4.0. – санаты жоқ;	

СБШ бойынша біліктіліктің кіші деңгейі:	4.1. – 2 санат; 4.2. – 1 санат		
БТБА, БА және ұйымдар қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	<p>"Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелген).</p> <p>108-параграф, 635-тармақ, техник-конструктор:</p> <p>I санаттағы техник-конструктор: тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік (арнаулы орта, кәсіптік орта), орта білімнен кейінгі білімі және II санаттағы техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл;</p> <p>II санаттағы техник-конструктор: тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік (арнаулы орта, кәсіптік орта), орта білімнен кейінгі білімі және II санаттағы техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл;</p> <p>санаты жоқ техник-конструктор: тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік (арнаулы орта, кәсіптік орта), орта білімнен кейінгі білімі, жұмыс өтіліне талаптар қойылмайды.</p>		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: техникалық және кәсіптік білім (орта буын маманы) орта медициналық	07231000 Аяқкиім ісі 07231100 Аяқкиім өндірісі (түрлері бойынша) Протездеу және ортездеу саласындағы мамандандыру	Біліктілік: 4S07231104 Техник-технолог
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	<p>Техникалық және кәсіптік (орта арнаулы, орта кәсіптік) білімнің болуы: санаты жоқ техник: жұмыс өтіліне талаптар қойылмайды</p> <p>II санаттағы техник: санаты жоқ техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл;</p> <p>I санаттағы техник: II санаттағы техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл.</p>		
Формалды емес және информалды біліммен байланыс:	<p>Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқыту;</p> <p>"skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары</p>		
Кәсіптердің басқа да ықтимал атаулары:	<p>3215-1-001 протезші</p> <p>3215-1-002 ортопед-техник</p> <p>3215-2-001 протезші механик</p>		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Медициналық бөлімде және көшпелі бригадалар құрамында мүгедектігі бар адамдарға қызмет көрсету		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары	Тірек-қимыл аппараты зақымданған мүгедектігі бар адамдарға қызмет көрсету	
	Қосымша еңбек функциялары:	Бейіні бойынша практикалық, еңбек, цифрлық дағдыларының болуы	

Еңбек функциясы 1: Медициналық бөлімде мүгедектігі бар адамдарға қызмет көрсету

Дағды 1: Медициналық бөлімде мүгедектігі бар адамдарға қызмет көрсету

Машық:

1. Біліктілігі анағұрлым жоғары маманның басшылығымен қажетті техникалық есептеулерді жүргізу, қарапайым жобалар мен қарапайым схемаларды әзірлеу бойынша жұмыстарды орындау.
2. Анағұрлым білікті маманның басшылығымен жеке және шағын сериялы өндірістің күрделілігі орташа бұйымдарын және ірі сериялы және жаппай өндірістің қарапайым бұйымдарын құрастыру.
3. Қол мен аяқтарға, денеге арналған протездер мен ортездерге (аппараттарға, тугторларға) гипсті негативді дайындау.
4. Гипсті бинттер жасау.
5. Қол мен аяқтарға, денеге арналған протездер мен ортездерге (аппараттарға, тугторларға) өлшем алу.
6. Қол мен аяқтардың протездерін, ортездерін (аппараттарын, тугторларын) өлшеу.
7. Бекітуді шақтау.
8. Протездеуші дәрігердің бақылауымен дайын бұйымдарды беру.
9. Протездер мен ілеспе бұйымдарға техникалық қызмет көрсету және жөндеу жөніндегі рәсімдерге қатысу.
10. Арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету орталығындағы, санаторийлердегі, ауруханалардағы, мектеп-интернаттардағы науқастарға ортопед-дәрігермен бірге көшпелі бригада құрамында қызмет көрсетуге қатысу.
11. Мүгедектігі бар адамдарға протездік-ортопедиялық бұйымдарды дұрыс пайдалану жөнінде нұсқама жүргізу.

Білу:

1. Протездік-ортопедиялық бұйымдар өндірісін регламенттейтін ҚР заңнамалық

		<p>және өзге де нормативтік құқықтық актілері және басқа да әдістемелік материалдар.</p> <p>2. Адам анатомиясының негіздері.</p> <p>3. Протездік-ортопедиялық бұйымдардың, модульдердің және жартылай фабрикаттардың номенклатурасы.</p> <p>4. Тапсырыс бланкілерін толтыру тәртібі.</p> <p>5. Протездік-ортопедиялық бұйымдарды дайындау үшін өлшемдерді алу тәртібі.</p> <p>6. Протездік-ортопедиялық бұйымдарды өндіру технологиясының негіздері.</p> <p>7. Протез жасау, ортез жасаудың жалпы теориясы;</p> <p>8. Протездік-ортопедиялық бұйымдарды дайындауға арналған материалдар мен құраушы бұйымдар.</p> <p>9. Буын биомеханикасының негіздері, тірек-қимыл аппаратының статикалық-динамикалық ерекшеліктері.</p> <p>10. Адамның аяқ-қолы мен денесінен негативтер алу және позитивтер жасау тәртібі.</p> <p>11. Еңбек заңнамасының негіздері.</p> <p>12. Тіл туралы заңнама.</p> <p>13. Ішкі еңбек тәртібінің ережелері.</p> <p>14. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі тәртіп.</p> <p>15. Өндірістік санитария талаптары.</p> <p>16. Өрт қауіпсіздігі талаптары.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Ж е к е құзыреттерге қойылатын талаптар:	Қойылған міндеттерді шешуге жауапкершілік, адалдық, ұқыптылық, байланысқа бейімділік, орындаушылық тәртіп, тұлғааралық құзыреттілік, нәтиже мен тиімділікке бағдарлану	
Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (075/у-нысан бойынша медициналық анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, соттылықтың болмауы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер	СТ 1724-2007 "Протездеу бойынша медициналық-техникалық көмек көрсету және протездік-ортопедиялық бұйымдармен қамтамасыз ету. Жалпы талаптар";	

мен ұлттық стандарттардың тізімі:	ҚР СТ 68 "Халықтың жеке тапсырыстары бойынша дайындалған протездік-ортопедиялық бұйымдар. Жалпы техникалық шарттар".		
С Б Ш шеңберіндегі б а с қ а кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:		Кәсіп атауы
	4		протезші техник
	4		протезші техник-технолог
	4		ортезиші техник-технолог
	4		ортопедиялық аяқкиімнің техник-технологы
5		ортезші техник	
13. "Протезші техник" кәсібінің карточкасы:			
Топ коды	3215-1		
Қызмет атауының коды	3215-1-001		
Кәсіп атауы:	Протезші техник		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5		
СБШ бойынша біліктіліктің кіші деңгейі:	5.0. – ТжКБ – жоғары санат 5.1. – ортадан кейінгі білім – санаты жоқ		
ЖЖКБТБА, БА және ұйымдар қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	"Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелген). 105-параграф, 626-тармақ, техник: I санаттағы техник: тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік (арнаулы орта, кәсіптік орта), орта білімнен кейінгі білімі және II санаттағы техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл; II санаттағы техник: тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік (арнаулы орта, кәсіптік орта), орта білімнен кейінгі білімі және санаты жоқ техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл; санаты жоқ техник: тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік (арнаулы орта, кәсіптік орта), орта білімнен кейінгі білімі, жұмыс өтіліне талаптар қойылмайды.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: техникалық және кәсіптік (орта буын маманы) немесе орта білімнен кейінгі білім, орта медициналық	07231000 Аяқкиім ісі 07231100 Аяқкиім өндірісі (түрлері бойынша) Протездеу және ортездеу саласындағы мамандандыру	Біліктілік: 4S07231104 Техник-технолог
Жұмыс тәжірибесіне	Біліктілігі орта деңгейдегі маман: техникалық және кәсіптік білім болған кезде:		

қойылатын талаптар	жоғары санаттағы техник: мамандығы бойынша жұмыс өтілі кемінде бес жыл; орта білімнен кейінгі білімі болған кезде: жұмыс өтіліне талаптар қойылмайды	
Формалды емес және информалды біліммен байланыс:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқыту; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары	
Кәсіптердің басқа да ықтимал атаулары:	3215-1-002 ортопед техник 3215-2-001 протезші механик	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Медициналық бөлімде және көшпелі бригадалар құрамында мүгедектігі бар адамдарға қызмет көрсету	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары	Тірек-қимыл аппараты зақымданған мүгедектігі бар адамдарға қызмет көрсету
	Қосымша еңбек функциялары:	Бейіні бойынша практикалық, еңбек, цифрлық дағдыларының болуы
		<p>Машық:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қажетті техникалық есептеулерді жүргізу, күрделі емес жобалар мен қарапайым схемаларды әзірлеу. 2. Жеке және шағын сериялы өндірістің күрделілігі орташа бұйымдарын және ірі сериялы және жаппай өндірістің қарапайым бұйымдарын құрастыру. 3. Әзірленіп жатқан конструкциялардың техникалық тапсырмаларға, қолданыстағы стандарттарға, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нормаларға, жобалау кезінде еңбекті ұтымды ұйымдастыру талаптарына, өндірістің неғұрлым үнемді технологиясына сәйкестігін қамтамасыз ету, сондай-ақ оларда стандартталған және біріздендірілген бөлшектер мен құрастыру бірліктерін пайдалану. 4. Ұйым шығаратын өнімнің жаңа және жаңғыртылған конструкциялары бұйымдарының, тораптарының, жүйелері мен бөлшектерінің тәжірибелік үлгілерін сынауға, сынақ нәтижелерін ресімдеуге, сондай-ақ

Еңбек функциясы 1: Медициналық бөлімде мүгедектігі бар адамдарға қызмет көрсету

Дағды 1: Медициналық бөлімде мүгедектігі бар адамдарға қызмет көрсету

құрастырылатын бұйымдарды жетілдіру, жаңғырту және біріздендіру жөніндегі жұмысқа қатысу.

5. Қол мен аяқтарға, денеге арналған протездер мен ортездерге (аппараттарға, тугторларға) гипсті негативтер дайындау.

6. Гипсті бинттер жасау.

7. Қол мен аяқтарға, денеге арналған протездер мен ортездерге (аппараттарға, тугторларға) өлшем алу.

8. Қол мен аяқтардың протездерін, ортездерін (аппараттарын, тугторларын) өлшеу.

9. Бекітуді шақтау.

10. Протезуші дәрігердің бақылауымен дайын бұйымдарды беру.

11. Протездер мен ілеспе бұйымдарға техникалық қызмет көрсету және жөндеу.

12. Арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету орталығындағы, санаторийлердегі, ауруханалардағы, мектеп-интернаттардағы науқастарға ортопед дәрігермен бірге көшпелі бригада құрамында қызмет көрсетуге қатысу.

13. Мүгедектігі бар адамдарға протездік-ортопедиялық бұйымдарды дұрыс пайдалану жөнінде нұсқама жүргізу.

Білу:

1. Протездік-ортопедиялық бұйымдар өндірісін регламенттейтін ҚР заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері және басқа да әдістемелік материалдар.

2. Адам анатомиясының негіздері.

3. Протездік-ортопедиялық бұйымдардың, модульдердің және жартылай фабрикаттардың номенклатурасы.

4. Тапсырыс бланкілерін толтыру тәртібі.

5. Протездік-ортопедиялық бұйымдарды дайындау үшін өлшемдерді алу тәртібі.

		<p>6. Протездік-ортопедиялық бұйымдарды өндіру технологиясы.</p> <p>7. Протез жасау, ортез жасау теориясы.</p> <p>8. Протездік-ортопедиялық бұйымдарды дайындауға арналған материалдар мен құраушы бұйымдар.</p> <p>9. Буын биомеханикасының негіздері, тірек-қимыл аппаратының статикалық-динамикалық ерекшеліктері.</p> <p>10. Адамның аяқ-қолы мен денесінен негативтер алу және позитивтер жасау тәртібі.</p> <p>11. Еңбек заңнамасының негіздері.</p> <p>12. Тіл туралы заңнама.</p> <p>13. Ішкі еңбек тәртібінің ережелері.</p> <p>14. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі тәртіп.</p> <p>15. Өндірістік санитария талаптары.</p> <p>16. Өрт қауіпсіздігі талаптары.</p>
Дағдыны тану мүмкіндігі:		-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Қойылған міндеттерді шешуге жауапкершілік, адалдық, ұқыптылық, байланысқа бейімділік, орындаушылық тәртіп, тұлғааралық құзыреттілік, нәтиже мен тиімділікке бағдарлану	
Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (075/у-нысан бойынша медициналық анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, соттылықтың болмауы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	СТ 1724-2007 "Протездеу бойынша медициналық-техникалық көмек көрсету және протездік-ортопедиялық бұйымдармен қамтамасыз ету. Жалпы талаптар"; ҚР СТ 68 "Халықтың жеке тапсырыстары бойынша дайындалған протездік-ортопедиялық бұйымдар. Жалпы техникалық шарттар".	
С Б Ш шеңберіндегі баc қа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіп атауы
	5	протезші техник
	5	протезші техник-технолог
	5	ортезші техник-технолог
	5	ортопедиялық аяқкиімнің техник-технологы
6	ортезші инженер-технолог	
14. "Протезші техник-технолог" кәсібінің карточкасы		
Топ коды	3112-1	

Қызмет атауының коды	3112-1-005 "Техник-технолог (технолог), жалпы бейін"		
Кәсіп атауы:	протезші техник-технолог		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
СБШ бойынша біліктіліктің кіші деңгейі:	4.0. – санаты жоқ; 4.1. – 2 санат; 4.2. – 1 санат		
БТБА, БА және ұйымдар қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	<p>"Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелген).</p> <p>109-параграф, 638-тармақ, техник-технолог:</p> <p>I санаттағы техник-технолог: тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік (арнаулы орта, кәсіптік орта), орта білімнен кейінгі білімі және II санаттағы техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл;</p> <p>II санаттағы техник-технолог: тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік (арнаулы орта, кәсіптік орта), орта білімнен кейінгі білімі және санаты жоқ техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл;</p> <p>санаты жоқ техник-технолог: тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік (арнаулы орта, кәсіптік орта), орта білімнен кейінгі білімі, жұмыс өтіліне талаптар қойылмайды.</p>		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (орта буын маманы), орта медициналық	Мамандық: 07231000 Аяқкиім ісі 07231100 Аяқкиім өндірісі (түрлері бойынша) Ортопедия саласындағы мамандану	Біліктілік: 4S07231104 Техник-технолог
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар	техникалық және кәсіптік (арнаулы орта, кәсіптік орта) білімнің болуы: санаты жоқ техник: жұмыс өтіліне талап қойылмайды II санаттағы техник: санаты жоқ техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл; I санаттағы техник: II санаттағы техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл		
Формалды емес және информалды біліммен байланыс:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқыту; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Кәсіптердің басқа да ықтимал атаулары:	ортопедиялық аяқкиім техник-технологы; ортезші техник-технолог		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Протездік-ортопедиялық бұйымдарды оңтайлы шақтауды қамтамасыз ету үшін әзірлемелерді қамтамасыз ету		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары	Протездік-ортопедиялық бұйымдарды жасау бойынша технологиялық өндірістік процестерді ұйымдастыруға қатысу
Еңбек функциясы 1: Протездік-ортопедиялық бұйымдарды жасау бойынша технологиялық өндірістік процестерді ұйымдастыруға қатысу	Қосымша еңбек функциялары: Дағды 1: Протездік-ортопедиялық бұйымдарды жасау үшін еспетеулерді орындау, күрделі емес жобаларды әзірлеу	Бейіні бойынша практикалық, еңбек, цифрлық дағдыларының болуы Машық: 1. Біліктілігі анағұрлым жоғары маманның басшылығымен қажетті техникалық есептеулерді жүргізу, күрделі емес жобалар мен қарапайым схемаларды әзірлеу бойынша жұмыстарды орындау. 2. Протездік-ортопедиялық бұйымдарды жасау бойынша өндірістік процестерді орындауды техникалық қолдауға қатысу. 3. Мүгедектігі бар адамдардың қажеттіліктеріне сәйкес протездік бұйымдарды дербес модельдеуді жүргізуге қатысу. 4. Пайдаланушыларды бұйымдарды дұрыс қолдануға, пайдалану, қауіпсіздік және еңбекті қорғау қағидаларын сақтауға үйретуге қатысу. 5. Технологиялық жабдықтарды сынауға, жобаланатын технологиялық процестер мен өндіріс режимдерін тексеру және игеру бойынша сараптамалық жұмыстарды жүргізуге қатысу. Білу: 1. Адам анатомиясының негіздері. 2. Протездік-ортопедиялық бұйымдарды тағайындау мен қолданудың медициналық аспектілері. 3. Мүгедектігі бар адамдарды тұрмыстық бейімдеу әдістемелерін білу. 4. Протездік-ортопедиялық бұйымдарды дайындау үшін өлшемдерді алу тәртібі. 5. Техникалық есептеулерді жүргізу тәртібі, күрделі емес жобалар мен қарапайым схемаларды әзірлеу. 6. 3-D форматында сызбалар, суреттер жасау негіздері. 7. Протездерді жобалау негіздері. 8. Еңбек заңнамасының негіздері. 9. Тіл туралы заңнама. 10. Ішкі еңбек тәртібінің ережелері. 11. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі тәртіп. 12. Өндірістік санитария талаптары. 13. Өрт қауіпсіздігі талаптары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:		-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Қойылған міндеттерді шешуге жауапкершілік, адалдық, ұқыптылық, байланысқа бейімділік, орындаушылық тәртіп, тұлғааралық құзыреттілік, нәтиже мен тиімділікке бағдарлану	
Жұмысқа жіберудің		

ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (075/у-нысан бойынша медициналық анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, соттылықтың болмауы туралы анықтама		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	СТ 1724-2007 "Протездеу бойынша медициналық-техникалық көмек көрсету және протездік-ортопедиялық бұйымдармен қамтамасыз ету. Жалпы талаптар". ҚР СТ 68 "Халықтың жеке тапсырыстары бойынша дайындалған протездік-ортопедиялық бұйымдар. Жалпы техникалық шарттар".		
С Б Ш шеңберіндегі б а с қ а кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіп атауы	
	4	ортопед техник	
	4	протезші техник	
	4	ортезші техник-технолог	
	4	ортопедиялық аяккіімнің техник-технологы	
5	протезші техник-технолог		
15. "Протезші техник-технолог" кәсібінің карточкасы			
Топ коды	3112-1		
Қызмет атауының коды	3112-1-005 "Техник-технолог (технолог), жалпы бейін"		
Кәсіп атауы:	Протезші техник-технолог		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5		
СБШ бойынша біліктіліктің кіші деңгейі:	5.0. – ТжКБ – жоғары санат 5.1. – ортадан кейінгі білім – санаты жоқ		
БТБА, БА және ұйымдар қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	"Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелген). 105-параграф, 626-тармақ, техник: I санаттағы техник: тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік (арнаулы орта, кәсіптік орта), орта білімнен кейінгі білімі және II санаттағы техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл; II санаттағы техник: тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік (арнаулы орта, кәсіптік орта), орта білімнен кейінгі білімі және санаты жоқ техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл; санаты жоқ техник: тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік (арнаулы орта, кәсіптік орта), орта білімнен кейінгі білімі, жұмыс өтіліне талаптар қойылмайды.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: техникалық және кәсіптік (орта буын маманы) немесе орта білімнен кейінгі білім, орта медициналық	07231000 Аяқкіім ісі 07231100 Аяқкіім өндірісі (түрлері бойынша) Протездеу және ортездеу	Біліктілік: 4S07231104 Техник-технолог

		саласындағы мамандандыру
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар	Біліктілігі орта деңгейдегі маман: техникалық және кәсіптік білім болған кезде: жоғары санаттағы техник: мамандығы бойынша кемінде бес жыл жұмыс өтілі; орта білімнен кейінгі білімі болған кезде: жұмыс өтіліне талаптар қойылмайды	
Формалды емес және информалды біліммен байланыс:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқыту; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары	
Кәсіптердің басқа да ықтимал атаулары:	ортопедиялық аяқкіім техник-технологы ортезші техник-технолог	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Медициналық бөлімде және көшпелі бригадалар құрамында мүгедектігі бар адамдарға қызмет көрсету	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары	Протездік-ортопедиялық бұйымдарды жасау бойынша технологиялық өндірістік процестерді ұйымдастыру жөніндегі жұмыстарды орындау
	Қосымша еңбек функциялары:	Бейіні бойынша практикалық, еңбек, цифрлық дағдыларының болуы
Еңбек функциясы 1:		Машық: 1. Қажетті техникалық есептеулерді жүргізу, күрделі емес жобалар мен қарапайым схемаларды әзірлеу. 2. Протездік-ортопедиялық бұйымдарды жасау бойынша өндірістік процестердің орындалуын техникалық қолдау. 3. Мүгедектігі бар адамдардың қажеттіліктеріне сәйкес протездік бұйымдарды дербес модельдеуді жүргізу. 4. Жаңа технологияларды, оның ішінде протездік-ортопедиялық бұйымдардың цифрлық және конструкцияларын енгізуді ұйымдастыруға қатысу. 5. Пайдаланушыларды бұйымдарды дұрыс қолдануға, пайдалану тәртібін, еңбек қауіпсіздігі мен еңбекті қорғауды сақтауға үйрету. 6. Технологиялық жабдықтарды сынауға қатысу.

Протездік-ортопедиялық бұйымдарды жасау бойынша технологиялық өндірістік процестерді ұйымдастыру жұмыстарын орындау	Дағды 1: Протездік-ортопедиялық бұйымдарды жасау үшін есептеулерді орындау, күрделі емес жобаларды әзірлеу	7. Жобаланатын технологиялық процестер мен өндіріс режимдерін тексеру және игеру бойынша сараптамалық жұмыстар жүргізу. Білу: 1. Адам анатомиясының негіздері. 2. Протездік-ортопедиялық бұйымдарды тағайындау мен қолданудың медициналық аспектілері. 3. Мүгедектігі бар адамдарды тұрмыстық бейімдеу әдістемелерін білу. 4. Протездік-ортопедиялық бұйымдарды жасау үшін өлшемдерді алу тәртібі; 5. Техникалық есептеулерді жүргізу тәртібі, күрделі емес жобалар мен қарапайым схемаларды әзірлеу. 6. 3-D форматында сызбалар, суреттер жасау негіздері. 7. Протездерді жобалау негіздері. 8. Еңбек заңнамасының негіздері. 9. Тіл туралы заңнама. 10. Ішкі еңбек тәртібінің ережелері. 11. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі тәртіп. 12. Өндірістік санитария талаптары. 13. Өрт қауіпсіздігі талаптары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:		-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Қойылған міндеттерді шешуге жауапкершілік, адалдық, ұқыптылық, байланысқа бейімділік, орындаушылық тәртіп, тұлғааралық құзыреттілік, нәтиже мен тиімділікке бағдарлану	
Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (075/у-нысан бойынша медициналық анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, соттылықтың болмауы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	СТ 1724-2007 "Протездеу бойынша медициналық-техникалық көмек көрсету және протездік-ортопедиялық бұйымдармен қамтамасыз ету. Жалпы талаптар"; ҚР СТ 68 "Халықтың жеке тапсырыстары бойынша дайындалған протездік-ортопедиялық бұйымдар. Жалпы техникалық шарттар".	
С Б Ш шеңберіндегі	СБШ деңгейі:	Кәсіп атауы
	5	ортопед-техник
	5	протезші техник
5	ортезші техник-технолог	

б а с қ а	5	ортопедиялық аяқкиім техник-технологы протезші инженер-технолог
кәсіптермен байланыс:	6	

ЖАЛҒАСЫ

16. "Протезші инженер-технолог" кәсібінің карточкасы			
Топ коды	2144-1		
Қызметтер атауының коды:	2144-1-006		
Кәсіптің атауы:	Протезші инженер-технолог		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша кіші деңгейі:	6.0. – санаты жоқ; 6.1. – 2 санат; 6.2. – 1 санат		
БТБА, БА және ұйымдар қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	<p>"Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелген).</p> <p>49-параграф. 458-тармақ, Инженер-технолог (Технолог):</p> <p>I санаттағы инженер-технолог: кадрлар даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білімі және II санатты инженер-технолог лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл;</p> <p>II санаттағы инженер-технолог: кадрлар даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білімі және санаты жоқ инженер-технолог лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 3 жыл;</p> <p>санаты жоқ инженер-технолог: біліктілігі жоқ кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білімі немесе I санаттағы техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 3 жыл.</p>		
Кәсіптік білім деңгейі:	<p>Білім деңгейі:</p> <p>Жоғары кәсіптік, техникалық, жоғары медициналық</p>	<p>Мамандық:</p> <p>Протездер мен ортездерді дайындау технологиясы және протездеу және ортездеу саласындағы өзге де мамандықтар</p> <p>Биомедициналық инженерия</p>	<p>Біліктілік:</p> <p>Инженер (технолог), инженер-технолог</p>
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	<p>Біліктілігі жоғары деңгейдегі маман:</p> <p>санаты жоқ инженер-технолог: жұмыс өтіліне талаптарды ұсынбай немесе I санаттағы техник лауазымында кемінде 3 жыл жұмыс өтілі;</p> <p>II санаттағы инженер-технолог: санатсыз инженер-технолог лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 3 жыл;</p> <p>I санаттағы инженер-технолог: II санаттағы инженер-технолог лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл.</p>		
Формальды емес және информальды білім берумен байланыс:	<p>Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқыту;</p> <p>"skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары</p>		

Кәсіптердің басқа да ықтимал атаулары:	ортезші инженер-технолог ортопедиялық аяқкиім инженер-технологы	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Протездеу және ортездеу саласындағы технологияларды бейімдеу және енгізу. Технологиялық процестердің орындалуын бақылау.	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Протездік-ортопедиялық бұйымдарды жасау бойынша технологиялық өндірістік процестерді ұйымдастыру және олардың орындалуын бақылау. 2. Бұйымдарды қолдануды мониторингтеу. 3. Мультидисциплинарлық команда құрамында мүгедектігі бар адамдарды динамикада бірлесіп тексеру.
	Қосымша еңбек функциялары:	Бейіні бойынша практикалық, еңбек, цифрлық дағдыларының болуы
Еңбек функциясы 1: Протездік-ортопедиялық бұйымдарды дайындау бойынша технологиялық өндірістік процесті ұйымдастыру және олардың орындалуын бақылау	Дағды 1: Протездік-ортопедиялық бұйымдарды дайындаудың технологиялық процестерін енгізу, дайын өнімді қабылдау	<p>Машық:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Протездік-ортопедиялық бұйымдарды жасау бойынша өндірістік процестердің орындалуын техникалық қолдау. 2. Жабдықтарды, техникалық жарақтарды орналастыру жоспарларын әзірлеу. 3. Жабдықтың өндірістік қуаты мен жүктемесін есептеу. 4. Протезші техниктерді, протездік-ортопедиялық бұйымдардың механиктерін, протезді құрастырушы слесарьлерді оқытуды ұйымдастыру және жүргізу. 6. Жаңа, оның ішінде цифрлық технологияларды және материалдарды енгізу есебінен өндірілетін өнімнің сапасын арттыру. 7. Цех жұмыскерлерінің біліктілігін арттыру бойынша жұмыс жүргізу. 8. Протездік-ортопедиялық бұйымдарды дайындау бойынша өндірістік процесті ұйымдастыру және бақылау. 9. Бұйымдардың қолданылуын бақылау. 10. Мультидисциплинарлық команда құрамында мүгедектігі бар адамдарды динамикада бірлесіп тексеру. <p>Білу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Протездік-ортопедиялық бұйымдар өндірісін регламенттейтін ҚР заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері және басқа да әдістемелік материалдар. 2. Протездік-ортопедиялық бұйымдардың, модульдердің және жартылай фабрикаттардың номенклатурасы. 3. Протездік-ортопедиялық бұйымдарды, материалдар мен құраушы бұйымдарды жасаудың техникалық талаптары мен технологиялары. 4. Протездік-ортопедиялық бұйымдарды өндіру технологиясы. 5. Протез жасау, ортез жасау теориясы.

		<p>6. Жаңа, оның ішінде цифрлық технологиялар және ортопедиялық бұйымдардың конструкциялары.</p> <p>7. Өндірістік жабдықтар, жабдықтарды техникалық пайдалану тәртібі.</p> <p>8. Еңбек заңнамасы.</p> <p>9. Тіл туралы заңнама.</p> <p>10. Ішкі еңбек тәртібі.</p> <p>12. Өндірістік санитария талаптары.</p> <p>13. Өрт қауіпсіздігі талаптары.</p>
<p>Еңбек функциясы 2: Мүгедектігі бар адамдардың күнделікті міндеттері мен жеке қажеттіліктеріне, оның ішінде физикалық қолдау мен өзін-өзі күтуге көмек көрсету</p>	<p>Дағды 1: Мүгедектігі бар адамдардың күнделікті міндеттерін орындауға және жеке қажеттіліктерін қанағаттандыруға, оның ішінде физикалық қолдау мен өзін-өзі қызмет көрсетуге жәрдемдесуге жеке көмек көрсету</p>	<p>Машық:</p> <p>1. Күнделікті міндеттерді орындауда және мүгедектігі бар адамдардың қажеттіліктерін қанағаттандыруда, оның ішінде физикалық көмек пен өзіне-өзі қызмет көрсетуге жәрдемдесуде қолдау көрсету кезінде жекелендірілген әдістер мен тәсілдерді қолдану.</p> <p>2. Мүгедектігі бар адамдардың қажеттіліктеріне сәйкес протездік бұйымдарды дербес модельдеуді жүргізу.</p> <p>3. Оңалту мақсатын, тактикасын қою үшін мүгедектігі бар адамдарды мультидисциплинарлық команда мүшелерімен бірлесіп тексеру.</p> <p>4. Өнімді түзету және шақтау мақсатында күнделікті тексеру.</p> <p>5. Пайдаланушыларға бұйымдарды дұрыс қолдануды, пайдалану және қауіпсіздік техникасы қағидаларын сақтауға үйрету.</p> <p>6. Өмір сүру сапасын жақсарту, өзіне-өзі қызмет көрсетуге үйрету бойынша мүгедектігі бар адамдармен әңгімелесу, түсіндіру жұмыстарын жүргізу.</p> <p>7. Бұйымды жасаудың технологиялық процестерінің орындалуын бақылау, техниктердің, протезші механиктердің, құрастырушы слесарлардың, протездік-ортопедиялық бұйымдарды дайындау және әрлеу жөніндегі қайысшылардың, ортопедиялық бұйымдарды тігушілердің (бандажшылар) жұмысын бақылау.</p> <p>Білу:</p> <p>1. Адам анатомиясының негіздері.</p> <p>2. Протездік-ортопедиялық бұйымдарды тағайындау мен қолданудың медициналық аспектілері.</p> <p>3. Мүгедектігі бар адамдарды тұрмыстық бейімдеу әдістемелерін білу.</p> <p>4. Протездік-ортопедиялық бұйымдарды дайындау үшін өлшемдерді алу тәртібі.</p> <p>5. 3-D форматында сызбалар, суреттер жасау негіздері</p> <p>6. Протездерді жобалау негіздері.</p> <p>7. Еңбек заңнамасы.</p> <p>8. Тілдер туралы заңнама.</p>

		<p>9. Ішкі еңбек тәртібі.</p> <p>10. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау тіртібі.</p> <p>11. Өндірістік санитария талаптары.</p> <p>12. Өрт қауіпсіздігі талаптары.</p>
	<p>Дағды 2: Өндірісте сапаны операцияаралық бақылауды жүзеге асыру</p>	<p>Машық:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аяқ-қолдың немесе дененің теріс және оң дінгектерін өндіруді операцияаралық бақылау. 2. Протездік-ортопедиялық бұйымдардың оңтайлы шақтауды қамтамасыз ету үшін бұйымдарға конструктивті өзгерістер әзірлеу және енгізу . 3. Протез немесе ортез жасау, бұйымды шақтау, статикалық және динамикалық реттеу процесін бақылау. 4. Дайын өнімдерді, олардың жұмыс істеуі және косметикалық көрінісін сараптау . 5. Өнімнің жарамдылығы мен жұмысын оңтайландыру үшін өндірістің технологиялық процесінің кез-келген кезеңін қайталау қажеттілігін анықтау. 6. Бұйымды жасау процесіне басшылық жасау, техниктердің, протезші-механиктердің, құрастырушы слесарьлардың, протездік-ортопедиялық бұйымдарды дайындау және әрлеу жөніндегі қайысшылардың, ортопедиялық бұйымдарды тігушілердің (бандажшылардың) жұмысын бақылау. 7. Сапаны басқару жүйесін әзірлеуге, жетілдіруге және енгізуге қатысу. 8. Протездік-ортопедиялық бұйымдар өндірісінің тиімділігін арттыру бойынша жұмыс әдістерін жетілдіру. 9. Жұмыс орнындағы технологиялық процестердің сапасы мен қауіпсіздігі стандарттарын сақтау. 10. Сапасыз және төмен сортты өнімдердің ақауы және шығарылу себептерін талдау.
		<p>11. Олардың алдын алу және жою жөніндегі іс-шараларды әзірлеуге, сондай-ақ ұйым шығаратын өнімге түсетін жарнамаларды қарауға қатысу.</p> <p>Білу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өндірістегі сапа және қауіпсіздік стандарты. 2. Өндірістегі тәуекел картасын құру. 3. Еңбек заңнамасы. 4. Тілдер туралы заңнама. 5. Ішкі еңбек тәртібі. 6. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау тәртібі. 7. Өндірістік санитария талаптары. 8. Өрт қауіпсіздігі талаптары.
		<p>Машық:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мультидисциплинарлық команда мүшелерімен бірлесіп пациенттерді тексеру, олардың физикалық және функционалдық сипаттамаларын бағалау.

	Дағды 3: Протездік-ортопедиялық бұйымдарды таңдауға және тағайындауға қатысу	<ol style="list-style-type: none"> 2. Пациенттерді оңалтудың жаңа техникалық құралдарын енгізуге қатысу. 3. Дәрігермен бірге пациенттерді тексеру және олардың физикалық және функционалдық сипаттамаларын бағалау, бұйымды таңдау бойынша ұсыным. 4. Мүгедектігі бар адамның протездік бұйымға қажеттілігін бағалау. 5. Өнімді дайындауға арналған өлшемдер. 6. Пациенттің бұйымды игеру процесін бақылау, динамикада тексеру. 7. Пациентке немесе оның отбасына бұйымды пайдалану және күту туралы нұсқама беру. 8. Науқастар үшін оңалтудың жаңа техникалық құралдарын жоспарлауға және енгізуге қатысу.
		<p>Білу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Технологиялық процестерді жобалау кезінде еңбекті ұйымдастыруға қойылатын талаптар. 2. Техникалық құжаттаманы әзірлеу және ресімдеу жөніндегі басшылық материалдар. 3. Ұқсас өнімді өндірудің прогрессивті технологиясы саласындағы озық отандық және шетелдік ұйымдардың тәжірибесі. 4. Экономика, өндірісті ұйымдастыру, еңбек және басқару негіздері. 5. Еңбек заңнамасы. 6. Тілдер туралы заңнама. <p>Ішкі еңбек тәртібінің ережелері.</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау тәртібі. 8. Өндірістік санитария талаптары. 9. Өрт қауіпсіздігі талаптары.
Дағдыны тану мүмкіндігі		-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Қойылған міндеттерді шешуге жауапкершілік, адалдық, ұқыптылық, байланысқа бейімділік, орындаушылық тәртіп, тұлғааралық құзыреттілік, нәтиже мен тиімділікке бағдарлану	
Жұмыс жіберудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (075/у-нысан бойынша медициналық анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, соттылықтың болмауы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	СТ 1724-2007 "Протездеу бойынша медициналық-техникалық көмек көрсету және протездік-ортопедиялық бұйымдармен қамтамасыз ету. Жалпы талаптар"; СТ 68 - 2012 "Халықтың жеке тапсырыстары бойынша дайындалған протездік-ортопедиялық бұйымдар. Жалпы техникалық шарттар".	
СБШ шеңберіндегі басқа мамандықтармен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	ортезші инженер-технолог ортопедиялық аяқкиімнің инженер-технологы
17. "Ортезші техник-технолог" кәсібінің карточкасы:		
Топ коды	3112-1	
Қызметтер атауының коды:	3112-1-005"Технолог-технолог (технолог), жалпы бейіні"	

Кәсіптің атауы:	Орtezші техник-технолог		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
СБШ бойынша кіші деңгейі:	4.0. – санаты жоқ; 4.1. – 2-санат; 4.2. – 1-санат		
БТБА, БА және ұйымдар қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	<p>"Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелген).</p> <p>109-Параграф, 638-тармақ, техник-технолог:</p> <p>I санаттағы техник-технолог: тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік (орта мамандандырылған, орта кәсіптік), ортадан кейінгі білім және II санаттағы өңдеуші техник-технолог лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл;</p> <p>II санаттағы техник-технолог: техникалық және кәсіптік (орта мамандандырылған, орта кәсіптік), тиісті мамандық (біліктілік) бойынша ортадан кейінгі білім және техник-технолог лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл;</p> <p>санаты жоқ техник-технолог: жұмыс өтіліне талаптар қойылмаған тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік (орта арнаулы, орта кәсіптік), орта білімнен кейінгі білімі.</p>		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (орта буын маманы), орта медициналық	Мамандық: 07231000 Аяккім жасау 07231100 Аяккім өндірісі (түрлері бойынша) Ортопедия саласында мамандану	Біліктілік: 4S07231104 техник-технолог
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	<p>Техникалық және кәсіптік (орта арнаулы, орта кәсіптік) білімнің болуы: санаты жоқ техник: жұмыс тәжірибесіне талаптар қойылмайды, II санаттағы техник: санаты жоқ техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл; I санаттағы техник: II санаттағы техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл.</p>		
Формальды емес және информальды білім берумен байланыс:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқыту; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Кәсіптердің басқа да ықтимал атаулары:	3215-1-001 протезші 3215-1-002 ортопед-техник 3215-2-001 протезші механик		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Протездеу және ортопедия саласындағы озық технологияларды әзірлеу және енгізу		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының	Міндетті еңбек функциялары:	Орtezдік бұйымдарды дайындау бойынша өндіріс процесін ұйымдастыруға қатысу	

тізбесі:	Қосымша еңбек функциялары:	Бейіні бойынша практикалық, еңбек, цифрлық дағдыларының болуы
Еңбек функциясы 1 : Ортоздік бұйымдарды дайындау бойынша өндіріс процесін ұйымдастыруға қатысу	Дағды 1: Жоғары білікті маманның басшылығымен есептеулерді жүргізу, ортездік бұйымдарды жасау үшін күрделі емес жобаларды әзірлеу	Машық: 1. Жоғары білікті маманның басшылығымен қажетті техникалық есептеулерді жүргізу, күрделі емес жобалар мен қарапайым диаграммаларды әзірлеу жұмыстарын жүргізеді. 2. Ортездік бұйымдарды өндіру бойынша өндірістік процестерді орындауды техникалық қамтамасыз етуге қатысу. 3. Жұмыста заманауи техникалық және цифрлық құралдарды қолдану. 4. Ортездік бұйымдарды персоналды модельдеу жүргізуге қатысу.
		5. Ортездердің өлшемдерін алу. 6. Үлгілерді алу. 7. Гипсті позитивті өңдеу. 8. Сополимерлі материалмен гипсті позитивті қалыптау. 9. Дайын ортезді тегістеу. 10. Ортездік-ортопедиялық бұйымдарға техникалық қызмет көрсету процедураларына қатысу. 11. Технологиялық жабдықты сынақтан өткізуге, жобаланған технологиялық процестер мен өндіріс режимдерін сынау және меңгеру бойынша тәжірибелік-сараптамалық жұмыстарды жүргізуге қатысу.
		Білу: 1. Адам анатомиясының негіздері. 2. Протездік-ортопедиялық бұйымдардың, модульдердің және жартылай фабрикаттардың номенклатурасы. 3. Тапсырыс бланкілерін толтыру тәртібі. 4. Протездік-ортопедиялық бұйымдарды жасау үшін өлшемдерді алу тәртібі. 5. Протездік-ортопедиялық бұйымдарды өндіру технологиясының жалпы теориясы. 6. Ортопедиялық аяқкиімді өндіру технологиясының жалпы теориясы. 7. Протездік-ортопедиялық бұйымдарды жасауға арналған материалдар мен бөлшектер. 8. Буын биомеханикасының негіздері, тірек-қимыл аппаратының статикалық-динамикалық ерекшеліктері. 9. Адамның аяқ-қолы мен денесінен негативтер алу және позитивті жасау тәртібі. 10. Еңбек заңнамасының негіздері. 11. Тіл туралы заңнама. 12. Ішкі еңбек тәртібі. 13. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау тәртібі.

		14. Өндірістік санитария талаптары. 15. Өрт қауіпсіздігі талаптары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Қойылған міндеттерді шешуге жауапкершілік, адалдық, ұқыптылық, байланысқа бейімділік, орындаушылық тәртіп, тұлғааралық құзыреттілік, нәтиже мен тиімділікке бағдарлану.	
Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (075/у-нысан бойынша медициналық анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, соттылықтың болмауы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	СТ 1724-2007 "Протездеу бойынша медициналық-техникалық көмек көрсету және протездік-ортопедиялық бұйымдармен қамтамасыз ету. Жалпы талаптар"; СТ 68-2012 "Халықтың жеке тапсырыстары бойынша дайындалған протездік-ортопедиялық бұйымдар. Жалпы техникалық шарттар".	
СБШ шеңберіндегі басқа мамандықтармен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	4	Ортопед-техник
	4	протезші техник
	4	протезші-техник-технолог
	4	ортопедиялық аяқкиім инженер-технологы
5	Ортезші техник-технолог	
18. "Ортезші техник-технолог" кәсібінің карточкасы:		
Топ коды	3112-1	
Қызметтер атауының коды:	3112-1-005 "Технолог-технолог (технолог) жалпы бейіні"	
Кәсіптің атауы:	Ортезші техник-технолог	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5	
СБШ бойынша кіші деңгейі:	5.0 - ТжКБ – жоғары санат; 5.1. орта білімнен кейінгі – санаты жоқ	
БТБА, БА және ұйымдар қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	"Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелген). 105-параграф, 626-тармақ, техник : I санаттағы техник: техникалық және кәсіптік (орта арнаулы, орта кәсіптік), тиісті мамандық (біліктілік) бойынша ортадан кейінгі білім және II санаттағы техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл; II санаттағы техник: техникалық және кәсіптік (орта мамандандырылған, орта кәсіптік), тиісті мамандық (біліктілік) бойынша орта білімнен кейінгі білімі және техникалық қызметкер лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл; санаты жоқ техник: техникалық және кәсіптік (орта арнаулы, орта кәсіптік), тиісті мамандық (біліктілік) бойынша жұмыс өтіліне қойылатын талаптарсыз ортадан кейінгі білім.	
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: техникалық және	Мамандық: 07231000 Аяқкиім жасау 07231100 Аяқкиім өндірісі (түрлері бойынша)
		Біліктілік: 4S07231104 техник-технолог

	кәсіптік (орта деңгейдегі маман) немесе орта білімнен кейінгі білім, орта медициналық	Протездеу және ортездеу саласындағы мамандандыру
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Біліктілігі орта деңгейдегі маман: техникалық және кәсіптік білімі болған кезде: жоғары санаттағы техник: мамандығы бойынша жұмыс өтілі кемінде бес жыл; орта білімнен кейінгі білімі болған кезде: жұмыс өтіліне талаптар қойылмайды	
Формальды емес және информалды білім берумен байланыс:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқыту; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары	
Кәсіптердің басқа да ықтимал атаулары:	ортопедиялық аяқкиім техник-технологы протезші техник-технолог	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Протездеу және ортездеу саласындағы озық технологияларды әзірлеу және енгізу	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	Ортопедиялық бұйымдарды дайындау бойынша өндіріс процесін ұйымдастыруға қатысу.
	Қосымша еңбек функциялары:	Бейіні бойынша практикалық, еңбек, цифрлық дағдыларының болуы
Еңбек функциясы 1 : Ортездік бұйымдарды жасау бойынша өндірістік процесті жүзеге асыру.	Дағды 1: Есептеулерді орындау, ортездік бұйымдарды жасаудың күрделі емес жобаларын әзірлеу. Ортездік-ортопедиялық бұйымдарды өндірудің технологиялық процестерін әзірлеуге қатысу, дайын өнімді қабылдау	Машық: 1. Қажетті техникалық есептеулерді жүргізу, күрделілігі орташа жобалар мен схемаларды әзірлеу. 2. Ортездік бұйымдарды өндіру бойынша өндірістік процестерді орындауды техникалық қамтамасыз етуге қатысу. 3. Жұмыста заманауи техникалық және цифрлық құралдарды қолдану. 4. Ортездік бұйымдарды персоналды модельдеуді жүргізу. 5. Ортездердің өлшемдерін алу. 6. Үлгілерді алу. 7. Гипсті позитивті өңдеу. 8. Сополимерлі материалмен гипсті позитивті қалыптау. 9. Дайын ортезді тегістеу. 10. Ортездік-ортопедиялық бұйымдарға техникалық қызмет көрсету процедураларын жүргізу.
		11. Технологиялық жабдықты сынақтан өткізуге, жобаланған технологиялық процестер мен өндіріс режимдерін сынау және меңгеру бойынша тәжірибелік-сараптамалық жұмыстарды жүргізуге қатысу. 12. Ортездеу саласында айналысатын мамандармен, ортопедия саласындағы мемлекеттік және мемлекеттік емес мекемелермен және ұйымдармен өзара әрекеттесу.

		<p>13. Ортезші техниктерді, протездік-ортопедиялық бұйымдардың механиктерін үйрету.</p> <p>14. Жаңа технологияларды, оның ішінде цифрлық технологияларды және ортездік-ортопедиялық бұйымдардың конструкцияларын енгізуді ұйымдастыруға қатысу.</p> <p>15. Ортездік-ортопедиялық бұйымдардың әртүрлі түрлерін дайындау алгоритмін құруға қатысу.</p> <p>Білу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Протездік-ортопедиялық бұйымдарды өндіруді реттейтін Қазақстан Республикасының құқықтық актілері және әдістемелік материалдар. 2. Ортездік бұйымдардың, модульдердің және жартылай фабрикаттардың номенклатурасы. 3. Ортездік бұйымдарға қойылатын техникалық талаптар және өндіру технологиясы. 4. Протез жасау, ортез жасау теориясы. 5. Протездік-ортопедиялық бұйымдарды өндіру технологиясының теориясы. 6. Протездік-ортопедиялық бұйымдарды жасауға арналған материалдар мен құраушы бөлшектер. 7. Буындардың биомеханикасы, тірек-қимыл аппаратының статикалық-динамикалық ерекшеліктері. 8. Адамның аяқ-қолы мен денесінен негативтер алу және позитив жасау тәртібі.
		<ol style="list-style-type: none"> 9. Еңбек заңнамасының негіздері. 10. Тіл туралы заңнама. 11. Ішкі еңбек тәртібінің ережелері. 12. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау тәртібі 13. Өндірістік санитария талаптары. 14. Өрт қауіпсіздігі талаптары.
	<p>Дағды 2: Ортездік-ортопедиялық бұйымдарды таңдауға және тағайындауға қатысу</p>	<p>Машық:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дәрігермен бірге науқастарды тексеруге қатысу және олардың физикалық және функционалдық ерекшеліктерін бағалау. 2. Дәстүрлі құралдар мен 3D құрылғыларын пайдаланып бұйымды жасауға арналған өлшемдер. 3. Неготомия жүргізу (күймалар алу). 4. Науқастың өнімді меңгеру процесін бақылау. 5. Науқасты және оның отбасы мүшелерін өнімді пайдалану және күту бойынша нұсқау беру. 6. Пациентті оңалтудың жаңа техникалық құралдарын жоспарлауға және енгізуге қатысу. 7. Заманауи техниканы пайдалану. <p>Білу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ортездік-ортопедиялық бұйымдарды өндіруді реттейтін Қазақстан Республикасының құқықтық актілері және әдістемелік материалдар. 2. Адам анатомиясының негіздері.

		<p>3. Ортездік-ортопедиялық бұйымдардың, модульдердің және жартылай фабрикаттардың номенклатурасы.</p> <p>4. Дәстүрлі әдістер мен құралдарды немесе 3D-технологияларды пайдалана отырып, ортездік-ортопедиялық бұйымдарды (неготовимия жүргізу) өндіру үшін өлшемдерді алу тәртібі.</p> <p>5. Ортездік-ортопедиялық бұйымдарды өндіру технологиялары.</p> <p>6. Ортез құрылысының теориясы.</p> <p>7. Ортездік-ортопедиялық бұйымдардың мақсаты мен қолданылуының медициналық аспектілері.</p>
		<p>8. Мүгедектігі бар адамдардың қажеттіліктерін бағалау және оңалтудың техникалық құралдар1 таңдау.</p> <p>9. Бұйымдарды шығару кезінде пайдаланылатын жабдықтардың техникалық деректері.</p> <p>10. Еңбек заңнамасының негіздері.</p> <p>11. Тіл туралы заңнама.</p> <p>12. Ішкі еңбек тәртібінің ережелері.</p> <p>13. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау тәртібі.</p> <p>14. Өндірістік санитария талаптары.</p> <p>15. Өрт қауіпсіздігі талаптары.</p>
Дағдыны тану мүмкіндігі:		-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Қойылған міндеттерді шешуге жауапкершілік, адалдық, ұқыптылық, байланысқа бейімділік, орындаушылық тәртіп, тұлғааралық құзыреттілік, нәтиже мен тиімділікке бағдарлану	
Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (075/у-нысан бойынша медициналық анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, соттылықтың болмауы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі	СТ 1724-2007 "Протездеу бойынша медициналық-техникалық көмек көрсету және протездік-ортопедиялық бұйымдармен қамтамасыз ету. Жалпы талаптар"; СТ 68-2012 "Халықтың жеке тапсырыстары бойынша дайындалған протездік-ортопедиялық бұйымдар. Жалпы техникалық шарттар".	
СБШ шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы
	5	Техник-ортопед
	5	Протезші -техник
	5	Протезші-техник-технолог
	6	ортопедиялық аяқ киім техник-технологы ортезші-инженер-технолог
19. "Ортезші инженер-технолог" кәсібінің карточкасы:		
Топ коды	2144	
Қызметтер атауының коды:	2144-1-006	
Кәсіптің атауы:	Ортезші инженер-технолог	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6	
	6.0. – санаты жоқ;	

СБШ бойынша кіші деңгейі:	6.1. – 2-санат; 6.2. – 1-санат		
БТБА, БА және ұйымдар қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	<p>"Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелген).</p> <p>49-параграф, 458-тармақ, инженер-технолог (технолог):</p> <p>I санаттағы инженер-технолог: кадрлар даярлаудың тиісті саласында жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білімі және II санаттағы инженер-технолог лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл;</p> <p>II санаттағы инженер-технолог: кадрларды даярлаудың тиісті саласында жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және санаты жоқ инженер-технолог лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 3 жыл;</p> <p>санаты жоқ инженер-технолог: жұмыс тәжірибесіне талаптар қойылмай, тиісті оқыту саласында жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім немесе техникалық және кәсіптік (орта арнаулы, орта кәсіптік), тиісті мамандық (біліктілік) бойынша ортадан кейінгі білім немесе I санаттағы техник лауазымында жұмыс өтілі кемінде 3 жыл.</p>		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: Жоғары кәсіби техникалық Жоғары медициналық	Мамандық: Протездер мен ортездер жасау технологиясы және протездеу және ортездеу саласындағы өзгеде мамандықтар Биомедициналық инженерия	Біліктілік: Инженер (технолог) инженер-технолог
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	4		
Формальды емес және информальды білім берумен байланыс:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқыту; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Кәсіптердің басқа да ықтимал атаулары:	протезші инженер-технолог ортопедиялық аяқкиім инженер-технологы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Протездеу және ортездеу саласындағы озық технологияларды әзірлеу және енгізу		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Ортездік бұйымдарды жасау бойынша өндіріс процесін ұйымдастыру және бақылау. 2. Бұйымдарды пайдалануға мониторинг. 3. Мультидисциплинарлық команда құрамында мүгедектігі бар адамдарды динамикада бірлесіп қарау.	
	Қосымша еңбек функциялары:	Бейіні бойынша практикалық, еңбек, цифрлық дағдыларының болуы	
		<p>Машық:</p> <p>1. Ортездік-ортопедиялық бұйымдарды өндіру бойынша өндірістік процесін ұйымдастыру және үйлестіру.</p>	

<p>Еңбек функциясы 1 : Ортездік-ортопедиялық бұйымдарды жасау бойынша өндірістік процесін ұйымдастыру және олардың қолданылуын бақылау</p>	<p>Дағды1: Ортездік- ортопедиялық бұйымдарды дайындаудың технологиялық процестерін әзірлеу, дайын өнімді қабылдау</p>	<ol style="list-style-type: none"> 2. Жабдықтарды, техникалық құралдарды және жұмыс орындарын орналастыру жоспарын жасау. 3. Ортездеу саласына жұмылдырылған басқа да мамандармен, ортездеу саласындағы мемлекеттік және мемлекеттік емес мекемелермен және ұйымдармен ынтымақтастық. 4. Ортезші техниктер мен протездік-ортопедиялық бұйымдардың механиктерін даярлауды ұйымдастыру және өткізу. 5. Жаңа, оның ішінде цифрлық технологияларды технологияларды және ортопедиялық-ортопедиялық бұйымдардың конструкцияларын енгізуді ұйымдастыру. 6. Өнімнің және технологиялық процестердің сапасын арттырудың резервтерін пайдалана отырып, жұмыс орындарын аттестаттау және оңтайландыру жүргізу. 7. Кадрларды іріктеуге, оларды орналастыруға және еңбек ресурстарын орынды пайдалануға қатысу. 8. Цех жұмыскерлерінің біліктілігін арттыру жұмыстарын жүргізу. 9. Өндірістің жеке кезеңдерінде ортездік-ортопедиялық бұйымдарды дайындау процесін бақылау. 10. Ортездік-ортопедиялық бұйымдардың түрлерін дайындау алгоритмін жүргізу. 11. Өндіріс технологиясы саласында озық отандық және шетелдік тәжірибені қолдану. 12. Материалдық шығынды азайтуға, еңбек сыйымдылығын төмендетуге, еңбек өнімділігін арттыруға бағытталған өндіріс тиімділігін арттыру шараларын әзірлеу және жүзеге асыруға қатысу
		<p>Білу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ортездік-ортопедиялық бұйымдарды өндіруді реттейтін Қазақстан Республикасының құқықтық актілері және әдістемелік материалдар. 2. Ортездік бұйымдардың, модульдердің және жартылай фабрикаттардың номенклатурасы. 3. Ортездік бұйымдарға қойылатын техникалық талаптар мен өндіру технологиясы. 4. Протез жасау, ортез жасау теориясы. 5. Еңбек заңнамасы. 6. Тілдер туралы заңнама. 7. Ішкі еңбек тәртібінің ережелері. 8. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау процедуралары. 9. Өндірістік санитария талаптары. 10. Өрт қауіпсіздігі талаптары.
		<p>Машық:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мүгедектігі бар адамдардың күнделікті өмірлік міндеттері мен қажеттіліктерін, оның ішінде физикалық көмек және өзін-өзі күтуге жәрдемдесуді

<p>Еңбек функциясы 2 : Мүгедектігі бар адамдарға күнделікті міндеттерді орындауға және жеке қажеттіліктеріне, оның ішінде физикалық қолдауға және өзін-өзі күтуге көмек беруді қамтамасыз еті</p>	<p>Дағды 1: Мүгедектігі бар адамдарға күнделікті міндеттерді орындауға және жеке қажеттіліктерді қанағаттандыруға, оның ішінде физикалық қолдау мен өзін-өзі күтуге жәрдемдесуге жеке көмек көрсету</p>	<p>қамтамасыз ету үшін жеке әдістер мен тәсілдерді қолдану.</p> <ol style="list-style-type: none"> Мүгедектігі бар адамдардың қажеттіліктеріне сәйкес ортездік бұйымдарды дербес модельдеу жүргізу. Оңалту мақсаттары мен тактикасын белгілеу үшін мүгедектігі бар адамдарды мультидисциплинарлық команданың мүшелерімен бірлесіп тексеру. Ортездердің жай-күйін бағалау және пайдалануды мониторингтеу үшін мүгедектігі бар адамдарды динамикада дәрігерімен бірлесіп тексеру. Пайдаланушыларды өнімді дұрыс қолдануға, пайдалану және қауіпсіздік қағидаларын сақтауға үйрету. Сапасы төмен және сапасыз өнімдерді шығару мен ақаулардың себептерін талдау, олардың алдын алу және жою шараларын әзірлеуге, сондай-ақ ұйым шығаратын өнімге келіп түсетін шағымдарды қарауға қатысу.
		<p>Білу:</p> <ol style="list-style-type: none"> Адам анатомиясы. Қозғалыстардың биомеханикасы. Дәстүрлі және 3D технологияларды пайдалана отырып, ортездік-ортопедиялық бұйымдарды дайындау (негтомия жүргізу) үшін өлшемдерді алу тәртібі мен алгоритмі. Ортездік-ортопедиялық бұйымдардың мақсаты мен қолданылуының медициналық аспектілері. Ортездік бұйымдардың жаңа технологиялары мен конструкциялары. Автоматтандырылған жобалау жүйелерінің негіздері. Өнертабыс негіздері, техникалық және технологиялық объектілердің техникалық деңгейін талдау әдістері. Еңбек заңнамасы. Тіл туралы заңнама. Ішкі еңбек тәртібінің ережелері. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау тәртібі. Өндірістік санитария талаптары. Өрт қауіпсіздігі талаптары.
	<p>Дағды 2:</p>	<p>Машық:</p> <ol style="list-style-type: none"> Аяқ-қолдарға немесе денеге арналған гипсті үлгіні шешуден бастап дайын бұйымды әрлеуге дейін ортездер жасау процесін операцияаралық бақылауды және басқаруды жүзеге асыру. Ортездік-ортопедиялық бұйымдардың онтайлы шақтауын қамтамасыз ету үшін бұйымдарға дизайн өзгерістерін әзірлеу және енгізу. Ортездің жасалуына, дұрыс келтірілуіне, бұйымның статикалық және динамикалық реттелуіне мониторинг.

	Өндірісте сапаны операцияаралық бақылауды жүзеге асыру	4. Дайын өнімді сараптау. 5. Бұйымды шақтауды және қызметін оңтайландыру үшін дайындау процесінің кез келген кезеңдерін қайталау қажеттілігін айқындау. 6. Жұмсақ бұйымдарды дайындау процесін басқару, тігіншілердің жұмысын бақылау. 7. Сапаны басқару жүйесін әзірлеуге, жетілдіруге және енгізуге қатысу.
		8. Ортездік-ортопедиялық бұйымдарды өндіру тиімділігін арттыру бойынша жұмыс әдістерін жетілдіру.
		Білу: 1. Өндірісті технологиялық дайындау бойынша заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілер, әдістемелік және нормативтік-техникалық материалдар. 2. Өндірістегі сапа мен қауіпсіздік стандарты. 3. Ортопедиялық бұйымдарды дайындау алгоритмі. 4. Өндірістегі тәуекел картасын жасау. 5. Еңбек заңнамасы. 6. Тілдер туралы заңнама. 7. Ішкі еңбек тәртібі. 8. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау қағидалары. 9. Өндірістік санитария талаптары. 10. Өрт қауіпсіздігі талаптары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:		-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Қойылған міндеттерді шешуге жауапкершілік, адалдық, ұқыптылық, байланысқа бейімділік, орындаушылық тәртіп, тұлғааралық құзыреттілік, нәтиже мен тиімділікке бағдарлану.	
Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (075/у-нысан бойынша медициналық анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, соттылықтың болмауы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі	СТ 1724-2007 "Протездеу бойынша медициналық-техникалық көмек көрсету және протездік-ортопедиялық бұйымдармен қамтамасыз ету. Жалпы талаптар"; СТ 68 - 2012 "Халықтың жеке тапсырыстары бойынша дайындалған протездік-ортопедиялық бұйымдар. Жалпы техникалық шарттар".	
СБШ шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы
	6	протезші-инженер-технолог ортопедиялық аяқ киім инженер-технологы
20. "Ортопедиялық аяқ киім техник-технологы" кәсібінің карточкасы		
Топ коды	3112-1	
Қызмет атауының коды	3112-1-005 "Техник-технолог (технолог), жалпы бейін"	
Кәсіп атауы:	Ортопедиялық аяқ киім техник-технологы	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4	
	4.0. – санаты жоқ;	

СБШ бойынша біліктіліктің кіші деңгейі:	4.1. – 2-санат; 4.2. – 1-санат	
БТБА, БА және ұйымдар қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	"Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелген). 109-параграф, 638-тармақ, техник-технолог: I санаттағы техник-технолог: тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік (арнаулы орта, кәсіптік орта), орта білімнен кейінгі білімі және II санаттағы техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл; II санаттағы техник-технолог: тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік (арнаулы орта, кәсіптік орта), орта білімнен кейінгі білімі және санаты жоқ техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл; санаты жоқ техник-технолог: тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік (арнаулы орта, кәсіптік орта), орта білімнен кейінгі білімі, жұмыс өтіліне талаптар қойылмайды.	
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (орта буын маманы), орта медициналық	Мамандық 07231000 Аяқкиім ісі 07231100 Аяқкиім өндірісі (түрлері бойынша) Ортопедия саласындағы мамандандыру Біліктілік: 4S07231104 Техник-технолог
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар	Техникалық және кәсіптік (арнаулы орта, кәсіптік орта) білімнің болуы: санаты жоқ техник: жұмыс өтіліне талап қойылмайды ; II санаттағы техник: санаты жоқ техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл; I санаттағы техник: II санаттағы техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл	
Формалды емес және информалды біліммен байланыс:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқыту; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары	
Кәсіптердің басқа да ықтимал атаулары:	ортезші техник-технолог; протезші техник-технолог	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Протездік-ортопедиялық аяқкиімді өндіру технологияларын бейімдеу және енгізу. Технологиялық процестердің орындалуын бақылау	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары	Протездік-ортопедиялық бұйымдарды жасау бойынша технологиялық өндірістік процестерді ұйымдастыруға қатысу
	Қосымша еңбек функциялары:	Бейіні бойынша практикалық, еңбек, цифрлық дағдыларының болуы
		Машық: 1. Біліктілігі жоғары маманның басшылығымен қажетті техникалық есептеулерді жүргізу, күрделі

<p>Еңбек функциясы 1: Протездік-ортопедиялық аяқкиім өндірісін ұйымдастыруға қатысу</p>	<p>Дағды 1: Біліктілігі жоғары маманның басшылығымен есептеулерді орындау, ортопедиялық аяқкиім жасаудың қарапайым жобаларын әзірлеу</p>	<p>емес жобалар мен қарапайым схемаларды әзірлеу бойынша жұмыстарды орындау.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Протездік-ортопедиялық бұйымдарды жасау бойынша өндірістік процестерді орындауды техникалық қолдауға қатысу. 3. Жұмыста заманауи техникалық және цифрлық құралдарды қолдану. 4. Ортопедиялық аяқкиімді жеке модельдеуге қатысу. 5. Ортопедиялық аяқкиімнің өлшемдерін алу. 6. Үлгілерді өлшеп алу. 7. Позитивті гипсті өңдеу. 8. Сополимерлі материалмен оң гипсті қалыптау. 9. Протездік-ортопедиялық бұйымдарға техникалық қызмет көрсету рәсімдеріне қатысу. 10. Технологиялық жабдықты сынақтан өткізуге, жобаланған технологиялық процестер мен өндіріс режимдерін сынау және меңгеру бойынша тәжірибелік жұмыстарды жүргізуге қатысу. 11. Дайын өнімді, оның жұмыс істеуін және косметикалық сыртқы түрін бақылауға және бағалауға қатысу. 12. Ортопедиялық аяқкиімді өндіру бойынша өндірістік процестерді орындауды техникалық қамтамасыз етуге қатысу.
		<p>Білу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Адам табанының негізгі анатомиясы. 2. Ортопедиялық аяқкиім және ұлтрақтар номенклатурасы. 3. Аяқкиім мен ұлтрақтар дайындау үшін өлшемдерді алу тәртібі. 4. Ортопедиялық аяқкиімді өндірудің негізгі технологиясы. 5. Ортопедиялық аяқкиімді дайындауға арналған материалдар мен бөлшектер. 6. Буын биомеханикасының негіздері, тірек-қимыл аппаратының статикалық-динамикалық ерекшеліктері. 7. Ортопедиялық аяқкиімге қойылатын техникалық талаптар және өндіру технологиясы. 8. Еңбек заңнамасы. 9. Тіл туралы заңнама. <p>Ішкі еңбек тәртібінің ержелері.</p> <ol style="list-style-type: none"> 10. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау тәртібі. 11. Өндірістік санитария талаптары. 12. Өрт қауіпсіздігі талаптары.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>		<p>-</p>
<p>Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:</p>	<p>Қойылған міндеттерді шешуге жауапкершілік, адалдық, ұқыптылық, байланысқа бейімділік, орындаушылық тәртіп, тұлғааралық құзыреттілік, нәтиже мен тиімділікке бағдарлану.</p>	

Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (075/у-нысан бойынша медициналық анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, соттылықтың болмауы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі	СТ 1724-2007 "Протездеу бойынша медициналық-техникалық көмек көрсету және протездік-ортопедиялық бұйымдармен қамтамасыз ету. Жалпы талаптар"; СТ 68-2012 "Халықтың жеке тапсырыстары бойынша дайындалған протездік-ортопедиялық бұйымдар. Жалпы техникалық шарттар".	
СБШ шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы
	4	ортопед-техник
	4	протезші техник
	4	ортезші техник-технолог
	4	п р о т е з ш і
5	техник-технолог	
		ортопедиялық аяқкіімнің техник-технологы

21. "Ортопедиялық аяқкіім техник-технологы" кәсібінің карточкасы:		
Топ коды	3112-1	
Қызметтер атауының коды:	3112-1-005 "Технолог-технолог (технолог) жалпы бейіні"	
Кәсіптің атауы:	Ортопедиялық аяқкіім техник-технологы	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5	
СБШ бойынша кіші деңгейі:	5.0 – ТжКБ – жоғары санат; 5.1. – орта білімнен кейінгі – санаты жоқ	
БТБА, БА және ұйымдар қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	<p>"Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелген).</p> <p>105-параграф, 626-тармақ, техник :</p> <p>I санаттағы техник: техникалық және кәсіптік (орта арнаулы, орта кәсіптік), тиісті мамандық (біліктілік) бойынша ортадан кейінгі білім және II санаттағы техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл;</p> <p>II санаттағы техник: техникалық және кәсіптік (орта мамандандырылған, орта кәсіптік), тиісті мамандық (біліктілік) бойынша орта білімнен кейінгі білімі және техникалық қызметкер лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл;</p> <p>санаты жоқ техник: техникалық және кәсіптік (орта арнаулы, орта кәсіптік), тиісті мамандық (біліктілік) бойынша жұмыс өтіліне қойылатын талаптарсыз ортадан кейінгі білім.</p>	
Білім деңгейі: техникалық және	Мамандық: 07231000	

Кәсіптік білім деңгейі:	кәсіптік (орта деңгейдегі маман) немесе орта білімнен кейінгі білім, орта медициналық	Аяккіім жасау 07231100 Аяккіім өндірісі (түрлері бойынша) Мамандығы протездеу және ортопедия саласындағы мамандандыру	Біліктілік: 4S07231104 техник-технолог
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Біліктілігі орта деңгейдегі маман: техникалық және кәсіптік білімі болған кезде: жоғары санатты техник: мамандығы бойынша жұмыс өтілі кемінде бес жыл; ортадан кейінгі білімі болған кезде: жұмыс өтіліне талаптар қойылмайды		
Формальды емес және информалды білім берумен байланыс:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқыту; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Кәсіптердің басқа да ықтимал атаулары:	протезші техник-технолог ортезші техник-технолог		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Протездік-ортопедиялық аяккіімді өндіру технологияларын бейімдеу және енгізу. Технологиялық процестердің орындалуын бақылау.		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	Протездік-ортопедиялық бұйымдарды дайындау бойынша өндіріс процесін ұйымдастыруға қатысу.	
	Қосымша еңбек функциялары:	Бейіні бойынша практикалық, еңбек, цифрлық дағдыларының болуы	
		<p>Машық:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қажетті техникалық есептеулерді жүргізу, күрделілігі орташа жобалар мен схемаларды әзірлеу. 2. Ортопедиялық аяккіімді өндіру бойынша өндірістік процестерді орындауды техникалық қамтамасыз етуге қатысу. 3. Жұмыста заманауи техникалық және цифрлық құралдарды қолдану. 	

Еңбек функциясы 1:
Протездік-ортопедиялық аяқкиім өндірісін ұйымдастыруға қатысу

Дағды 1:
Ортопедиялық аяқкиім жасау үшін есептеулерді орындау, қарапайым жобалар әзірлеу.
Ортопедиялық аяқкиім өндірісінің технологиялық процестерін жүзеге асыруға қатысу

4. Ортопедиялық аяқкиімді дербес модельдеу.
5. Ортопедиялық аяқкиімдердің өлшемін алу.
6. Үлгілерді өлшеп алу.
7. Гипсті позитивті өңдеу .
8. Сополимерлі материалмен оң гипсті қалыптау.
- 9 .
Протездік-ортопедиялық бұйымдарға техникалық қызмет көрсету рәсімдерін жүргізу.
10. Технологиялық жабдықты сынақтан өткізуге, жобаланған технологиялық процестер мен өндіріс режимдерін сынау және меңгеру бойынша тәжірибелік жұмыстарды жүргізуге қатысу.
11. Дайын өнімді, оның жұмыс істеуін және косметикалық сыртқы түрін бақылауға және бағалауға қатысу.
12. Ортопедиялық аяқкиімді өндіру бойынша өндірістік процестерді орындауды техникалық қамтамасыз етуге қатысу.
13. Ортопедиялық аяқ киім өндірісімен айналысатын мамандармен, протездеу және ортопедия саласындағы мемлекеттік және мемлекеттік емес мекемелермен және ұйымдармен өзара іс-қимыл.

Білу:
1 .
Протездік-ортопедиялық бұйымдарды өндіруді реттейтін Қазақстан Республикасының

құқықтық актілері және әдістемелік материалдар.

2. Адам табанының анатомиясы.
3. Ортопедиялық аяқкиім мен ұлтрақтар, модульдер мен жартылай фабрикаттар номенклатурасы.
4. Аяқкиімді және ішкі табанын дайындау үшін өлшемдерді алу тәртібі.
5. Ортопедиялық аяқкиімді өндіру технологиясы.
6. Ортопедиялық аяқкиім дайындауға арналған материалдар мен құраушы бұйымдар
7. Буындардың биомеханикасы, тірек-қимыл аппаратының статикалық-динамикалық ерекшеліктері.
8. Ортопедиялық аяқкиімге қойылатын техникалық талаптар және өндіру технологиясы.
9. Еңбек заңнамасы.
10. Тіл туралы заңнама. Ішкі еңбек тәртібінің ережелері.
11. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау тәртібі.
12. Өндірістік санитария талаптары.
13. Өрт қауіпсіздігі талаптары.

Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Қойылған міндеттерді шешуге жауапкершілік, адалдық, ұқыптылық, байланысқа бейімділік, орындаушылық тәртіп, тұлғааралық құзыреттілік, нәтиже мен тиімділікке бағдарлану.
Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (075/у-нысан бойынша медициналық анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, соттылықтың болмауы туралы анықтама

Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі	СТ 1724-2007 "Протездеу бойынша медициналық-техникалық көмек көрсету және протездік-ортопедиялық бұйымдармен қамтамасыз ету. Жалпы талаптар"; СТ 68-2012 "Халықтың жеке тапсырыстары бойынша дайындалған протездік-ортопедиялық бұйымдар. Жалпы техникалық шарттар".	
СБШ шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы
	5	ортопед техник
	5	протезші техник
	5	протезші техник-технолог
	5	ортопедиялық аяқкиімнің техник-технологы
6	ортезші инженер-технолог	

22. "Ортопедиялық аяқкиім инженер-технологы" кәсібінің карточкасы

Топ коды	2144-1		
Қызметтер атауының коды:	2144-1-006		
Кәсіптің атауы:	Ортопедиялық аяқкиім инженер-технологы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша кіші деңгейі:	6.0. – санаты жоқ; 6.1. – 2-санат; 6.2. – 1-санат		
БТБА, БА және ұйымдар қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	<p>"Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелген).</p> <p>49-параграф. 458-тармақ, Инженер-технолог (Технолог):</p> <p>I санаттағы инженер-технолог: кадрлар даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білімі және II санаттағы инженер-технолог лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл;</p> <p>II санаттағы инженер-технолог: кадрлар даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білімі және санаты жоқ инженер-технолог лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 3 жыл;</p> <p>санаты жоқ инженер-технолог: біліктілігі жоқ кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білімі немесе I санаттағы техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 3 жыл.</p>		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: Жоғары кәсіптік техникалық жоғары медициналық	Мамандық: Протездер мен ортездерді дайындау технологиясы және протездеу және ортездеу саласындағы өзге де мамандықтар Биомедициналық инженерия	Біліктілік: Инженер (технолог), инженер-технолог
	Біліктілігі жоғары деңгейдегі маман:		

Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	санаты жоқ инженер-технолог: жұмыс өтіліне талаптарды ұсынбай немесе I санаттағы техник лауазымында кемінде 3 жыл жұмыс өтілі; II санаттағы инженер-технолог: санатсыз инженер-технолог лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 3 жыл; I санаттағы инженер-технолог: II санаттағы инженер-технолог лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл.
Формальды емес және информалды білім берумен байланыс:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқыту; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары
Кәсіптердің басқа да ықтимал атаулары:	Протезші инженер-технолог Ортезші инженер-технолог Ортопедиялық аяқкиім модельер-конструкторы Ортопедиялық аяқкиімнің үстіңгі бөлігін пішуші-модельер Қалыптар модельері
Қызметтің негізгі мақсаты:	Протездеу және ортездеу саласындағы технологияларды бейімдеу және енгізу. Технологиялық процестердің орындалуын бақылау.

жалғасы

Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	Протезді-ортопедиялық бұйымдарды дайындау бойынша өндіріс процесін ұйымдастыру.
	Қосымша еңбек функциялары:	Бейіні бойынша практикалық, еңбек, цифрлық дағдыларының болуы
Еңбек функциясы 1:	Дағды 1:	<p>Машық:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Технологиялық процесті басқару және ортопедиялық аяқкиім модельер-дизайнерінің, ортопедиялық аяқкиімнің үстіңгі бөлігінің модельерінің, қалыптар модельерінің жұмысын бақылау. 2. Басқа мамандармен: ортопедиялық аяқкиімді немесе табан ортездерін өндірумен айналысатын ортопедиялық аяқкиімді құрастырушымен (қолмен), ортопедиялық аяқкиімді фрезерлеушімен (ортопедиялық аяқкиімді әрлеуші), ортопедиялық аяқкиімді тігушімен өзара іс-қимыл. 3. Бұйымдарға модификациялар жүргізу, оңтайлы шақтауды қамтамасыз ету үшін бұйымдарға конструктивтік өзгеріс енгізу. 4. Өз өкілеттігі шегінде ортопедиялық аяқкиімді өндіруді жүзеге асыру немесе бақылау. 5. Дайын өнімді, оның жұмыс істеуін және косметикалық

<p>Ортездік-ортопедиялық бұйымдарды дайындаудың өндірістік процесін ұйымдастыру және олардың қолданылуын бақылау</p>	<p>Ортопедиялық аяқкиімді өндірудің технологиялық процестерін енгізу, дайын өнімді қабылдау</p>	<p>сыртқы түрін бақылауға және бағалауға қатысу.</p> <p>6. Протездік-ортопедиялық бұйымның жарамдылығы мен жұмыс істеуін оңтайландыру үшін дайындаудың технологиялық процесін қайта өңдеу қажеттілігін айқындау.</p> <p>7. Ортопедиялық аяқкиімді немесе табан ортездерін жасаумен айналысатын мамандарды даярлау .</p> <p>8. Кәсіби деңгейді арттыру;</p> <p>9. Дайын бұйымның сапасын операцияаралық бақылау.</p> <p>10. Ортопедиялық аяқкиімді өндіру бойынша өндірістік процестерді орындауды техникалық қамтамасыз ету.</p> <p>11. Ортопедиялық аяқкиімнің технологиялық өндірісін бақылау.</p> <p>12. Сапаны бақылау, дайын өнімнің функционалдығын және эстетикалық көрінісін бағалау.</p> <p>13. Жаңа технологияларды, оның ішінде цифрлық технологияларды және протездік-ортопедиялық бұйымдардың конструкцияларын енгізуді ұйымдастыру.</p>
		<p>Білу:</p> <p>1. Протездік-ортопедиялық бұйымдар өндірісін регламенттейтін ҚР заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері және басқа да әдістемелік материалдар.</p> <p>2. Адам табанының анатомиясы.</p> <p>3. Ортопедиялық аяқкиім және ұлтрақтар номенклатурасы.</p> <p>4. Аяқкиімді және ұлтрақтарды дайындау үшін өлшемдерді алу тәртібі.</p> <p>5. Ортопедиялық аяқкиімді өндіру технологиясы.</p> <p>6. Ортопедиялық аяқкиімді дайындауға арналған материалдар мен бөлшектер.</p> <p>7. Буындардың биомеханикасы, тірек-қимыл аппаратының статикалық-динамикалық ерекшеліктері.</p>

8. Ортопедиялық аяқкиімді дайындауға қойылатын техникалық талаптар.
 9. Еңбек заңнамасы.
 10. Тіл туралы заңнама.
- Ішкі еңбек тәртібінің ережелері.
11. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау тәртібі.
 12. Өндірістік санитария талаптары.
 13. Өрт қауіпсіздігі талаптары.

Машық:

1. Пациенттерді мультидисциплинарлық команды мүшелерімен бірлесіп тексеру, олардың физикалық және функционалдық мүмкіндіктерін айқындау.
2. Оңалту мақсаттары мен тактикасын белгілеу үшін мүгедектігі бар адамдарды мультидисциплинарлық команданың мүшелерімен бірлесіп тексеру.
3. Пациентті динамикада дәрігермен бірлесіп тексеру.
4. Ортопед дәрігермен бірлесіп ортопедиялық бұйымдарды тексеру, тағайындау және таңдау.
5. Пациентке немесе оның отбасына өнімді дұрыс пайдалану және күту туралы нұсқау беру.
6. Пайдаланушыларды қосымша оңалтудың техникалық құралдарын пайдалану кезінде ортопедиялық аяқкиімде пайдалану процедуралары мен қауіпсіздік шараларын сақтауға үйрету.
7. Сапасыз және төмен сұрыпты өнімдерді шығару және ақаулардың себептерін талдау.
8. Олардың алдын алу және жою шараларын әзірлеуге, сондай-ақ ұйым шығаратын өнімге келіп түсетін шағымдарды қарауға қатысу.

Білу:

1. Протездік-ортопедиялық бұйымдар өндірісін регламенттейтін ҚР заңнамалық және өзге де нормативтік

Дағды 2:

	<p>Ортопедиялық бұйымдарды, аяқкиімді таңдауға және тағайындауға қатысу</p>	<p>құқықтық актілері және басқа да әдістемелік материалдар.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Адам табанының анатомиясы. 3. Буындардың биомеханикасы, тірек-қимыл аппаратының статикалық-динамикалық ерекшеліктері. 4. Протездік-ортездік құрылыстың жалпы теориясы. 5. Ортопедиялық аяқкиімді дайындау үшін өлшемдерді алу тәртібі. 6. Ортопедиялық аяқкиімді дайындау алгоритмі; 7. Оңалту жабдықтары және оны пациенттердің әртүрлі категориялары үшін ортопедиялық аяқкиімде қолдану ерекшеліктері. 8. Ортопедиялық аяқкиімнің номенклатурасы, протездік-ортопедиялық бұйымдарды дайындауға арналған материалдар мен бөлшектер. 9. Ортопедиялық аяқкиімді дайындау үшін өлшемдерді алу тәртібі. 10. Ортопедиялық аяқкиімге қойылатын техникалық талаптар және өндіру технологиясы. 11. Автоматтандырылған жобалау жүйелерінің негіздері. 12. Еңбек заңнамасы. 13. Тіл туралы заңнама. 14. Ішкі еңбек тәртібінің ережелері. 15. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау тәртібі. 16. Өндірістік санитария талаптары. 17. Өрт қауіпсіздігі талаптары.
--	---	--

ЖАЛҒАСЫ

Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Ж е к е құзыреттерге қойылатын талаптар:	Қойылған міндеттерді шешуге жауапкершілік, адалдық, ұқыптылық, байланысқа бейімділік, орындаушылық тәртіп, тұлғааралық құзыреттілік, нәтиже мен тиімділікке бағдарлану
Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (075/у-нысан бойынша медициналық анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, соттылықтың болмауы туралы анықтама

Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі	СТ 1724-2007 "Протездеу бойынша медициналық-техникалық көмек көрсету және протездік-ортопедиялық бұйымдармен қамтамасыз ету. Жалпы талаптар"; СТ 68-2012 "Халықтың жеке тапсырыстары бойынша дайындалған протездік-ортопедиялық бұйымдар. Жалпы техникалық шарттар".		
С Б Ш шеңберіндегі баcка кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы	
	6	Протезші инженер-технолог ортопедиялық аяқкиім инженер-технологы ортопедиялық аяқкиім модельер-конструкторы ортопедиялық аяқкиімінің үстінгі бөлігін пішуші-модельер калыптар модельері	
23. "Ортопедиялық аяқкиімді керуші (қолмен)" кәсібінің карточкасы:			
Топ коды	7536-1		
Қызметтер атауының коды:	7536-1-004 "Аяқкиімді керуші"		
Кәсіптің атауы:	Ортопедиялық аяқкиімді керуші (қолмен)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	1		
СБШ бойынша кіші деңгейі:	1		
БТБА, БА және ұйымдар қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	"Жұмыстар мен жұмысшылар кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (45-шығарылым)бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 9 желтоқсандағы № 490 бұйрығы. (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21757 болып тіркелген). 14-параграф, 30-31-тармақ, аяқкиімді керуші, 1-разряд		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: негізгі орта білімнің болуы, бірақ бастауыш білімнен және/немесе қысқа мерзімді оқытудан төмен емес	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	жұмыс өтіліне талаптар қойылмайды		
Формальды емес және информальды білім берумен байланыс:	Жұмыс орнында оқыту/оқыту немесе қысқа мерзімді оқыту; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		

Кәсіптердің басқа да ықтимал атаулары:	7536-1-022 бөлшектер мен бұйымдарды құрастыру (аяқкиім) 7536-1-024 аяқкиімді құрастырушы (қолмен)	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Аяқкиімнің үстіңгі бөлігін қалыпқа қолмен керуші	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	Тікелей бақылау және қадағалау бойынша нұсқауларға сәйкес қарапайым тапсырмаларды орындау.
	Қосымша еңбек функциялары:	-
Еңбек функциясы 1: Тікелей бақылаудың және қадағалау бойынша нұсқамаларға сәйкес қарапайым тапсырмаларды орындау.	Дағды 1: Тікелей бақылау арқылы аяқкиімнің үстіңгі жағын керудің қарапайым жұмысын орындау (қолмен).	Машық: 1. Тікелей бақылау арқылы қалыптағы сандалдарды дайындау жағдайын орнату және түзету жолымен аяқкиімді керу.. 2. Артқы жағының талап етілетін биіктігі мен тұмсық бөлігінің ұзындығын қамтамасыз ете отырып, өкше және тұмсық бөліктерінің созылмалы жиегін төсемге немесе табанға қысу.
		Білу: 1. Аяқкиімді керу әдістері. 2. Аяқкиімнің дайындамасын табанына орнату тәртібі. 3. Ішкі еңбек тәртібі. 4. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау процедуралары. 5. Өндірістік санитария тәртібі. 6. Өрт қауіпсіздігі талаптары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Тікелей бақылаудағы жұмыс, адалдық, ұқыптылық	
Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (075/у-нысан бойынша медициналық анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, соттылықтың болмауы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі	СТ 1724-2007 "Протездеу бойынша медициналық-техникалық көмек көрсету және протездік-ортопедиялық бұйымдармен қамтамасыз ету. Жалпы талаптар"; СТ 68-2012 "Халықтың жеке тапсырыстары бойынша дайындалған протездік-ортопедиялық бұйымдар. Жалпы техникалық шарттар".	
С Б Ш шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы
	1	ортопедиялық бұйымдарды тігуші
	1	ортопедиялық аяқкиімді құрастырушы (қолмен)
	1	ортопедиялық аяқ киімді тігу бойынша етікші; ортопедиялық аяқкиімді керуші (қолмен)
24. "Ортопедиялық аяқкиімді керуші (қолмен)" кәсібінің карточкасы:		
Топ коды	7536-1	
Қызметтер атауының коды:	7536-1-004 "Аяқкиімді керуші"	

Кәсіптің атауы:	Ортопедиялық аяқкиімді керуші (қолмен)"		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	2 -2-разряд		
СБШ бойынша кіші деңгейі:	2 (2.0., 2.1., 2.2.) жұмыс өтіліне байланысты		
БТБА, БА және ұйымдар қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	"Жұмыстар мен жұмысшылар кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (45-шығарылым) бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 9 желтоқсандағы № 490 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21757 болып тіркелген). 14-параграф, 32-33-тармақтар, аяқкиімді керуші, 2-разряд		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: практикалық тәжірибесі және/ немесе кәсіптік даярлығы жалпы , орта білімі бар, бірақ негізгі орта білімнен төмен емес	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	1-разрядты ортопедиялық аяқкиімді керуші болып жұмыс өтілі кемінде бір жыл		
Формальды емес және информальды білім берумен байланыс:	Жұмыс орнында оқыту/оқыту немесе қысқа мерзімді оқыту; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Кәсіптердің басқа да ықтимал атаулары:	7536-1-022 Бөлшектер мен бұйымдарды (аяқкиім) құрастырушы 7536-1-024 Аяқкиімді құрастырушы (қолмен)		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Аяқкиімнің үстіңгі бөлігін қызмет көрсетілетін машинада немесе қолмен қалыпқа керу		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	Стандартты тапсырмаларды, ішінара өз бетінше, таныс және тұрақты жағдайларда орындау.	
	Қосымша еңбек функциялары:	-	
		Машық: 1. Дайындаманың өкше бөлігін қалыпқа орнату арқылы қызмет көрсететін машинада немесе қолмен аяқкиімді керу: дайындаманың шетін қалыптың өкше бөлігіне астармен бірге қысқышпен тарту.	

Еңбек функциясы 1: Стандартты тапсырмаларды, ішінара өз бетінше, таныс және тұрақты жағдайларда орындау.	Дағды 1: Белгілі бір дербестік үлесімен басшылық ете отырып, қызмет көрсетілетін машинада немесе қолмен аяқкиімнің үстін керу бойынша қарапайым жұмыстарды орындау	<p>2. Аяқкиім дайындамасының артқы сыртқы белдігінің (тігісінің) тағанның өкше бөлігінің дөңгелектену ортасында орналасуы.</p> <p>3. Дайындаманы ұлтаракқа бекіту.</p> <p>4. Астарды керу.</p> <p>5. Қосалқы зарядты отырғызу, оны ылғалдандыру, машинаға салу.</p> <p>6. Сызбаүлгі қолдану.</p> <p>7. Сызбаүлгіге қосалқы тапсырысты бекіту, отырғызу және оны станоктан алу.</p> <p>8. Дайындама тіректерінің қажетті созылуын қамтамасыз ету.</p> <p>9. Аяқкиім дайындамалары бөлшектерінің қалыпта, созылмалы жиектің енінде, текс, қапсырмалар, шегелер арасында белгіленген арақашықтықта орналасуы.</p> <p>Білу:</p> <p>1. Аяқкиімді керу тәртібі;</p> <p>2. Дайындамалар мен қалыптар түрлері, фасоны және өлшемдері.</p> <p>3. Аяқкиім дайындамасы жасалатын материалдардың түрлері мен қасиеттері.</p> <p>4. Қызмет көрсетілетін машинаның мақсаты мен жұмыс пқағидаттары.</p> <p>.</p> <p>5. Ішкі еңбек тәртібінің ержелері.</p> <p>6. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау тәртібі.</p> <p>7. Өндірістік санитария процедуралары.</p> <p>8. Өрт қауіпсіздігі талаптары.</p>
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестіліктің белгілі бір үлесімен басшылықта қызмет, қойылған міндеттерді шешуге жауапкершілік, адалдық, ұқыптылық, байланысқа бейімділік, орындаушылық тәртіп	
Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (075/у-нысан бойынша медициналық анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, соттылықтың болмауы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі	СТ 1724-2007 "Протездеу бойынша медициналық-техникалық көмек көрсету және протездік-ортопедиялық бұйымдармен қамтамасыз ету. Жалпы талаптар"; СТ 68-2012 "Халықтың жеке тапсырыстары бойынша дайындалған протездік-ортопедиялық бұйымдар. Жалпы техникалық шарттар".	
С Б Ш шеңберіндегі баcқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі: 2 2 2 3	Кәсіптің атауы ортопедиялық бұйымдарды тігуші ортопедиялық аяқкиімді құрастырушы (қолмен) ортопедиялық аяқ киімді тігу бойынша етікші; ортопедиялық аяқкиімді керуші (қолмен)

25. "Ортопедиялық аяқкиімді керуші (қолмен)" кәсібінің карточкасы:		
Топ коды	7536-1	
Қызметтер атауының коды:	7536-1-004	
Кәсіптің атауы:	ортопедиялық аяқкиімді керуші (қолмен)	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3.0. – 3-санат 3.1. – 4-санат 3.2. – 5-санат	
СБШ бойынша кіші деңгейі:	3.0. – 3-санат (3.0-1, 3.0-2) – еңбек өтіліне байланысты 3.1. – 4-санат (3.1-1, 3.1-2) – еңбек өтіліне байланысты 3.2. – 5-санат (3.2-1, 3.2-2) – еңбек өтіліне байланысты	
БТБА, БА және ұйымдар қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	"Жұмыстары мен жұмысшылар кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (45-шығарылым) бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 9 желтоқсандағы № 490 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21757 болып тіркелген). 16-18-параграф, 34-40-тармақтар, аяқкиімді керуші, 3-5 разряд диапазоны	
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жалпы орта білім б е р у бағдарламалары және практикалық тәжірибе, оның ішінде кәсіпорында оқыту, кәсіптік даярлау, қайта даярлау, біліктілігін арттыру немесе техникалық және негізгі орта білімге негізделген кәсіптік білім беру	Мамандық: 07231100 Аяқкиім өндірісі (түрлер бойынша)
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	3.0. деңгейі: 2-разрядты қатайтушы ретінде жұмыс өтілі кемінде бір жыл; 3.1. деңгейі: 3-разрядты қатайтушы ретінде жұмыс өтілі кемінде 2 жыл; 3.2. деңгейі: 4-разрядты қатайтушы ретінде жұмыс өтілі кемінде 2 жыл	
Формальды емес және информалды білім берумен байланыс:	Жұмыс орнында оқыту/оқыту немесе қысқа мерзімді оқыту; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары	
Кәсіптердің басқа да ықтимал атаулары:	7536-1-022 Бөлшектер мен бұйымдарды (аяқкиім) құрастырушы 7536-1-024 Аяқкиімді құрастырушы (қолмен)	
		Біліктілік: - 3W07231103 Аяқкиім қатайтқыш

Қызметтің негізгі мақсаты:	Аяқкиімнің үстіңгі бөлігін қызмет көрсетілетін машинада немесе қолмен керу	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	Белгілі және тұрақты жағдайларда аяқкиімнің үстіңгі жағын шығыршықтарға немесе гипс құймаларына ішінара тәуелсіз түрде бекіту бойынша стандартты тапсырмаларды орындау
	Қосымша еңбек функциялары:	-
		<p>Машық:</p> <p>3.0. деңгей:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аяқкиімді қызмет көрсетілетін станокта немесе қолмен аяқкиім дайындамасын, гимнастикалық және үй аяқкиімін блокта, аяқкиімнің табанын борттық бекіту әдісімен керу. 2. Аяқкиімнің барлық түрлерінің дайындамаларын алдын ала қаптау. 3. Дайындаманың тұмсық бөлігін ұзына бойы үстел қысқыштарымен созу, оны машинаның қысқыштарымен қаптау. 4. Дайындаманы соңғы жағында дұрыс күйге келтіру, табанның арқалық бөлігіндегі қатайтатын жиекті табанға бекіту. 5. Дайындаманың үстіңгі және төсеме материалының қажетті созылуын қамтамасыз ету, дайындама бөліктерінің блокта әр жарты жұпта симметриялы орналасуын және олардың жұпта бірдей орналасуын қамтамасыз ету. <p>3.1. деңгей:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қызмет көрсетілетін машинада немесе қолмен платформаны (жапсырманы) және өкшені бекітудің тігіс-желім тәсілімен аяқкиімінің ізіне, аяқкиім, шәркей дайындамаларын, үйде киюге арналған және гимнастикалық туфлилерді, сандалдарды жақшалармен, бөшкелерді, модельдік және ортопедиялықты қоспағанда, барлық аяқкиім түрінің табандарын, қатты былғары тұмсықты қолмен керу, аяқкиімнің шеңберлі немесе тұмсық-бумалы бөлігінің дайындамаларын баумен керу, баудың ұштарын бекіту және созылмалы жиекті орау . 2. Қол қысқышын пайдаланып, материалды жыртпай немесе тігісті

Еңбек функциясы 1: Таным және тұрақты жағдайларда аяқкиімнің үстін қалыпқа немесе гипсті бедерге жартылай дербес тарту бойынша стандартты міндеттерді орындау.

Дағды 1:
Қойылған міндетті негізге ала отырып, белгілі бір дербестік үлесімен қызмет көрсетілетін машинада немесе қолмен күрделілігі аз аяқкиімнің барлық түрлерін керу бойынша жұмыстарды орындау.
Күдері аяқкиімнің өкше және өкше-геленка бөлігін керу

бұзбай жабынның шеттерін жұлып алу, жабынның шеттерін платформаға бұғу (салым), жабынның ұштарын текспен бекіту.

3. Дайындаманың саусақ және арқалық бөліктерін қайта созу.

4. Қол қысқышын қолданып, өкшесі, шоқтығы және саусақтары аймағындағы үстінгі және астарларды тарту.

5. Дайындаманың блокта орналасуын реттеу, оны артқы тігістегі (белдікте), ішкі табанға бекіту.

3.2. деңгей:

1. Қызмет көрсетілетін станокта күнделікті аяқкиімнің, шәркейлердің, спорттық және үйдегі аяқкиімнің тұмсық бөлігін тарту.

2. Қол қысқышын пайдаланып, дайындаманың өкшедегі, фасцилдік және самай бөліктеріндегі үстінгі жағын және төсемдерін суырып алу, соңғыдағы дайындаманың орнын реттеу, дайындаманы артқы тігістегі (белдіктегі) ішкі табанға бекіту.

3. Термопластикалық желімдерді автоматты түрде беретін станоктарда күнделікті және ортопедиялық аяқкиімнің өкшесін, бөшкелерді қатайту.

4. Артқы сыртқы белдікті алдын ала орната отырып, гимнастикалық және үй аяқкиімінен басқа аяқкиімнің барлық түрінің дайындамаларын жабу.

5. Дайындаманың үстінгі және төсеме материалының қажетті созылуын қамтамасыз ету, дайындама бөліктерінің блокта әр жарты жұпта симметриялы орналасуын және олардың жұпта бірдей орналасуын қамтамасыз ету.

Білу:

3.0. деңгей:

1. Аяқкиімді қатайту тәртібі.

2. Дайындамалар жасалатын материалдардың түрлері мен қасиеттері.

3. Аяқкиімді қатайту кезіндегі технологиялық операцияларды орындау нормалары.

4. Қызмет көрсетілетін машинаның құрылымы және жұмыс тәртібі.

5. Ішкі еңбек тәртібі.

6. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау процедуралары.

7. Өндірістік санитария процедуралары.

8. Өрт қауіпсіздігі талаптары.

		<p>3.1. деңгей:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аяқкиімді қатайту тәртібі. 2. Қолданылатын материалдардың түрлері мен қасиеттері. 3. Аяқкиімді қатайту кезіндегі технологиялық операцияларды орындау нормалары. 4. Бланкілер мен блоктардың түрлері, стильдері, өлшемдері. 5. Қызмет көрсетілетін машинаны пайдалану және реттеу тәртібі. 6. Ішкі еңбек тәртібінің ережелері. 7. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау процедуралары. 8. Өндірістік санитария процедуралары. 9. Өрт қауіпсіздігі талаптары. <p>3.2. деңгей:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аяқкиімді қатайту тәртібі. 2. Дайындамалар жасалатын материалдардың түрлері мен қасиеттері. 3. Бланкілер мен блоктардың түрлері, стильдері, өлшемдері. 4. Аяқкиімді қатайту кезіндегі технологиялық операцияларды орындау нормалары. 5. Қызмет көрсетілетін машинаны баптау тәртібі. 6. Ішкі еңбек тәртібі. 7. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау тәртібі. 8. Өндірістік санитария процедуралары. 9. Өрт қауіпсіздігі талаптары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:		-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар :	Қойылған міндеттерді шешуге жауапкершілік, адалдық, ұқыптылық, байланысқа бейімділік, орындаушылық тәртіп, тұлғааралық құзыреттілік, нәтиже мен тиімділікке бағдарлану	
Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (075/у-нысан бойынша медициналық анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, соттылықтың болмауы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі	СТ 1724-2007 "Протездеу бойынша медициналық-техникалық көмек көрсету және протездік-ортопедиялық бұйымдармен қамтамасыз ету. Жалпы талаптар"; СТ 68-2012 "Халықтың жеке тапсырыстары бойынша дайындалған протездік-ортопедиялық бұйымдар. Жалпы техникалық шарттар".	
	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы
	3	ортопедиялық бұйымдарды тігуші ортопедиялық аяқкиімді құрастырушы (қолмен)

СБШ шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	3 3 3 3 4	ортопедиялық аяқкиімді фрезерлеуші (ортопедиялық аяқкиімді әрлеуші) протездік-ортопедиялық бұйымдарды жасау және әрлеу жөніндегі қайысшы протездік-ортопедиялық бұйымдардың механигі ортопедиялық аяқкиімді керуші (қолмен)
--	-----------------------	---

26. "Ортопедиялық аяқкиімді керуші (қолмен)" кәсібінің карточкасы:

Топ коды	7536-1		
Қызметтер атауының коды:	7536-1-004		
Кәсіптің атауы:	Ортопедиялық аяқкиімді керуші (қолмен)"		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4.0. – 6-санат		
СБШ бойынша кіші деңгейі:	4.0. – 6-разряд (4.0.-1, 4.0.-2) еңбек өтілінен		
БТБА, БА және ұйымдар қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	"Жұмыстар мен жұмысшылар кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (45-шығарылым) бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 9 желтоқсандағы № 490 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21757 болып тіркелген). 19-параграф, 41-42-тармақтар, Аяқкиімді керуші, 6 разряд		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ және практикалық тәжірибе	Мамандық: 07231100 Аяқ киім өндірісі (түрі бойынша)	Біліктілік: 3W07231103 Аяқкиімді керуші
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар :	4.0. санат: 5-разрядты ортопедиялық аяқ киімді керуші болып жұмыс өтілі кемінде екі жыл		
Формальды емес және информалды білім берумен байланыс:	Жұмыс орнында оқыту/оқыту немесе қысқа мерзімді оқыту; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Кәсіптердің басқа да ықтимал атаулары:	7536-1-022 Бөлшектер мен бұйымдарды құрастыру (аяқкиім) 7536-1-024 Аяқкиімді құрастырушы (қолмен)		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Аяқкиімнің үстіңгі бөлігін табанына қызмет көрсетілетін машинада немесе қолмен керу		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	Күрделі, біршама күрделі аяқ киімнің барлық түрлерінде және типтік емес жағдайларда жұмыс істеу.	
	Қосымша еңбек функциялары:	-	
		Машық:	

<p>Еңбек функциясы 1: Күрделі, біршама күрделі аяқкиімнің барлық түрлерінде және типтік емес жағдайларда жұмыс істеу.</p>	<p>Дағды 1: Модельді аяқкиімнің өкшесін және сағасын бір уақытта керу</p>	<p>1. Кебістерден, гимнастикалық және үй туфлилерінен өзге, аяқкиімдердің барлық түрлерінің дайындамаларын алдын, тұмсық-бума бөлігін қызмет көрсететін машинада немесе қолмен айналдыра керу .</p> <p>2. Аяқкиімнің барлық түрлерінің дайындамаларын алдын ала орнатпай қалыпқа керу.</p> <p>3. Дайындамаларды қалыпқа түпкілікті орнату және дайындаманың керілген жиегін ұлтаракқа бекіту.</p> <p>4. Қолданылатын жабдықты баптау және реттеу.</p> <p>5. Табанды желім және рант-желім әдісімен бекіту.</p> <p>6. Күрделі, күрделілігі аз аяқ киімнің барлық түрлері бойынша және типтік емес жағдайларда жұмыстар.</p> <p>Білу:</p> <p>1. Аяқкиімді керу тәртібі.</p> <p>2. Дайындамалар мен қалыптардың түрлері, фасанодары және өлшемдері.</p> <p>3. Аяқкиім дайындамасы жасалатын материалдардың түрлері мен қасиеттері.</p> <p>4. Қызмет көрсетілетін машинаның мақсаты мен жұмыс қасиеттері.</p> <p>5. Аяқкиімнің түбін бекіту тәсілдері.</p> <p>6. Қызмет көрсетілетін жабдықты пайдалану және реттеу тәртібі.</p> <p>7. Ішкі еңбек тәртібі.</p> <p>8. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау процедуралары.</p> <p>9. Өндірістік санитария процедуралары.</p> <p>10. Өрт қауіпсіздігі талаптары.</p>
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>	<p>-</p>
<p>Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар :</p>	<p>Қойылған міндеттерді шешуге жауапкершілік, адалдық, ұқыптылық, байланысқа бейімділік, орындаушылық тәртіп, тұлғааралық құзыреттілік, нәтиже мен тиімділікке бағдарлану</p>	
<p>Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары</p>	<p>Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (075/у-нысан бойынша медициналық анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, соттылықтың болмауы туралы анықтама</p>	
<p>Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі</p>	<p>СТ 1724-2007 "Протездеу бойынша медициналық-техникалық көмек көрсету және протездік-ортопедиялық бұйымдармен қамтамасыз ету. Жалпы талаптар";</p> <p>СТ 68 - 2012 "Халықтың жеке тапсырыстары бойынша дайындалған протездік-ортопедиялық бұйымдар. Жалпы техникалық шарттар".</p>	
	<p>СБШ деңгейі:</p>	<p>Кәсіптің атауы ортопедиялық бұйымдарды тігуші</p>

СБШ шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	4	ортопедиялық аяқкиімді құрастырушы (қолмен) ортопедиялық аяқкиімді фрезерлеуші (ортопедиялық аяқкиімді әрлеуші) протездік-ортопедиялық бұйымдарды жасау және әрлеу жөніндегі қайысшы протездік-ортопедиялық бұйымдардың механигі
	4	
	4	
	4	
	4	

27. "Ортопедиялық аяқкиімді құрастырушы" кәсібінің карточкасы:

Топ коды	7536-1		
Қызметтер атауының коды:	7536-1-024 "ортопедиялық аяқкиімді құрастырушы (қолмен)"		
Кәсіптің атауы:	Ортопедиялық аяқкиімді құрастырушы (қолмен)"		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	1 – 1 сана		
СБШ бойынша кіші деңгейі:	1.0. – (1.0.-1, 1.0.-2) - жұмыс өтіліне байланысты		
БТБА, БА және ұйымдар қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	"Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (45-шығарылым) бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 9 желтоқсандағы № 490 бұйрығы. (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21757 болып тіркелген). 23-параграф, 50-52-тармақтар, аяқкиімді құрастырушы, 1-разряд		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: негізгі орта білімнің болуы, бірақ бастауыш білімнен және/немесе қысқа мерзімді оқытудан төмен емес	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар жоқ		
Формальды емес және информальды білім берумен байланыс:	Жұмыс орнында оқыту/оқыту немесе қысқа мерзімді оқыту; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Кәсіптердің басқа да ықтимал атаулары:	7536-1-022 Бөлшектер мен бұйымдарды құрастыру (аяқкиім)		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Аяқкиімді қызмет көрсетілетін станокта немесе қолмен құрастыру бойынша дайындық операцияларын орындау		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
	Тікелей бақылау және қадағалау бойынша нұсқамаларға сәйкес қарапайым тапсырмаларды орындау.		

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	.
	Қосымша еңбек функциялары:	-
Еңбек функциясы 1: Тікелей бақылау және қадағалау бойынша нұсқауларға сәйкес қарапайым тапсырмаларды орындау	Дағды 1: Тікелей бақылаумен қарапайым аяқкиімді құрастыру жұмыстарын орындау (қолмен)	<p>Машық:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аяқкиімді қызмет көрсететін машинада немесе қолмен құрастыру бойынша дайындау операцияларын жүргізу. 2. Аяқкиімнің ішіне ішпекті арнайы құрылғымен немесе ойғыштың көмегімен қолмен орнату, енгізу және алу. 3. Ішпектің шетін ұлтаракқа тығыздап қысу. 4. Пластмасса өкшелерді, ішпектен жасалған өкшелерді және вулканизацияланбаған резинадан жасалған қаптаманы құрастыру. 5. Ағаш өкшенің тесіктерін бұрғылау. 6. Бөлшектерді: <ol style="list-style-type: none"> 1) табанның өкше бөлігін, каблук; 2) табанға ұлтанды салу; 7. Бекіту: <ol style="list-style-type: none"> 1) резеңке өкшелер (сыртынан қосымша бекіту); 2) тігістің ұштары ұлтаракқа дейін; 3) блокқа көтеру белдіктері арқылы; 4) табанның ерніне дейін тоқыма жабу. 8. Жабысқақ пленканы жылыту: <ol style="list-style-type: none"> 1) шеті ұзын; 2) өкшелер; 3) табан. <p>Білу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аяқкиімді құрастыруға дайындық операцияларын орындау тәртібі. 2. Аяқкиімнің түрлері, стильдері мен өлшемдері, бөлшектері мен шығыршықтары. 3. Қызмет көрсетілетін станокта жұмыс істеу техникасы. 4. Ішкі еңбек тәртібінің ережелері. 5. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау процедуралары. 6. Өндірістік санитария процедуралары. 7. Өрт қауіпсіздігі талаптары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:		-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Тікелей бақылаудағы әрекеттер, жауаптылық, ұқыптылық.	
	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (075/у-нысан бойынша медициналық анықтама), еңбек қауіпсіздігі және	

Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары	енбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, соттылықтың болмауы туралы анықтама		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі	СТ 1724-2007 "Протездеу бойынша медициналық-техникалық көмек көрсету және протездік-ортопедиялық бұйымдармен қамтамасыз ету. Жалпы талаптар"; СТ 68-2012 "Халықтың жеке тапсырыстары бойынша дайындалған протездік-ортопедиялық бұйымдар. Жалпы техникалық шарттар".		
СБШ шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы	
	1	ортопедиялық бұйымдарды тігуші	
	1	ортопедиялық аяқкиімді құрастырушы	
	1	ортопедиялық аяқкиімді керуші (қолмен)	
2	ортопедиялық аяқкиімді құрастырушы (қолмен)		
28. "Ортопедиялық аяқкиімді құрастырушы" кәсібінің карточкасы:			
Топ коды	7536-1		
Қызметтер атауының коды:	7536-1-024 "Аяқкиімді құрастырушы (қолмен)"		
Кәсіптің атауы:	Ортопедиялық аяқкиімді құрастырушы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	2 -2-разряд		
СБШ бойынша кіші деңгейі:	2 (2.0.,2.1, 2.2) - жұмыс өтілінен		
БТБА, БА және ұйымдар қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	"Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (45-шығарылым) бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 9 желтоқсандағы № 490 бұйрығы. (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21757 болып тіркелген). 24-параграф, 53-55-тармақтар, аяқкиімді құрастырушы, 2-разряд		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жалпы, орта білімі бар, бірақ негізгі орта білімнен төмен емес практикалық тәжірибесі және/немесе кәсіптік даярлығы	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	1-разрядты ортопедиялық аяқкиім құрастырушы ретінде жұмыс өтілі кемінде бір жыл		
Формальды емес және информальды білім берумен байланыс:	Жұмыс орнында оқыту/оқыту немесе қысқа мерзімді оқыту; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		

Кәсіптердің басқа да ықтимал атаулары:	7536-1-022 Бөлшектер мен бұйымдарды құрастыру (аяқкиім)	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Аяқкиімнің үстіңгі және аяқ киімнің табанын жинау үшін қарапайым операцияларды орындау	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	Стандартты тапсырмаларды, ішінара өз бетінше, таныс және тұрақты жағдайларда орындау
	Қосымша еңбек функциялары:	-
		<p>Машық:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дайындама бөлшектерін әртүрлі типті және әртүрлі сыныпты тігін жабдығында жіппен тігу арқылы біріктіре отырып немесе шегелерді, винттарды, шпилькаларды, жіпті, желімді қолданып қолмен аяқкиімнің үстін құрастыру бойынша қарапайым операцияларды орындау. 2. Бөлшектің шетінен тартылған жіппен технология талаптарына сәйкес тік сызықты үзілусіз және тартпасыз, бөлшектердің шетінен қаюлары мен араларының жиілігін, салынатын немесе бекітілетін бөлшектердің не олардың шеттері арасында тегіс қашықтықты, олардың симметриялық орналасуын қамтамасыз ету, технологияның талаптарына сәйкес олардың арасында және табан мен ұлтарак шетінен белгіленген қашықтықты сақтау. 3. Ұлтаракты қолмен жапсыра тігу, сәндік аяқкиімнің өкшелік бөлігін тігу. 4. Қатардағы аяқкиімнің ағаш және капрон өкшелерін былғарымен, жасанды былғарымен, тоқымамен және өзге материалдармен қаптау. 5. Аяқкиім астыңғы бөлшектерін құрастыру. 6. Табан етегі бар ұлтанды, табаны бар шолақ ұлтан, ұлтаракы бар өкше астылық, күлшіннің қатты және жұмсақ қабаты, ұлтарак пен жарты ұлтарактың былғары және картон қабаттары, фликтен жасалған былғары өкшелер, футбол тікенектері, тұғырлар (ішпектер) және аяқкиім астының өзге бөлшектері. 7. Бөлшек контурын немесе олардың шеттері арасындағы белгіленген қашықтықты біріктіруін қамтамасыз ету, қағу, желімдеу немесе жылжытпай және

Еңбек функциясы 1:
Стандартты міндеттерді ішінара өз бетінше таныс және тұрақты жағдайларда орындау

Дағды 1:
Белгілі бір дербестік үлесімен басшылық ете отырып, қызмет көрсетілетін машинада немесе қолмен аяқкиімнің үстінгі, астыңғы бөлігін құрастыру бойынша қарапайым

қиғаштамай нығыздау арқылы бөлшектерді жалғау.

8. Машинаны реттеу.

9. Өріммен, былғары жолақтары немесе жасанды былғары жолақтарымен тігу:

1) бөлмеде және үйде киетін аяқкиім дайындамалары;

2) ұлтарақтың жиегі;

3) платформалар (ішпектер);

4) төсемдер;

5) тілдердің шамадан тыс тігілген болуы.

10. Белгілеу:

1) дайындама бөлшектерінің жиектері;

2) дайындамалардағы ілмектер.

11. Тігіс:

1) бүйірлік панельдер;

2) дайындамаларға арналған сандалдардың, аяқкиімнің, спорттық және үй аяқкиімнің қатты арқалары;

3) кәдімгі аяқкиімнің үстінгі жағының артқы тігісі бойымен бір жақты бекіту;

4) етіктің үстінгі жағын астарға дейін бағыттаманың астындағы үстінгі жиегі бойымен;

5) дайындамаларға арналған қатты арқалар мен саусақтарға арналған қалталар;

6) етіктің астарына арналған қалталар;

7) арналған клапандар;

8) табан етікке арналған үлбірден жасалған жиектер;

9) қаптамаға субблоктар;

10) ішкі (төменгі бөлік)мен етікке арналған астар;

11) дайындамаларға арналған ілгектер;

12) табан етікке, арналған серпімді белдеулер;

13) төсемге ішкі баулар;

14) ішкі белдіктер (төменгі бөлік) қалтаға ;

15) алдын ала жапсырмасы бар бірінші қатары, сондай-ақ екінші және кейінгі сызықтары бар дайындаманың барлық түрлеріне арналған белдіктер;

16) дайындамаларды көтеру белдіктері;

17) бос қалталарға арналған табандар;

18) етік астарына арналған құлақтар;

19) белдік ілмектері мен етіктің басына құлақтар;

20) ішіне арналған жиектер;

21) бос орындарға арналған қойындылар.

12. Тігіс:

жұмыстарды орындау

1) өрілген тоқыма бұйымдарының үстіңгі бөліктері;

2) белдіктерге арналған таспа;

3) астардың тігілген тігістері.

13. Бірлескен желі:

1) артқы жағы;

2) төменгі алдыңғы жамбастың жиектері;

3) ілмектері бар ілмектер;

4) гранитті және мофоринді аяққа арналған қалпақшалар;

5) тоқыма төсек-орын жабдықтары;

6) табандар.

14. Жол:

1) белгілер бойынша қарапайым контурлардың жолдары;

2) таңбалау бойынша қарапайым контурлардың фондары мен басқа бөлшектері;

3) етіктің бекіткіштері;

4) етіктің жиегі, клапандары бар тобық етік, спорттық және үй аяқкиімдері;

5) имитациялық шұлықтар;

6) қуыршақ аяқкиімі;

7) төсеніш;

8) бүкіл периметрі бойынша бір сызықпен және табанның ортасында таңбалар бойымен фигуралық тігіспен жабылған астарлар (платформалар);

9) оқшауланған астарлар;

10) трафареттер;

11) етік оқшаулауы;

12) қақпақтар;

13) екінші сызықпен көлемді вмпалардың бойлық тігістері.

15. Қабаттау және алдын ала бекіту:

1) табанның өкше бөлігіндегі сына тәрізді өкшесі;

2) аяқкиімнің ізіне арналған платформалар (салғыштар);

3) допельді, допельді желіммен және сандалмен бекіту әдістерін қоспағанда, аяқ киім іздерінің немесе тіректерінің табаны мен арқауы.

16. Қосу:

1) шандырлар, табан тіреулері, төсемдер, металл пластиналар, табанға арналған қосылыстар;

2) табанға жасанды ерін;

3) дайындаманың қатайтатын шеті дәнекерленген ішкі табанның ерніне немесе ішкі табанға;

4) өкшелі қалпақ;

		<p>5) престе және престеуге арналған өкшелер;</p> <p>6) жабысқақ аяқ киімнің табанының ұшы;</p> <p>7) төсеніштерге арналған ішкі жабындар.</p> <p>17. Қаптау:</p> <p>1) кәдімгі аяқкиімге арналған ағаш және нейлон өкшесі;</p> <p>2) төсеніштер.</p>
		<p>Білу:</p> <p>1. Аяқкиімнің үстіңгі және аяқ киімнің түбін құрастыру бойынша қарапайым операцияларды орындау тәртібі.</p> <p>2. Аяқкиімнің түбін бекіту тәсілдері, дайындамаларды дайындауға қолданылатын материалдардың қасиеттері.</p> <p>3. Бөлшектерді бекітуге арналған материалдар мен керек-жарактардың түрлері.</p> <p>4. Аяқкиімнің төменгі бөліктерінің өлшемдері мен стильдері.</p> <p>5. Қолданылатын инелер мен жіптердің саны.</p> <p>6. Аяқкиімді құрастыру бойынша технологиялық операцияларды орындау нормалары.</p> <p>7. Қызмет көрсетілетін жабдықты пайдалану және реттеу тәртібі.</p> <p>8. Престеудің технологиялық режимдері.</p>
Дағдыны тану мүмкіндігі:		-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік, жұмыс процестерін өзін-өзі бақылау, орындаушылық, ұқыптылық	
Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (075/у-нысан бойынша медициналық анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, соттылықтың болмауы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі	СТ 1724-2007 "Протездеу бойынша медициналық-техникалық көмек көрсету және протездік-ортопедиялық бұйымдармен қамтамасыз ету. Жалпы талаптар"; СТ 68 - 2012 "Халықтың жеке тапсырыстары бойынша дайындалған протездік-ортопедиялық бұйымдар. Жалпы техникалық шарттар".	
СБШ шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы
	2	ортопедиялық бұйымдарды тігуші
	2	ортопедиялық аяқкиімді фрезерлеуші (ортопедиялық аяқкиімді әрлеуші)
	2	ортопедиялық аяқкиімді керуші (қолмен)
3	ортопедиялық аяқкиімді құрастырушы (қолмен)	

29. "Ортопедиялық аяқкиімді құрастырушы" кәсібінің карточкасы:

Топ коды	7536-1	
Қызметтер атауының коды:	7536-1-024 "Аяқкиімді құрастырушы (қолмен)"	
Кәсіптің атауы:	Ортопедиялық аяқкиімді құрастырушы	
С Б Ш бойынша біліктілік деңгейі:	3.0. – 3-санат 3.1. – 4-санат 3.2. – 5-санат	
С Б Ш бойынша кіші деңгейі:	3.0. – 3-санат (3.0-1, 3.0-2) – еңбек өтіліне байланысты 3.1. – 4-санат (3.1-1, 3.1-2) – еңбек өтіліне байланысты 3.2. – 5-санат (3.2-1,3.2-2) – еңбек өтіліне байланысты	
БТБА, БА және ұйымдар қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	"Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (45-шығарылым) бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 9 желтоқсандағы № 490 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21757 болып тіркелген). 25-27-параграф, 56-64-тармақтар, аяқкиімді құрастырушы, 3-5-разряд	
Білім деңгейі: кәсіпорында оқытуды, кәсіптік даярлауды, қайта даярлауды, біліктілігін арттыруды немесе негізгі орта білім беру негізінде	Мамандық: 07231100 Аяқкиім өндірісі	Біліктілік: - 3W07231102 Аяқкиім құрастырушы

Кәсіптік білім деңгейі:	техникалық және кәсіптік білімінің болуын қоса алғанда, жалпы орта білім беру бағдарламалары және практикалық тәжірибе	(түрі бойынша)
Жұмыс тәжірибесі немесе қойылатын талаптар:	<p>3.0. деңгейі: ортопедиялық аяқкиім құрастырушы ретінде жұмыс өтілі, 2-разряд бойынша кемінде бір жыл;</p> <p>3.1. деңгейі: ортопедиялық аяқ киімді құрастырушы ретінде жұмыс өтілі 3-разряд бойынша кемінде 2 жыл;</p> <p>3.2. деңгейі: 4-разряд ортопедиялық аяқкиімді құрастырушы ретінде жұмыс өтілі кемінде 2 жыл</p>	
Формальды және информальды білім берумен байланыс:	<p>Жұмыс орнында оқыту/оқыту немесе қысқа мерзімді оқыту;</p> <p>"skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары</p>	
Кәсіптердің басқа да ықтимал атаулары:	7536-1-022 Бөлшектер мен бұйымдарды құрастырушы (аяқкиім)	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Түрлі типтегі және кластағы тігін жабдықтарында аяқкиімнің үстіңгі жағын құрастыру бойынша күрделілігі орташа және күрделі операцияларды және қызмет көрсетілетін станокта немесе қолмен аяқкиімді құрастыру операцияларын орындау	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	аяқкиімнің үстіңгі бөлігін құрастыру стандартты тапсырмаларын таныс және тұрақты жағдайларда ішінара тәуелсіз орындау.
	Қосымша еңбек функциялары:	-

Машық:

3.0. деңгей:

1. Әртүрлі типтегі және кластағы тігін жабдығында жіп тігістерімен дайындау бөлшектерін біріктіру әдісімен аяқкиімнің үстін құрастыру бойынша күрделілігі орташа операцияларды және қызмет көрсетілетін машинада немесе қолмен аяқкиімді құрастыру бойынша операцияларды орындау.
2. Бөлшектерді өлшеп көру, шақтау және бекіту.
3. Аяқкиімнің төменгі бөліктерін құю және ыстық вулканизациялау арқылы өндіру.
4. Құю және вулканизацияның технологиялық режимін сақтау.
5. Қалыптар мен төсемдердің өлшемдерінің бөлшектердің өлшемдеріне сәйкес келуін қамтамасыз ету.
6. Сынақ құюды өткізу.
7. Қалыптардан дайын өнімді түсіру.
8. Көйлек аяқкиімнің ағаш және нейлон өкшесін былғары, былғары, тоқыма және басқа материалдармен қаптау.
9. Металл шыбықтармен және металл пластиналармен сыртқы табандарды құрастыру, аяқкиімнің мақсатына және өлшеміне қарай металл шыбықтарды таңдау, оларды сыртқы табанға салу, металл пластиналарды сыртқы табанға бекіту.
10. Агрегаттарды құрастыру және дайындаманы қалыптау агрегаттарынан аяқ киімге арналған табанмен бекіту.
11. Машинамен немесе қолмен шеге, түйреуіш, жіп, желім арқылы бекіту.
12. Табанның бүкіл периметрі бойынша дәнекерлеу, алдын ала өңделген табандарға арналған сәндік жік.
13. Машинаның жұмысындағы ұсақ ақауларды жою.
14. Бөлшектерді тігу:

- 1) аяқкиімнің үстіңгі бөліктерін былғарыдан, былғары алмастырғыштан өрілген немесе жолақтармен тігу;
- 2) дайындамалардың тач тігістері мен аяқкиімнің, тоқымадан тоқылғаннан өзге барлық түрлерінің мойындысын пішу;
- 3) жартылай жұлықтардың құрамдас бөліктерін көлденең тігіспен, бірінші тігіспен алдын ала жапсырмасыз тігу;
- 4) жігі бар, сәндік жапсырмалары, бизиктері бар аяқкиімнің барлық түрлерінің, жігі, сәндік жапсырмалары, бизиктері жоқ етік қоныштарының дайындамалары бөлшектерінің жиектерін қайып тігу.

15. Тігіс:

- 1) көлемді жұлықтың мокасин жапсырмасы;
- 2) аяқкиімдердің барлық түрлерінің дайындамаларына алдын ала жапсырылған, сондай-ақ екінші және кейінгі тігістері бар гарнитуралар мен әшекейлер;
- 3) үй туфлиінің бүйір тігістерін бір уақытта сөге отырып, дайындамаға айналдыра салынған күлшіндер;
- 4) күлшіндерді аяқкиімнің барлық түрлерінің дайындамаларына алдын ала жапсыра отырып бірінші тігіспен, сондай-ақ екінші және кейінгі тігістермен;
- 5) үлгі аяқкиім қонышының артқы тігісі бойынша біржақты бекіту;
- 6) етіктің тобығы мен қонышына сыдырма салу;
- 7) қонышы қысқа етіктерге бітеу клапандарды;
- 8) тұмсықты аяқкиімдердің барлық түрлерінің дайындамаларына алдын ала жапсыра отырып бірінші тігіспен, сондай-ақ екінші және кейінгі тігістермен;
- 9) аяқкиімдердің барлық түрлерінің дайындамаларына өңдеу;

10) артқы бау етік астарының ішкі және төменгі бөлігін жасырын тігіспен қонышқа;

11) артқы және алдыңғы сыртқы бауларды барлық түрлі дайындамаларға екінші және кейінгі тігістермен;

12) жұлықтарды аяқкиімдердің барлық түрлерінің дайындамаларына алдын ала жапсыра отырып бірінші тігіспен, сондай-ақ екінші және кейінгі тігістермен;

13) кебістердің жұлықтарын, спорт және үй туфлилерінің жұлықтарын қонышқа жапсырып тігу.

16. Жол:

1) күрделі контурлы гарнитуралар;

2) бәтеңкенің, аласа аяқкиімнің, аяқкиімнің, сандалдың, сандалдың және сандалдың жиектері былғары астарын бір мезгілде кесусіз;

3) шұлықтар – бір мезгілде перфорациямен көп қатарлы тігу;

4) күрделі контурларды әрлеу;

5) жасырын тігісі бар ішкі артқы белдіктер;

6) күрделі контурларды безендіру.

17. Вулканизация:

1) жиектері, салбырауы;

2) өкшелер.

18. Құйма:

1) каблуктар;

2) өкшелер.

19. Қаптау:

аяқкиімге арналған ағаш және нейлон өкшесі.

20. Қосымша:

1) субстратқа арналған дайындама ;

2) алдын ала қабаттасуы бар шегелері бар өкшелер;

3) табаннан өкшенің алдыңғы жағына дейін;

4) прессте желімделген аяқ киімнің өкшесіне дейін ;

5) тікендері бар сыртқы табандарға арналған металл такталар;

- 6) сына тәрізді өкшесіне дейін тіректер, табандар;
- 7) табанға дейін астары бар қатты тығын;
- 8) дайындамаға табанның өкше бөлігі;
- 9) футбол аяқкиімінің табанына арналған шыбықтар;
- 10) юфттік аяқкиімнің тұмсық және саға бөліктеріндегі моноклитті резеңкеден құйылған табан.

21. Қаптау бөліктері:

- 1) оппель, допель-желім және сандал бекіту әдістерін қолданатын аяқкиімнің астарлары, табаны;
- 2) табанын өкшесіне реттемей, аяқкиімнің өкшесіне желіммен қапталған өкшесін орнату.

3.1. деңгей:

1. Аяқкиімнің үстін дайындама бөлшектерін әртүрлі сыныпты және типті тігін жабдығында жіппен тігу арқылы құрастыру бойынша күрделі операцияларды және аяқкиімді қызмет көрсетілетін машинада немесе қолмен құрастыру бойынша күрделі операцияларды орындау.
2. Бір бөлшектердің екінші бөлшектерге қатысты материалдарын бүлдірмей, дұрыс орналасуын қамтамасыз ету.
3. Құю және ыстық вулканизация жабдығын дайындау, қызмет көрсету және реттеу;
4. Нығыздауыш-қалыптар мен қалыптардың өлшемдерінің аяқкиім өлшеміне сәйкес келуін қамтамасыз ету.
5. Машинаны реттеу және баптау.
6. Тігіс:
 - 1) алдын ала жапсырмалары жоқ бірінші қатардағы аяқкиімнің барлық түрлерінің дайындамаларына арналған жиынтықтар;
 - 2) алдын ала жапсырмалары жоқ бірінші қатардағы аяқкиімнің барлық түрлерінің дайындамалары үшін өкшелер;

<p>Еңбек функциясы 1: аяқ киімнің үстіңгі бөлігін құрастыру стандарттары тапсырмаларын таныс және тұрақты жағдайларда ішінара тәуелсіз орындау.</p>	<p>Дағды 1: Қойылған міндетті негізге ала отырып, белгілі бір дербестік үлесімен қызмет көрсетілетін машинада немесе қолмен күрделілігі аз аяқкиімнің барлық түрлерін керу бойынша жұмыстарды орындау</p>	<p>3) алдын ала жапсырмалары жоқ бірінші қатардағы аяқкиімнің барлық түрлерінің дайындамаларына арналған шұлықтар;</p> <p>4) тұғырықты және өкшесін тігісті жабысқан аяқ киімнің дайындамасына жабу;</p> <p>5) аяқкиім дайындамаларының табаны;</p> <p>6) дайындамаға дәнекерлеу;</p> <p>7) көлемді дайындаманың қатайтатын жиегіне бүкіл периметрі бойынша дәнекерлеу;</p> <p>8) алдын ала жапсырмалары жоқ бірінші қатардағы аяқкиімнің барлық түрлерінің дайындамалары үшін сыртқы артқы және алдыңғы белдіктер;</p> <p>9) бірінші және одан кейінгі сызықтары бар белбеуде тігілген сандалдар, аяқ киімдер, туфлилер;</p> <p>10) қатайтатын жиектің бүкіл периметрі бойынша немесе дайындамалардың саусақ және өкшелі бөліктеріндегі дайындамаларға арналған ішкі табандар;</p> <p>11) алдын ала жапсырмаларсыз бірінші қатардағы аяқкиімнің барлық түрлерінің дайындамалары үшін әшекейлер;</p> <p>7. Жол:</p> <p>1) етіктер мен қонышы қысқа аяқ киімнің үстіңгі жиегі бойынша күрделі контурлары және астындағы астары;</p> <p>2) екінші және одан кейінгі сызықтары бар қатты бәтеңкелер мен қонышы қысқа бәтеңкелердің арқалары;</p> <p>3) астарлы былғарыны бір мезгілде қыркумен етіктің, қысқа аяқкиімнің, сандалдың жиектері;</p> <p>4) алдын ала таңбалаусыз қарапайым контуры бар дайындаманың бөліктеріндегі, таңбалау бойынша күрделі контурлары бар дайындаманың бөліктерінде және дөңес рельефтері бар сәндік сызықтар;</p> <p>5) екінші және одан кейінгі жолдардағы бәтеңкелер, қонышы</p>
---	---	---

қысқа аяккіімдер, туфлилердің алдыңғы жағы;

6) машинамен және қолмен мокасин тігісі;

7) жиегі өрілген аяккіімге арналған тоқыма дайындамалар.

8. Құйма:

1) табандар;

2) имитациялық қабаттасқан өкшелер;

3) бір түсті бөлшектерді бедерлеуге арналған силиконды матрицалар;

4) бір аяккіім (табан мен өкшесін бекітетін).

9. Бекіту:

1) прессте желімделген аяккіімнің каблугты өкшесіне;

2) бұрандалармен немесе шегелермен алдын ала төсеусіз аяккіімнің каблугын өкшесіне ;

3) табанын өкшесіне қарай реттейтін аяқ киімнің өкшесіне орнатылатын;

4) дайындамадағы бүйірлік резеңке төсем;

5) аяккіім дайындамаларының табаны;

6) борттық бекіту әдісімен аяккіімде былғары бауы бар дайындаманы табанға;

7) қолмен өңделетін (тарту, кесу, крокулум бөлігін бекіту) қолдан жасалған аяқ киімнің ізі бойынша (қабаттау);

8) табан, өкше және артқы сыртқы белбеу – ыстық вулканизация әдісі ;

9) юфттік аяккіімнің тұмсық бөлігіндегі былғары табан.

3.2 деңгей:

1. Аяккіімнің үстін құрастыру бойынша аса күрделі операцияларды орындау.

2. Дайындамаларды еңбек бөлінісінсіз, дайындамаларды әртүрлі сыныпты және типті тігін жабдықтарында жіппен тігу әдісі арқылы құрастыру.

3. Аяккіімді құрастыру бойынша күрделі операцияларды қызмет көрсетілетін машинада немесе қолмен орындау.

4. Салынатын және бекітілетін бөлшектердің контурларының үйлесуін немесе олардың арасындағы және табанның жиегінен өкшеге дейінгі қашықтықтың тең болуын қамтамасыз ету.

5. Жеке тапсырыспен жасалатын аяқкиімге арналған ағаш өкшені жасау, өкшеге қажетті қалып пен көлем беру.

6. Машиналар мен жабдықтарды реттеу және баптау.

7. Тігіс:

1) етіктер мен қонышы қысқа етіктердің қатты күлшіндерін бірінші тігіспен тігу;

2) алдын ала көтермесін жабыстырмай, етіктің алдын бірін және екінші тігіспен тігу;

3) алдын ала көтермесін жабыстырып, күдері етіктің алдын бірінші тігіспен тігу;

4) жұлықты қонышқа және қонышты бәтеңкенің, жабық туфли мен қонышы қысқа етіктің, сәнді аяқкиімнің жұлығына, күрделі контурлы жұлық бөлшектерін алдын ала жапсырусыз бірінші тігіспен тігу.

8. Дайындамаларды еңбек бөлінбестен құрастыру:

1) модельді аяқкиім;

2) ортопедиялық аяқкиім;

9. Жол:

үш және төрт инелі станоктардағы дайындама бөлшектеріндегі сәндік сызықтар:

10. Құйма:

1) көп түсті бөлшектерді бедерлеуге арналған силиконды матрицалар;

2) аяқкиімнің үстіңгі дайындамаларында табан және өкше.

11. Бекіту:

1) дайындаманы табанға өріп бекіту;

2) сыналы былғары өкше (тау шаңғысына арналған аяқкиім);

3) табанды аяқкиімнің астына нығыздауышта желіммен бекіту;

4) рантты ұлтаракқа қапсырма шегемен бекіту (рантты-тігілген, рантты-қапсырма шегемен бекітілген аяккіім);

5) қонышты аяккіімнің байламдық немесе өкшелік бөліктеріне былғары табанды бекіту;

6) табан, өкше-жиегін қыса отырып, тігісті-нығыздауышты вулканизациялау әдісі.

Білу:

3.0. деңгей:

1. Аяккіімнің үстін құрастыру бойынша күрделілігі орташа операцияларды орындау әдістері мен тәсілдері.

2. Аяккіімнің түбін құрастыру тәртібі мен тәсілдері.

3. Құю және вулканизация технологиясы, қалыптардың және төсемдердің өлшемдері.

4. Құрастыруға берілетін бөлшектердің өлшемдері мен тағайындалуы.

5. Өндіріс өнімдерінің стандарттары мен техникалық шарттары.

6. Жабдықтарды пайдалану және реттеу тәртібі.

7. Жабдықтың тетіктері мен механизмдеріндегі ұсақ ақауларды жою әдістері.

8. Ішкі еңбек тәртібі.

9. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау процедуралары.

10. Өндірістік санитария процедуралары.

11. Өрт қауіпсіздігі талаптары.

3.1. деңгей:

1. Аяккіімнің үстін құрастыру бойынша күрделі операцияларды орындау әдістері мен тәсілдері.

2. Қолданылатын жартылай фабрикаттар мен қосалқы материалдардың сапасына қойылатын талаптар.

3. Вулканизация массасының балку температурасы.

4. Төсектер мен қалыптардың өлшемдері.

5. Аяккіімнің ассортименті.

		<p>6. Қызмет көрсетілетін жабдықтың құрылымы, оны пайдалану және реттеу тәртібі.</p> <p>7. Ішкі еңбек тәртібі.</p> <p>8. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау процедуралары.</p> <p>9. Өндірістік санитария процедуралары.</p> <p>10. Өрт қауіпсіздігі талаптары.</p> <p>3.2 деңгей:</p> <p>1. Еңбек бөлінбестен аяқкиім дайындамаларын құрастырудың технологиялық процесі.</p> <p>2. Дайын бөлшектерді кейіннен өңдеусіз құрастыру әдістері мен тәсілдері.</p> <p>3. Тапсырыспен тігілген аяқ киімнің өкшесін жасау әдістері.</p> <p>4. Аяқкиім дайындамаларын дайындау үшін қолданылатын материалдардың стандарттары мен техникалық шарттары.</p> <p>5. Өкше пішіндеріне қойылатын талаптар.</p> <p>6. Ағаш түрлері, олардың қасиеттері мен ақаулары.</p> <p>7. Құю әдісімен аяқ киімді құрастыру кезіндегі құрамдас бөліктердің мөлшерлемесі бойынша рецепт.</p> <p>8. Аяқкиімді құрастыру бойынша ерекше күрделі технологиялық операцияларды орындау нормалары.</p> <p>9. Қызмет көрсетілетін машиналар мен жабдықтардың құрылымы, пайдалану тәртібі, реттеу және жөндеу.</p> <p>10. Ішкі еңбек тәртібі.</p> <p>11. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау тәртібі.</p> <p>12. Өндірістік санитария процедуралары.</p> <p>13. Өрт қауіпсіздігі талаптары.</p>
Дағдыны мүмкіндігі:	тану	-
Жеке құзыретте рге қойылатын талаптар:		Қойылған міндеттерді шешуге жауапкершілік, адалдық, ұқыптылық, байланысқа бейімділік, орындаушылық тәртіп, тұлғааралық құзыреттілік, нәтиже мен тиімділікке бағдарлану

Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (075/у-нысан бойынша медициналық анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, соттылықтың болмауы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі	СТ 1724-2007 "Протездеу бойынша медициналық-техникалық көмек көрсету және протездік-ортопедиялық бұйымдармен қамтамасыз ету. Жалпы талаптар"; СТ 68-2012 "Халықтың жеке тапсырыстары бойынша дайындалған протездік-ортопедиялық бұйымдар. Жалпы техникалық шарттар".	
С Б Ш шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	С Б Ш деңгейі:	Кәсіптің атауы
	3	ортопедиялық бұйымдарды тігуші
	3	ортопедиялық аяккімді фрезерлеуші (ортопедиялық аяккімді әрлеуші)
	3	протездік-ортопедиялық бұйымдарды жасау және әрлеу жөніндегі қайысшы
	3	ортопедиялық аяккімді керуші (қолмен)
4	протездік-ортопедиялық бұйымдардың механигі	
		ортопедиялық аяккімді құрастырушы (қолмен)
30. "Ортопедиялық аяккімді құрастырушы" кәсібінің карточкасы:		
Топ коды	7536-1	
Қызметтер атауының коды:	7536-1-024 "Аяккімді құрастырушы (қолмен)"	
Кәсіптің атауы:	Ортопедиялық аяккімді құрастырушы	
С Б Ш бойынша біліктілік деңгейі:	4.0. – 6-разряд 4.1. – 7-разряд	
С Б Ш бойынша к і ш і деңгейі:	4.0. - 6-разряд (4.1.-1, 4.1.-2) еңбек өтіліне байланысты 4.1. - 7-разряд (4.1.-1, 4.1.-2) еңбек өтіліне байланысты	
БТБА, БА және ұйымдар қызметшілері лауазымда	"Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (45-шығарылым) бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік	

рының үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	қорғау министрінің 2020 жылғы 9 желтоқсандағы № 490 бұйрығы. (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21757 болып тіркелген). 28-29-параграф, 65-68 тармақтар, аяқкиімді құрастырушы, 6-7 разряд		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ және практикалық тәжірибе	Мамандық: 07231100 Аяқкиім өндірісі (түрі бойынша)	Біліктілік: 3W07231102 Аяқкиім жинаушы
Жұмыс тәжірибесі және қойылатын талаптар:	4.0. деңгейі: 5-разрядты ортопедиялық аяқкиімді құрастырушы ретінде жұмыс өтілі кемінде 2 жыл; 4.1. деңгейі: 6-разрядты ортопедиялық аяқкиімді құрастырушы ретінде жұмыс өтілі кемінде 2 жыл.		
Формальды және информальды білім берумен байланыс:	Жұмыс орнында оқыту/оқыту немесе қысқа мерзімді оқыту; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Күрделі және ерекше күрделі аяқкиімді құрастыру операцияларын қызмет көрсетілетін машинаның көмегімен немесе қолмен орындау		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	Күрделі, ерекше күрделі аяқкиімнің барлық түрлерінде және типтік емес жағдайларда жұмыс жасау	
	Қосымша еңбек функциялары:	-	
		Машық: 4.0. деңгейі: 1. Аяқкиімді қызмет көрсететін машинамен немесе қолмен құрастыру бойынша күрделі операцияларды орындау. 2. Бекіту: табанды дайындамаларға және ұлтаракқа, шолақ ұлтанды табанға бізөкше, бұранда және шегелі бекіту әдісі.	

<p>Еңбек функциясы 1: Күрделі, ерекше күрделі аяқкиімнің барлық түрлерінде және типтік емес жағдайларда жұмыс жасау</p>	<p>Дағды 1: Модельді аяқкиімінің өкше және өкшелік бөлігін бірізді мезгілде керу</p>	<p>3. Табанға сәндік шегелермен бекіту. 4. Машиналар мен жабдықтарды реттеу. 4.1. деңгей: 1. Тартылған аяқкиімнің табаны, астары және табанының бірінші қабатын жіппен, доппельмен, тігіспен және сандалмен бекіту әдістерімен бекіту арқылы аяқкиімді құрастыру бойынша ерекше күрделі операцияларды орындау. 2. Қызмет көрсетілетін машинада дәнекерленген ішкі табанның ерніне жіпті тігу. 3. Тегіс тігіс пен белгіленген тігіс жиілігін қамтамасыз ету. 4. Машиналарды реттеу және қадағалау.</p> <p>Білу: 4.0. деңгей: 1. Аяқкиімді құрастыру әдістері мен әдістері, оның технологиялық нормалары. 2. Қызмет көрсетілетін машиналар мен жабдықтардың құрылымы, пайдалану тәртібі, реттеу және реттеу. 3. Ішкі еңбек тәртібі. 4. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау процедуралары. 5. Өндірістік санитария процедуралары. 6. Өрт қауіпсіздігі талаптары. 4.1. деңгей: 1. Аяқкиімді құрастыру жолдары мен әдістері. 2. Аяқкиімді құрастыру операцияларын орындаудың стандарттары мен технологиялық режимдері. 3. Қызмет көрсетілетін машинаның құрылымы, реттеу, реттеу және ұсақ ақауларын жою тәртібі. 4. Ішкі еңбек тәртібі. 5. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау процедуралары. 6. Өндірістік санитария процедуралары. 7. Өрт қауіпсіздігі талаптары.</p>
---	--	---

Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Қойылған міндеттерді шешуге жауапкершілік, адалдық, ұқыптылық, байланысқа бейімділік, орындаушылық тәртіп, тұлғааралық құзыреттілік, нәтиже мен тиімділікке бағдарлану	
Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (075/у-нысан бойынша медициналық анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, соттылықтың болмауы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі	СТ 1724-2007 "Протездеу бойынша медициналық-техникалық көмек көрсету және протездік-ортопедиялық бұйымдармен қамтамасыз ету. Жалпы талаптар"; СТ 68-2012 "Халықтың жеке тапсырыстары бойынша дайындалған протездік-ортопедиялық бұйымдар. Жалпы техникалық шарттар".	
С Б Ш шенберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	С Б Ш деңгейі:	Кәсіптің атауы
	4	ортопедиялық бұйымдарды тігуші
	4	ортопедиялық аяқкиімді фрезерлеуші (ортопедиялық аяқкиімді әрлеуші)
	4	протездік-ортопедиялық бұйымдарды жасау және әрлеу жөніндегі қайысшы
	4	ортопедиялық аяқкиімді керуші (қолмен)
4	протездік-ортопедиялық бұйымдардың механигі	
		ортопедиялық аяқкиімді құрастырушы
31. "Ортопедиялық аяқкиімді фрезерлеуші (ортопедиялық аяқкиімді әрлеуші)" кәсібінің карточкасы:		
Топ коды	7536-1	
Қызметтер атауының коды:	7536-1-30 "аяқкиімді фрезерлеуші"	
Кәсіптің атауы:	Ортопедиялық аяқкиімді фрезерлеуші (ортопедиялық аяқкиімді әрлеуші)	
С Б Ш бойынша біліктілік деңгейі:	2 – 2 разряд	

С Б Ш бойынша кіші деңгейі:	2 (2.0.,2.1, 2.2) – еңбек өтіліне байланысты		
БТБА, БА және ұйымдар қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (45-шығарылым) бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 9 желтоқсандағы № 490 бұйрығы. (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21757 болып тіркелген). 8-параграф, 18-19-тармақтар, аяқкиімді фрезерлеуші, 2-разряд		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: практикалық тәжірибесі және/немесе кәсіптік даярлығы жалпы немесе орта білімі бар, бірақ төмен емес	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесі не қойылатын талаптар:	1-разрядты ортопедиялық аяқкиімді керуші болып жұмыс өтілі кемінде бір жыл		
Формальды емес және информальды білім берумен байланыс:	Жұмыс орнында оқыту/оқыту немесе қысқа мерзімді оқыту; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Аяқкиімді табан мен өкше жиегін қатайтып, фрезерлеуден кейін әрлеу		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	Стандартты тапсырмаларды, ішінара өз бетінше, таныс және тұрақты жағдайларда орындау.	
	Қосымша еңбек функциялары:	-	
		Машық: 1. Өкшелікті, өкшенің жиектерін пышақпен жону, өкшеге (ляписке) ойық жасау.	

<p>Еңбек функциясы 1: Стандартты тапсырмаларды, ішінара өз бетінше, таныс және тұрақты жағдайларда орындау.</p>	<p>Дағды 1: Қойылған міндетті негізге ала отырып, белгілі бір дербестік үлесімен қызмет көрсетілетін машинада немесе қолмен қарапайым фрезерлік жұмыстарды орындау.</p>	<p>2. Аяқкіім табанының артық жерлерін бүлдіріп алмай машинамен немесе арнайы жоңғылардың көмегімен қолмен алып тастау. 3. Бөлшектерге қажетті қалып беру.</p> <p>Білу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аяқкіімді фрезерлеу тәртібі мен әдістері. 2. Фрезерлеу үшін жеткізілетін бөлшектер мен жартылай фабрикаттарға қойылатын талаптар. 3. Еңбек заңнамасы. 4. Ішкі еңбек тәртібінің ережелері. 5. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау процедуралары. 6. Өндірістік санитария талаптары. 7. Өрт қауіпсіздігі талаптары.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>	
<p>Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:</p>	<p>Қойылған міндеттерді шешуге жауапкершілік, адалдық, ұқыптылық, байланысқа бейімділік, орындаушылық тәртіп, тұлғааралық құзыреттілік, нәтиже мен тиімділікке бағдарлану.</p>	
<p>Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары</p>	<p>Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (075/у-нысан бойынша медициналық анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, соттылықтың болмауы туралы анықтама</p>	
<p>Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі</p>	<p>СТ 1724-2007 "Протездеу бойынша медициналық-техникалық көмек көрсету және протездік-ортопедиялық бұйымдармен қамтамасыз ету. Жалпы талаптар"; СТ 68-2012 "Халықтың жеке тапсырыстары бойынша дайындалған протездік-ортопедиялық бұйымдар. Жалпы техникалық шарттар".</p>	
	<p>СБШ деңгейі:</p>	<p>Кәсіптің атауы</p>

С Б Ш шеңберінд егі басқа кәсіптерме н байланыс:	2 2 2 3	ортопедиялық бұйымдарды тігуші ортопедиялық аяқкиімді фрезерлеуші (ортопедиялық аяқкиімді әрлеуші) ортопедиялық аяқкиімді керуші (колмен) протездік-ортопедиял ық бұйымдардың механигі	
32. "Ортопедиялық аяқкиімді фрезерлеуші (ортопедиялық аяқкиімді әрлеуші)" кәсібінің карточкасы:			
Топ коды	7536-1		
Қызметтер атауының коды:	7536-1-30 "аяқкиімді фрезерлеуші"		
Кәсіптің атауы:	Ортопедиялық аяқкиімді фрезерлеуші (ортопедиялық аяқкиімді әрлеуші)		
С Б Ш бойынша біліктілік деңгейі:	3.0. – 3-разряд; 3.1. – 4-разряд; 3.2. – 5-разряд		
С Б Ш бойынша кіші деңгейі:	3.0.– 3-разряд (3.0-1,3.0-2) – еңбек өтіліне байланысты; 3.1. – 4-разряд (3.1-1,3.1-2) – еңбек өтіліне байланысты; 3.2. – 5-разряд (3.2-1,3.2-2) – еңбек өтіліне байланысты		
БТБА, БА және ұйымдар қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (45-шығарылым) бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 9 желтоқсандағы № 490 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21757 болып тіркелген). 9-11-параграф, 20-25-тармақтар, аяқкиімді фрезерлеуші, 3-5 разряд		
	Білім деңгейі: кәсіпорында оқытуды, кәсіптік даярлауды, қайта даярлауды, біліктілігін арттыруды немесе негізгі орта білім беру базасында техникалық және кәсіптік	Мамандық : 07231100 Аяқкиім өндірісі	Біліктілік: 3W07231002 Ортопедиялық

Кәсіптік білім деңгейі:	білімінің болуын қоса алғанда, жалпы орта білім беру бағдарламалары және практикалық тәжірибе.	(түрі бойынша)	аяқкиімді тігу және жөндеу шебері
Жұмыс тәжірибесі не қойылатын талаптар:	3.0. деңгейі: 2-разрядты керуші ретінде жұмыс өтілі кемінде бір жыл; 3.1. деңгейі: 3-разрядты керуші ретінде жұмыс өтілі кемінде 2 жыл; 3.2. деңгейі: 4-разрядты керуші ретінде жұмыс өтілі кемінде 2 жыл		
Формальды емес және информалды білім берумен байланыс:	Жұмыс орнында оқыту/оқыту немесе қысқа мерзімді оқыту; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Кәсіптердің басқа да ықтимал атаулары:	7536-2-002 Ортопедиялық аяқкиімді тігуші		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Аяқкиімді табан мен өкше жиегін қатайтып, фрезерлеуден кейін әрлеу		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	Стандартты тапсырмаларды, ішінара өз бетінше, таныс және тұрақты жағдайларда орындау.	
	Қосымша еңбек функциялары:	-	
		Машық: 3.0. деңгей: Қызмет көрсетілетін машинада өкшелерді, ішкі табаларды, аяқкиімге бекітілмеген	

табандарды, кәдімгі аяқкіімнің табанының жіліншік және өкше жиектерін фрезерлеу.

3.1. деңгей :

1. Қызмет көрсетілетін станокта аласа және орташа өкшелерді, өкшесі бар қалыпталған табанның өкше бөлігінің жиегін, биік түкті етіктердің жібін, қыры түзілген табанды фрезерлеу.

2 .
Фрезерлеу – аяқкііміндегі табанмен саға бөліктерін реттеу.

3.2. деңгей :

1 .
Фрезерлеу – бүкіл периметр бойынша табандарды реттеу.

2. Жеңіл аяқкііммен аяқкіімнің табанының шетін

<p>Еңбек функциясы 1: Фрезерлеу бойынша стандартты тапсырмаларды, ішінара өз бетінше, таныс және тұрақты жағдайларда орындау.</p>	<p>Дағды 1: Қойылған міндетті негізге алатырып, белгілі бір дербестік үлесімен қызмет көрсетілетін машинада немесе қолмен қарапайым фрезерлік жұмыстарды орындау</p>	<p>қызмет көрсетілетін станокта фрезерлеу. 3. Қызмет көрсетілетін машинаның жұмысын реттеу</p> <p>Білу: 3.0. деңгей:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аяккіім бөлшектерінің фрезерлеу әдістері. 2. Қолданылатын кескіштердің түрлері мен нөмірлері. 3. Фрезерлік аяккіімдерге қойылатын талаптар. 4. Қызмет көрсетілетін машинаның құрылымы және жұмыс принципі. 5. Ішкі еңбек тәртібі. 6. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау ережелері.
---	--	---

7 .
Өндірістік
санитария
талаптары
8. Өрт
қауіпсіздіг
і
талаптары.
3.1. деңгей
:
1 .
Аяккіімні
ң
бөлшектер
і н
фрезерлеу
тәртібі.
2 .
Қолданыл
ғ а н
кескіштер
д і
ауыстыру
әдістері.
3 .
Фрезерлік
аяккіімде
р г е
қойылаты
н талаптар
.
4. Қызмет
көрсетілет
і н
машинаны
пайдалану
тәртібі.
5. Ішкі
еңбек
тәртібі.
6. Еңбек
қауіпсіздіг
і және
еңбекті
қорғау
процедура
лары.
7 .
Өндірістік
санитария
талаптары.
8. Өрт
қауіпсіздіг

		<p>і талаптары.</p> <p>3.2. деңгей :</p> <p>1 . Аяқкімді фрезерлеу тәртібі.</p> <p>2. Қызмет көрсетілетінін машинаны реттеу әдістері.</p> <p>3. Ішкі еңбек тәртібі.</p> <p>4. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау ережелері.</p> <p>5 . Өндірістік санитария талаптары.</p> <p>6. Өрт қауіпсіздігі талаптары.</p>
Дағдыны тану мүмкіндігі:		-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Қойылған міндеттерді шешуге жауапкершілік, адалдық, ұқыптылық, байланысқа бейімділік, орындаушылық тәртіп, тұлғааралық құзыреттілік, нәтиже мен тиімділікке бағдарлану	
Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (075/у-нысан бойынша медициналық анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, соттылықтың болмауы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі	СТ 1724-2007 "Протездеу бойынша медициналық-техникалық көмек көрсету және протездік-ортопедиялық бұйымдармен қамтамасыз ету. Жалпы талаптар"; СТ 68-2012 "Халықтың жеке тапсырыстары бойынша дайындалған протездік-ортопедиялық бұйымдар. Жалпы техникалық шарттар".	

	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы
С Б Ш шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	3 3 3 3 3 4	ортопедиялық бұйымдарды тігуші ортопедиялық аяқкиімді құрастырушы (қолмен) протездік-ортопедиялық бұйымдарды жасау және әрлеу жөніндегі қайысшы протездік-ортопедиялық бұйымдардың механигі ортопедиялық аяқкиімді керуші (қолмен) ортопедиялық аяқкиімді фрезерлеуші (ортопедиялық аяқкиімді әрлеуші)
33. "Ортопедиялық аяқкиімді фрезерлеуші (ортопедиялық аяқкиімді әрлеуші)" кәсібінің карточкасы:		
Топ коды	7536-1	
Қызметтер атауының коды:	7536-1-30 "Аяқкиімді фрезерлеуші"	
Кәсіптің атауы:	Ортопедиялық аяқкиімді фрезерлеуші (ортопедиялық аяқкиімді әрлеуші)	
С Б Ш бойынша		

біліктілік деңгейі:	4.0. – 6-разряд; 4.1.– 7-разряд		
С Б Ш бойынша кіші деңгейі:	4.0. – 6-разряд (4.0.-1, 4.0.-2) еңбек өтіліне байланысты; 4.1. – 7-разряд (4.1.-1, 4.1.-2) еңбек өтіліне байланысты		
БТБА, БА және ұйымдар қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (45-шығарылым) бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 9 желтоқсандағы № 490 бұйрығы. (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21757 болып тіркелген). 12-13-параграф, 26-29-тармақтар, аяқкиімді фрезерлеуші, 3-5 разряд		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ және практикалық тәжірибе	Мамандық : 07231100 Аяқкиім өндірісі (түрі бойынша)	Біліктілік: 3W07231002 Ортопедиялық аяқкиімді тігу және жөндеу шебері
Жұмыс тәжірибесі не қойылатын талаптар :	4.0. деңгейі: кемінде 2 жыл 5-разрядты ортопедиялық аяқкиім фрезерінің жұмыс өтілі ; 4.1. деңгейі: кемінде 2 жыл 6-разрядты ортопедиялық аяқкиім фрезершісі ретінде жұмыс өтілі.		
Формальды емес және информалды білім берумен байланыс:	Жұмыс орнында оқыту/оқыту немесе қысқа мерзімді оқыту; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Кәсіптердің басқа да ықтимал атаулары:	7536-2-002 Ортопедиялық аяқкиімді тігуші		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Аяқкиімді табан мен өкше жиегін қатайтып, фрезерлеуден кейін әрлеу		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
		Стандартты тапсырмал	

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	арды, ішінара өз бетінше, таныс және тұрақты жағдайларда орындау.
	Қосымша еңбек функциялары:	-
		<p>Машық:</p> <p>4.0. деңгей :</p> <p>1 . Аяқкіімдердің, жеңіл аяқкіімдер мен кебістерден өзге барлық түрлерінің резина табандары мен жасанды былғарыдан жасалған табандар кесіктерін қызмет көрсететін машинада фрезерлеу.</p> <p>2. Резеңке табанның өкше жиегін өкшемен фрезерлеу.</p> <p>3 .</p> <p>Машинаны реттеу және баптау.</p> <p>4.1. деңгей :</p> <p>1 . Аяқкіімдердің барлық түрлерінің</p>

Еңбек функциясы 1:
Күрделі, аса күрделі аяқкиімнің барлық түрлерінде және типтік емес жағдайларда жұмыс жасау

Дағды 1:
Аяқкиімнің өкшесін және сағасын бір уақытта керу

былғары табандары кесіктерін, бекітудің сыздық жапсыру әдісімен жасалған тері төсемелі табан кесіктерін, өкшелі былғары төсемелер кесіктерін қызмет көрсететін машинада фрезерлеу.
2 .
Машинаны реттеу және баптау.

Білу:
4.0. деңгей
:
1 .
Аяқкиімді фрезерлеу тәртібі.
2. Дайын аяқкиімнің сапасына қойылатын талаптар .
3. Қызмет көрсететін машинаны реттеу және баптау тәртібі.
4. Ішкі еңбек тәртібінің ережелері.
5. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті

	<p>қорғау процедура лары. 6 . Өндірістік санитария талаптары. 7. Өрт қауіпсіздіг і талаптары. 4.1. деңгей : 1 . Аяккімді фрезерлеу тәртібі. 2. Дайын аяккімнің сапасына қойылаты н талаптар . 3. Қызмет көрсетілет і н машинаны реттеу және баптау тәртібі. 4. Ішкі еңбек тәртібі. 5. Еңбек қауіпсіздіг і және еңбекті қорғау процедура лары. 6 . Өндірістік санитария талаптары. 7. Өрт қауіпсіздіг і талаптары.</p>
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыретте рге	Қойылған міндеттерді шешуге жауапкершілік, адалдық, ұқыптылық, байланысқа бейімділік,

қойылатын талаптар:	орындаушылық тәртіп, тұлғааралық құзыреттілік, нәтиже мен тиімділікке бағдарлану	
Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (075/у-нысан бойынша медициналық анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, соттылықтың болмауы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі	СТ 1724-2007 "Протездеу бойынша медициналық-техникалық көмек көрсету және протездік-ортопедиялық бұйымдармен қамтамасыз ету. Жалпы талаптар"; СТ 68 - 2012 "Халықтың жеке тапсырыстары бойынша дайындалған протездік-ортопедиялық бұйымдар. Жалпы техникалық шарттары".	
С Б Ш шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы
	4 4 4 4	ортопедиялық бұйымдарды тігуші ортопедиялық аяқкиімді құрастырушы (қолмен) протездік-ортопедиялық бұйымдарды жасау және әрлеу жөніндегі қайысшы протездік-ортопедиялық бұйымдардың механигі
34. "Ортопедиялық аяқкиім модельер-конструкторы" кәсібінің карточкасы:		
Топ коды	7536-1	
Қызметтер атауының коды:	7536-1-009 "Ортопедиялық аяқкиім модельері (модельер-конструкторы"*	

Кәсіптің атауы:	Ортопедиялық аяқкиім модельер-конструкторы	
С Б Ш бойынша біліктілік деңгейі:	3.0. – 3-разряд	
С Б Ш бойынша кіші деңгейі:	3.0. – 3-разряд (3.0-1,3.0-2) – еңбек өтіліне байланысты	
БТБА, БА және ұйымдар қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (45-шығарылым) бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 9 желтоқсандағы № 490 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21757 болып тіркелген). 41-параграф, 91-92 тармақтар, Ортопедиялық аяқкиім модельер-конструкторы , 3 разряд	
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: кәсіпорында оқытуды, кәсіптік даярлауды, қайта даярлауды, біліктілігін арттыруды немесе негізгі орта білім беру базасында ТжКБ болуын қоса алғанда, жалпы орта білім беру бағдарламалары және практикалық тәжірибе.	Мамандық : 07231100 Аяқкиім өндірісі (түрі бойынша) 07230100 Тігін өндірісі және киім дизайны
Жұмыс тәжірибесі не қойылатын талаптар :	3.0. деңгей: ортопедиялық аяқкиімді құрастырушы немесе ортопедиялық аяқкиім пішуші ретінде жұмыс тәжірибесі, 2 деңгей, кемінде екі жыл	
Формальды емес және информалды білім берумен байланыс:	Жұмыс орнында оқыту/оқыту немесе қысқа мерзімді оқыту; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары	
Кәсіптердің басқа да	ортопедиялық аяқкиімді керуші (қолмен) ортопедиялық аяқкиімді құрастырушы (қолмен)	

Біліктілік:
3W07231102 Аяқкиім жинағыш
4S07230106 модельер-конструктор

ықтимал атаулары:	ортопедиялық аяқкиімінің пішуші модельер-кесуші	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Ортопедиялық аяқкиім мен аяқкиімдердің жаңа түрлері мен үлгілерін әзірлеу, жобалау және енгізу	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	ортопедиялық аяқкиімді жобалау және модельдеу бойынша стандартты тапсырмаларды белгілі және тұрақты жағдайларда, ішінара тәуелсіз орындау
	Қосымша еңбек функциялары:	-
		<p>Машық:</p> <p>1. Ортопедиялық аяқкиімнің үстіне арналған үлгілерді әзірлеу.</p> <p>2. Дәрігердің тапсырыста көрсеткен өлшемдеріне сәйкес жасалған ортопедиялық қалыптан эскиз алу.</p> <p>3. Үстіңгі пішімнің және астардың бөлшектеріне</p>

қағаздан
жасалған
үлгілерді
пішу.

4. Жаңа
үлгілерді
жасау
және
ортопедия
лық
аяқкімді
енгізу.

5 .
Ортопедия
лық
аяқкім
үлгілерін
құрастыру

.
6 .
Ортопедия
лық
аяқкімнің
жаңа
үлгілерін
сынау
және
шығару.

7. Қажет
болған
жағдайда
ескі
үлгілердің
дизайнына
өзгерістер
мен
толықтыру
лар енгізу
бойынша
ұсыныстар
әзірлеу.

8. Жеке
тапсырыст
ар
бойынша
ортопедия
лық
аяқкімді
жобалау
және
модельдеу

.
9 .
Өндірісте

Еңбек функциясы 1: Белгілі және тұрақты жағдайларда ортопедиялық аяқкиімді ішінара дербес жобалау және модельдеу бойынша стандартты тапсырмаларды орындау

Дағды 1: Ортопедиялық аяқкиімнің үлгілері әзірлеу

бұйымды құрастыру процесінде ортопедиялық аяқкиімнің медициналық тапсырыстарға сәйкестігін қадағалау және тексеру.
10.
Ортопедиялық аяқкиімнің жаңа үлгілерін бекітуге құжаттарды дайындау.

Білу:
1. Табан анатомиясы.
2. Табанның деформациясы мен ампутациясының түрлері.
3. Ортопедиялық аяқкиім дайындамаларының үлгілерін құрастыру технологиясы.
4. Аяқкиімнің үстіңгі және астары бөлшектерін кесу кезіндегі

үстемелер
дің
нормалар
ы.

5 .
Ортопедия
лық
аяқкиімнің
және
іштіктің
номенклат
урасы,
түрлері
мен
түрлері.

6 .
Ортопедия
лық
аяқкиімді
дайындауға
арналған
материалд
ардың
түрлері
және
олардың
қасиеттері.

7 .
Дәстүрлі
және 3D
технологи
яларды
пайдалана
отырып,
протездік-
ортопедия
лық
бұйымдар
ды
дайындау
үшін
өлшемдер
ді алу
тәртібі.

8 .
Протездік-
ортопедия
лық
бұйымдар
ды өндіру
технологи
ясы.

9 .
Протездік-

		<p>ортездік құрылыстың жалпы теориясы.</p> <p>10.</p> <p>Протездік-ортопедиялық бұйымдардың мақсаты мен қолданылуының медициналық аспектілері.</p> <p>11. Ішкі еңбек тәртібінің ережелері.</p> <p>12. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау тәртібі.</p> <p>13.</p> <p>Өндірістік санитария талаптары.</p> <p>14. Өрт қауіпсіздігі талаптары.</p>
Дағдыны тану мүмкіндігі:		-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Қойылған міндеттерді шешуге жауапкершілік, адалдық, ұқыптылық, байланысқа бейімділік, орындаушылық тәртіп, тұлғааралық құзыреттілік, нәтиже мен тиімділікке бағдарлану	
Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (075/у-нысан бойынша медициналық анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, соттылықтың болмауы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер мен	СТ 1724-2007 "Протездеу бойынша медициналық-техникалық көмек көрсету және протездік-ортопедиялық бұйымдармен қамтамасыз ету. Жалпы талаптар";	

ұлттық стандарттардың тізімі	СТ 68 - 2012 "Халықтың жеке тапсырыстары бойынша дайындалған протездік-ортопедиялық бұйымдар. Жалпы техникалық шарттар".	
С Б Ш шенберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы
	3 3 4 4 4	ортопедиялық аяқкиімді құрастырушы (қолмен) ортопедиялық аяқкиімді керуші ортопед-техник протезші техник протезші техник-технолог
35. "Ортопедиялық аяқкиімінің үстіңгі бөлігін пішуші-модельер" кәсібінің карточкасы:		
Топ коды	7532-2	
Қызметтер атауының коды:	7532-2-003 "Пішуші"	
Кәсіптің атауы:	Ортопедиялық аяқкиімінің үстіңгі бөлігін пішуші-модельер	
С Б Ш бойынша біліктілік деңгейі:	2 – 2-разряд	
С Б Ш бойынша кіші деңгейі:	2 (2.0-1,2.0-2) – еңбек өтіліне байланысты	
БТБА, БА және ұйымдар қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары	"Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (45-шығарылым) бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 9 желтоқсандағы № 490 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21757 болып тіркелген).	

бойынша біліктілік деңгейі:	104-параграф, 496-498-тармақтар, Материал пішуші, 3-разряд		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жалпы, орта білімі бар, бірақ негізгі орта білімнен төмен емес практикалық тәжірибесі және/немесе кәсіптік даярлығы	Мамандық : -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесі не қойылатын талаптар:	ортопедиялық аяккіімді керуші немесе 1-разрядты ортопедиялық аяккіімді құрастырушы болып жұмыс өтілі кемінде бір жыл		
Формальды және информалды білім берумен байланыс:	Жұмыс орнында оқыту/оқыту немесе қысқа мерзімді оқыту; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Кәсіптердің басқа да ықтимал атаулары:	калыптар модельері ортопедиялық аяккіім модельері		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Ортопедиялық аяккіімнің үстіңгі жағының үлгісін жасау және пішу		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	Стандартты тапсырмаларды, ішінара өз бетінше, таныс және тұрақты жағдайларда орындау.	
	Қосымша еңбек функциялары:	-	
		Машық: 1 . Арнаулы аспаптардың көмегімен пішу және кесу машиналар	

рында
немесе
қолмен
алдын ала
белгілеу
арқылы
қарапайым
бөлшектер
мен
бұйымдар
ға
материалд
арды қиып
пішу.

2. Сапасы,
түсі,
қалыңдығ
ы, сорты
және
текстурас
ы
бойынша
пішілетін
материалд
арды
іріктеу.

3 .
Пішілетін
материалд
арды
неғұрлым
үнемді
пайдалану
ды, пішім
сапасын,
таза, тегіс
қиықты
қамтамасы
з ету.

4. Пішу
және кесу
машинала
рында
кескіш
құрал-сай
ман мен
шектегішт
ерді
алмастыру
және
қайрау.

5 .
Арнаулы
аспаптард

ы реттеу және жөндеу.
6. Өлшемі және түрлері бойынша кесіп пішілген бөлшектердің бумаларға немесе арнаулы қораптарға салу.
7. Жұмыс үлгілері:
1) қағаз – былғары бұйымдарын бөліктерге кесу;
2) картон – құрақ музыкалық аспаптардың үлбір камераларын дайындамаларға кесу;
3) жасанды былғары – қамыс музыкалық аспаптар камераларына арналған дайындамаларға кесу;
4) жасанды былғары – музыкалық аспаптың корпустар

Еңбек функциясы 1: Стандартты тапсырмаларды, ішінара өз бетінше, таныс және тұрақты жағдайларда орындау.

Дағды 1: Жетекшілікпен белгілі бір дербестік дәрежесімен ете отырып, кескіш станоктардың көмегімен немесе арнайы құрылғыларды қолданып ортопедиялық аяқкиімнің үстіңгі бөлігін модельдеу және кесу бойынша қарапайым жұмыстарды орындау.

ы үшін дайындамаларды кесу;
5) табиғи былғары – құрақ музыкалық аспаптардың белдіктерінен дайындамаларға кесу;
6) былғары – белдіктерге кесу;
7) былғары шикізаты, былғары және тоқыма материалдары – алдын ала таңбалаушы кесектерге кесу;
8) шикі былғары – тігу үшін кесу;
9) коленкор – шаблондар бойынша қораптардың бөліктерін кесу, кесу және кесу;
10) былғарыдан немесе былғарыдан жасалған клапан - техникалық және

былғары
бұйымдар
ының
астарлау,
эрлеу,
бекіту,
флизерлеу,
ұ с а к
бөлшектер
ін кесу;

1 1)

былғары
материалд
а р –
белгіленге
н
ұзындығы
мен ені
бойынша
тігістерді,
шілтерді,
жиктерді,
белдіктерд
і кесу;

1 2)

полиурета
нды көбік
б у
пластмасс
алары,
м а т а
негізіндегі
көбік
латекстері,
пенопласт
– қамыс
музыкалы
қ
аспаптарға
арналған
тығыздағы
штарды
кесу;

1 3)

белдіктер
–
тығыздағы
штарды
кесу;

1 4)

маталар –
дайындам
аларға,
торлар

мен
механизмд
ерге
арналған
төсемдерг
е, құрақ
музыкалы
қ
аспаптард
ың
белдіктері
не кесу;
15)
маталар
мен
былғарыда
н жасалған
бұйымдар
– алдын
ала
белгіленге
н
сызықтар
бойынша
кесектерге
,
диагональ
бойынша
кесу;
16)
маталар –
өріп пішу.

Білу:

1 .
Материалд
арды
кесудің
ұтымды
әдістері
мен
әдістері.
2 .
Материалд
ар мен
кесілген
бөлшектер
мен
бұйымдар
ға
арналған
стандартта
р мен
техникалы
қ шарттар.

		<p>3 . Материалдарды пайдалану нормалары.</p> <p>4. Кесетін бөлшектердің атауы мен мақсаты.</p> <p>5. Қызмет көрсетілетін жабдықтың жұмыс принципі.</p> <p>6. Ішкі еңбек тәртібінің ережелері.</p> <p>7. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау тәртібі.</p> <p>8 . Өндірістік санитария талаптары.</p> <p>9. Өрт қауіпсіздігі.</p>
Дағдыны тану мүмкіндігі:		-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Қойылған міндеттерді шешуге жауапкершілік, адалдық, ұқыптылық, байланысқа бейімділік, орындаушылық тәртіп, тұлғааралық құзыреттілік, нәтиже мен тиімділікке бағдарлану	
Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (075/у-нысан бойынша медициналық анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, соттылықтың болмауы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер мен ұлттық	СТ 1724-2007 "Протездеу бойынша медициналық-техникалық көмек көрсету және протездік-ортопедиялық бұйымдармен қамтамасыз ету. Жалпы талаптар"; СТ 68-2012 "Халықтың жеке тапсырыстары бойынша дайындалған	

стандарттардың тізімі	протездік-ортопедиялық бұйымдар. Жалпы техникалық шарттар".	
С Б Ш шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы
	2-3	ортопедиялық аяқкиімді құрастырушы (қолмен)
	2-3	ортопедиялық аяқкиімді керуші
3	ортопедиялық аяқкиімінің үстіңгі бөлігін пішуші-модельер	
36. "Ортопедиялық аяқкиімінің үстіңгі бөлігін пішуші-модельер" кәсібінің карточкасы:		
Топ коды	7532-2	
Қызметтер атауының коды:	7532-2-003 "Пішуші"	
Кәсіптің атауы:	Ортопедиялық аяқкиімінің үстіңгі бөлігін пішуші-модельер	
С Б Ш бойынша біліктілік деңгейі:	3.0. – 3-разряд 3.1. – 4-разряд 3.2. - 5-разряд	
С Б Ш бойынша кіші деңгейі:	3.0.– 3-разряд (3.0-1,3.0-2) – еңбек өтілінен 3.1. – 4-разряд (3.1-1,3.1-2) – еңбек өтілінен 3.2. – 5-разряд (3.2-1,3.2-2) – еңбек өтілінен	
БТБА, БА және ұйымдар қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша	"Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (45-шығарылым) бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 9 желтоқсандағы № 490 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21757 болып тіркелген).	

біліктілік деңгейі:	105-107-параграфтар, 499-507-тармақтар, материал пішуші, 3-разряд		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ, арнайы орта	Мамандық : 07231100 Аяқкиім өндірісі (түрлері бойынша)	Біліктілік: 3W07231101 Материалды пішкіш
Жұмыс тәжірибесі не қойылатын талаптар:	3.0. деңгейі: 2-санаттағы пішуші-модельер ретінде жұмыс өтілі кемінде бір жыл 3.1. деңгейі: кемінде 2 жыл 3-санаттағы пішуші-модельер ретінде жұмыс өтілі; 3.2. деңгейі: 4-санаттағы пішуші-модельер ретінде жұмыс өтілі кемінде 2 жыл.		
Формальды емес және информальды білім берумен байланыс:	Жұмыс орнында оқыту/оқыту немесе қысқа мерзімді оқыту; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Кәсіптердің басқа да ықтимал атаулары:	калыптар модельері ортопедиялық аяқкиім модельері		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Ортопедиялық аяқкиімнің үстіңгі жағының үлгісін жасау және пішу		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	Белгілі және тұрақты жағдайларда ортопедиялық аяқкиімнің үстіңгі бөлігін модельдеу және пішу бойынша стандартты тапсырмаларын ішінара дербес орындау	
	Қосымша еңбек функциялары:	-	

Машық:

3.0. деңгей
:

1. Қызмет
е т у
нығыздау
ыштарынд
а ,
станоктар
ында,
машинала
рында
немесе
қолмен
алдын ала
белгілеу
бойынша
аяқкіімдік
, былғары
галантерея
лық,
қайыс-ер
бұйымдар
ы н ,
музыкалы
қ
аспаптард
ы ң
бөлшектер
і н ,
схемалар
және
берілген
өлшемдер
бойынша
станоктар
д а
музыкалы
қ
аспаптард
ың күрделі
бөлшектер
і үшін
ағаштың
бағалы
түрінің
шпонына
орташа
күрделілік
тегі
бөлшектер
г е

материалдарды қиып пішу.

2 .

Қалыңдығы, сапасы, топографиялық учаскелер бойынша пішім элементтерінің сұрыптау.

3 .

Музыкалық аспаптардың саңылаулы клапандарына қажетті серпімділік беру үшін лайка жолақтарының домалату, үтіктеу, альбомдарға салу.

4 .

Профилактикалық ортопедиялық аяқкиімнің үстіңгі бөлігінің үлгілерін жасау.

5 .

Бұйрықта дәрігер көрсеткен өлшемдерге сәйкес жасалған ортопедиялық блоктан әзірлемеле

рді (эскиздерді)
) алып
тастау.

6 .
Профилактикалық
ортопедиялық
аяқкиімге
дәрігердің
нұсқауы
мен
көрсеткіш
тері
бойынша
модельден
етін жеке
тұлғаның
бөлшектер
інің
үлгілерін
соңғы етіп
жасау.

7. Үстіңгі
кесу және
астар
бөлшектер
і үшін
қағаздан
жасалған
үлгілердің
үлгісі.

8 .
Күрделілігі
і төмен
ортопедия
лық
аяқкиімнің
үстіңгі
бөлігінің
үлгілерін
жасау.

9. Жұмыс
үлгілері:
1) киіз –
ер, камыт,
жегу, адам
керек-жар
ағының
бөлшектер
іне,
польштерге
, клавишті

музыкалы
қ
аспаптард
ың фенгер
және
фигуралы
фильцтар
ына пішу;
2)
былғарыда
н
делюжжал
ар –
былғарыда
н жасалған
техникалы
қ
бұйымдар
үшін
белдіктер
мен
жолақтарғ
а пішу;
3) қатырма
қағаз,
коленкор,
ледерин,
қағаз –
жөнделген
станоктар
да ,
қатырма
қағаз бен
қағазды
қиятын
машинала
рды
немесе
шаблондар
,
лекалолар
мен
аспаптар
бойынша
қолмен
футляр
бөлшектер
іне қиып
пішу;
4) табиғи
былғары –
пианино
контрфенг
ерлеріне

қиып пішу
;
5)
былғары –
жұмысшы
қолғаптар
ы мен
биялайлар
дың
үстіңгі
бөлігінің
бөлшектер
іне,
әртүрлі
белдіктерг
е, балалар
сөмкесіне
тұтқалард
ы ң
қаптамасы
на, қолғап
орамалына
, белдіктер
мен орап
тоқудың
делюжжал
арына
қиып пішу
;
6)
былғары
және
былғары
алмастырғ
ыштардың
кесіндісі –
нығыздау
ыштарда
аяқкиімнің
үстіңгі
бөлігінің
бөлшектер
іне қиып
пішу;
7) поролон
– қиып
пішу;
8) қайыс
отырғызы
лған
белдіктер
– оларды
жинақтаум
ен бірге

бұйымдар
дың
бөлшектер
іне қолмен
пішу;
9)
былғары –
сыздықтар
мен
былғары
цилиндрле
р үшін
цилиндр
мен
шеңберге
қиып пішу
;
10)
тоқыма
материалд
ары мен
былғары
алмастырғ
ыштар –
аяқкиімнің
үстіңгі
бөлігінің
бөлшектер
і мен
ұлтаншас
ына,
былғары
галантерея
лық және
қайыс-ер
бұйымдар
ының
бөлшектер
іне қиып
пішу;
11)
капсюльді
к шұға –
капсюльде
р мен
музыкалы
қ
аспаптард
ың
клавиштер
інің
дайындам

асына
қиып пішу
;
12) фанера
– шертпелі
музыкалы
қ
аспаптард
ы н
талшықтар
ы н а ,
былғары
галантерея
л ы қ
бұйымдар
д ы н
бөлшектер
іне қиып
пішу.
3.1. деңгей
:
1 .
Нығыздау
ыштармен,
электрлік
пішу
пышағыме
н, арамен
немесе
қолмен
алдын ала
белгілеусіз
орташа
күрделілік
тегі
бөлшектер
г е
материалд
арды пішу.
2. Тоқыма
материалд
арының
негізі және
бекіту
тетігі
бойынша
модельдер
дің дұрыс
бөлінуін
сақтау.
3. Пішу
схемасын
таңдау.

4 .
Бөлшектер
дің
шығуын
есептеу.

5 .
Артикулд
ы ,
фасонды,
өлшемді,
өзге
деректеме
лерді
қойып
шығу.

6 .
Кескіштер
дің ауданы
мен
сұлбасы,
пішімнің
жинақтыл
ығы мен
жұптылығ
ы
бойынша
бөлшектер
дің дәл
сәйкес
келуін
қамтамасы
зету.

7 .
Футлярды
ң сыртқы
және ішкі
әрлемесім
ен
үйлескен
түрде
асхана
күмісінің,
хрусталь
мен
зергерлік
бұйымдар
дың пішіні
мен
әрлемесіне
сәйкес
әрлеме
материалы
н түсі
және реңкі

бойынша
іріктеу.

8 .

Қолданыл
атын
жабдықты
жөндеу.

9. Күрделі
ортопедия
лық
аяқкіімнің
үстіңгі
бөлігінің
үлгілерін
жасау.

10. Жұмыс
үлгілері:

1) киіз –
ер, камыт,
жегу
әбзелі
бөлшектер
іне, адам
керек-жар
ағының
бөлшектер
ін
лекалолар
бойынша
пішу;

2)
былғары –
балет
қорапшала
рының,
несессерле
рдің,
папкілерді
ң ,
портфельд
ердің,
қолғаптар
дың,
барлық
түрдегі
сөмкелерд
ің (
балалардік
інен өзге),
әмиянның,
портмонен
ің ,
шиланның
, құжаттар

мен кітап
мұқабалар
ының,
шылым
сауыттары
ның,
эртүрлі
футлярлар
дың (дүрбі
, кино
және
фотоаппар
аттар мен
музыкалы
қ
аспаптард
ың
футлярлар
ынан өзге)
бөлшектер
іне қиып
пішу;
3)
былғарыла
р –
астарлар,
тілімшеле
р, ұшсыз
белдікшел
е р
бөлшектер
і мен хром
муфталар
ының
дайындам
асына,
бөлгіш
және
айдау
қайыстары
на ,
гантиндер
ге қайып
пішу;
4) тоқыма
материалд
ары мен
былғары
алмастырғ
ыштар –
үстіңгі
бөліктің
бөлшектер
іне ,

<p>Еңбек функциясы 1: Белгілі және тұрақты жағдайларда ортопедиялық аяқкиімнің үстіңгі бөлігін модельдеу және пішу бойынша стандартты тапсырмаларын ішінара дербес орындау</p>	<p>Дағды 1: Қойылған міндетті негізге ала отырып, белгілі бір дербестік үлесімен күрделілігі орташа ортопедиялық аяқкиімнің үстіңгі бөлігін қызмет көрсетілетін престерде, станоктарда, машиналарда немесе қолмен пішу және модельдеу бойынша жұмыстарды орындау</p>	<p>астарына, аяқкиімнің аралық бөлшектеріне (протилкалар, түйіндер, бүйір жақтар, аяқ ұш асты, өкше асты және өзгелер) және былғары галантереямен қайыс-ер бұйымдарының бөлшектеріне қиып пішу; 5) үлбір – астарлармен әрлеменің бөлшектеріне қиып пішу; 6) жібек, жартылай барқыт, барқыт, түптеу, күдері маталар – футлярлардың сыртқы және ішкі әрлемесінің, бөлшектеріне, көрме зат астымен кез келген күрделіліктегі футлярлардың тіреуіштер</p>
--	--	---

іне қиып
пішу.

3.2. деңгей

:

1 .

Былғарын
ы
анағұрлым
ұтымды
пайдалану
д ы
қамтамасы
з етумен
бірге
күрделі
аяқкіім,
былғары
галантерея
лық,
қайыс-ер
және өзге
бұйымдар
д ы ң
бөлшектер
і н е
нығыздау
ыштарда
немесе
қолмен
топографи
ялық
учаскелер
бойынша
былғарын
ы қиып
пішу.

2 .

Қалыңдығ
ы, сапасы
және
топографи
ялық
учаскелер
бойынша
былғары
пішімінің
элементте
р і н
сұрыптау,
олардың
мақсатын
анықтау.

3 .

Былғарын

ың
созылымд
ылық
бағытына
қатысты
модельдер
дің дұрыс
орналасуы
н сақтау.

4 .

Пішімнің
жинақтыл
ығы мен
жұптылығ
ын, таза
және тегіс
қиықты,
кескіштер
дің ауданы
мен
сұлбасы
бойынша
бөлшектер
дің дәл
сәйкес
келуін
қамтамасы
з ету.

5 .

Футлярды
пішу және
әрлеу үшін
шаблондар
мен
аспаптард
ы жасау.

6 .

Қолданыл
атын
жабдықты
жөндеу.

7. Күрделі
ортопедия
лық
аяқкіімге
дәрігердің
нұсқауы
мен
көрсеткіш
тері
бойынша
модельден
етін жеке
тұлғаның

бөлшектер
інің
үлгілерін
жасау.

8. Жұмыс
үлгілері:

1)

былғары –
аяқкиім
ұлтаншас
ының
бөліктерін
е ,
супинатор
лық
жартылай
ұлтарактар
ға ,
былғары
галантерея
лық
бұйымдар
ға қиып
пішу;

2)

былғары –
орамалға,
қолғаптарға,
дүрбі,
музыкалы
қ аспаптар
, кино
және
фотоаппар
аттар
футлярына
және
спорт
бұйымдар
ының
бөлшектер
іне қиып
пішу;

3) хром,
күдері,
жартылай
қақталған
былғары –
қайыс-ер
бұйымдар
ы мен
адам
керек-жар
ағы

бұйымдар
ының
бөлшектер
іне қиып
пішу;
4) қайыс
былғары –
қайыстар
мен
құлақбаул
арға
қолмен
пішу;
5)
былғары –
былғары
пішімін
дәл
шақтау
және
әрлеумен
бірге
күрделі
пішіндегі
және
эртүрлі
конфигура
циядағы
футлярлар
дың
бөлшектер
іне қиып
пішу;
6)
жонарқала
р, жағалар,
етектер –
есу
жеңдеріні
ң
дайындам
асына,
техникалы
қ
бұйымдар
үшін
шеңбер
мен
секторлар
ына қиып
пішу;
7) иленген
материалд
ар мен

былғары алмастырғыштар – аяқкиімнің үстіңгі бөлігінің бөлшектеріне, ұлтаншасына, аралық бөлшектеріне қиып пішу;

8) тоқыма қосарланған материалдар – аяқкиімнің үстіңгі бөлігінің бөлшектері мен ұлтаншасына, былғары галантерея және қайыс-ер бұйымдарының бөлшектеріне қиып пішу.

Білу:

3.0. деңгей:

1 .

Материалдарды кесу тәртібі.

2. Қызмет көрсетілетін жабдықтың және қолданылатын бақылау-өлшеу құралдарының құрылымы

, жұмыс тәртібі.

3 .

Кесілген материалдардың қасиеттері мен мақсаты.

4 .

Кесілген материалдар мен кесілген бөлшектердің стандарттары мен техникалық шарттары.

5. Кесетін бөлшектердің түрлері, мақсаты, стильдері мен өлшемдері .

6 .

Қосылған кесілген бөліктердің саны.

7 .

Табанның анатомиясы.

8. Аяқтың деформациясы мен ампутациясының түрлері.

9. Ішкі еңбек тәртібі.

10. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау ережелері.

11 .
Өндірістік
санитария
процедура
лары.

12. Өрт
қауіпсіздіг
і
талаптары.

3.1. деңгей
:

1. Қызмет
көрсетілет
і н
жабдықты
ң
құрылымы
, жұмыс
істеу
тәртібі
және
баптауы.

2 .
Кескіштер
мен
үлгілерді
материалғ
а ұтымды
орналасты
ру
жүйелері.

3. Күрделі
корпустар
ды
дайындау
технологи
ясы.

4 .
Ортопедия
лық
аяқкіім
дайындам
аларының
үлгілерін
құрастыру
технологи
ясы.

5 .
Аяқкіімні
ң үстіңгі
және
астары
үшін
бөлшектер

ді кесу кезіндегі үстемеақы нормалары.

6 .

Дәстүрлі және 3D технологияларды пайдалана отырып, протездік-ортопедиялық бұйымдарды дайындау үшін өлшемдерді алу тәртібі.

7 .

Протездік-ортопедиялық бұйымдарды өндіру технологиясы.

8 .

Протездік-ортездік құрылыстың жалпы теориясы.

9. Ішкі еңбек тәртібі.

10. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау ережелері.

11 .

Өндірістік санитария процедуралары.

12. Өрт қауіпсіздігі талаптары.

3.2. деңгей

:

1 .

Кесілген материалдардың қасиеттері, тағайындауы және жіктелуі;

2 .

Кесілген материалдар мен кесілген бөлшектердің стандарттары мен техникалық шарттары;

3 .

Бөлшектер мен бұйымдардың түрлері, мақсаты, стильдері, өлшемдері, енгізілген бөлшектер саны.

4. Кесетін материалға кескіштер мен үлгілерді ұтымды орналастыру әдістері .

5 .

Материалдарды пайдалану нормалары

6 .

Корпустарға

		<p>бөлшектер д і орналасты ру тәртібі, корпустар ға әрлеу материалд ар ын таңдау, құрылғы. 7 . Қолданыл а т ын жабдықты пайдалану ж ә н е баптау тәртібі. 8. Ішкі еңбек тәртібі. 9. Еңбек қауіпсіздіг і және еңбекті қорғау процедура лары. 1 0 . Өндірістік санитария процедура лары. 11. Өрт қауіпсіздіг і талаптары.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыретте рге қойылаты н талаптар :	Қойылған міндеттерді шешуге жауапкершілік, адалдық, ұқыптылық, байланысқа бейімділік, орындаушылық тәртіп, тұлғааралық құзыреттілік, нәтиже мен тиімділікке бағдарлану	
Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (075/у-нысан бойынша медициналық анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, соттылықтың болмауы туралы анықтама	
Техникал ы қ регламент тер мен	СТ 1724-2007 "Протездеу бойынша медициналық-техникалық көмек көрсету және протездік-ортопедиялық бұйымдармен қамтамасыз ету. Жалпы талаптар";	

ұлттық стандарттардың тізімі	СТ 68-2012 "Халықтың жеке тапсырыстары бойынша дайындалған протездік-ортопедиялық бұйымдар. Жалпы техникалық шарттар".	
С Б Ш шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы
	3 3 4	ортопедиялық аяқкиімді құрастырушы (қолмен) ортопедиялық аяқкиімді керуші ортопедиялық аяқкиімінің үстіңгі бөлігін пішуші-модельер
37. "Ортопедиялық аяқкиімінің үстіңгі бөлігін пішуші-модельер" кәсібінің карточкасы:		
Топ коды	7532-2	
Қызметтер атауының коды:	7532-2-003 "Пішуші"	
Кәсіптің атауы:	Ортопедиялық аяқкиімінің үстіңгі бөлігін пішуші-модельер	
С Б Ш бойынша біліктілік деңгейі:	4.0. – 6-разряд 4.1. – 7-разряд	
С Б Ш бойынша кіші деңгейі:	4.0. – 6 разряд (4.0.-1, 4.0.-2) еңбек өтіліне байланысты; 4.1. – 7 разряд (4.1-1, 4.1.-2) еңбек өтіліне байланысты	
БТБА, БА және ұйымдар қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары	"Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (45-шығарылым) бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 9 желтоқсандағы № 490 бұйрығы. (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21757 болып тіркелген).	

бойынша біліктілік деңгейі:	108-109-параграфтар, 508-511-тармақтар, материал пішуші, 6-7 разряд диапазоны	
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ және практикалық тәжірибе	Мамандық : 07231100 Аяқкиім өндірісі (түрі бойынша) Тігін өндірісі және киім дизайны
Жұмыс тәжірибесі не қойылатын талаптар :	4.0. деңгейі: 5-разрядты пішуші-модельер ретінде жұмыс өтілі кемінде 2 жыл; 4.1. деңгейі: 6-разрядты пішуші-модельер ретінде жұмыс өтілі кемінде 2 жыл.	
Формальды емес және информалды білім берумен байланыс:	Жұмыс орнында оқыту/оқыту немесе қысқа мерзімді оқыту; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары	
Кәсіптердің басқа да ықтимал атаулары:	калыптар модельері ортопедиялық аяқкиім модельері	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Ортопедиялық аяқкиімнің үстіңгі жағын модельдеу және кесу	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	Күрделі, а с а күрделі емес аяқкиімнің барлық түрлерінде және типтік емес жағдайларда жұмыс істеу.
	Қосымша еңбек функциялары:	-
		Машық:

4.0. деңгей

:

1 .

Аяқкіімні
н жұбы
үшін
жинақтап
қызмет ету
нығыздау
ыштарынд
а немесе
қолмен
аяқкіімнің
үстіңгі
бөлігінің
бөлшектер
і н е
былғарын
ы қиып
пішу.

2. Тері
созылымд
ылығының
бағытына
қатысты
модельдер
дің дұрыс
орналасуы
н сақтау.

3 .

Былғары
материалд
арын
ұтымды
пайдалану
ды, таза
және тегіс
қиюды,
кескіштер
дің ауданы
м е н
сұлбасы
бойынша
бөлшектер
дің дәл
сәйкестігі
н ,
жұптағы
бөлшектер
дің бірдей
қалыңдығ
ы м е н
тығыздығ
ын ,

бөлшектер
дегі
былғарын
ың
біркелкі
бояуы мен
бедерін
қамтамасы
з ету.

4.1. деңгей

:

1 .
Аяккіімні
ң жұбы
үшін
жинақтап
нығыздау
ыштарда
немесе
қолмен
модельдік
аяккіімнің
үстіңгі
бөлігінің
бөлшектер
іне
былғарын
ы қиып
пішу.

2. Терінің
созылымд
ылық
бағытына
қатысты
бөлшектер
ді дұрыс
орналасты
руды
сақтау.

3. Әртүрлі
түрлермен
әрленген
былғары
материалд
арын
ұтымды
пайдалану
ды, таза
және тегіс
қиюды,
кескіштер
дің ауданы
мен
сұлбасы

Еңбек функциясы 1: Күрделі, аса күрделі емес аяқкиімнің барлық түрлерінде және типтік емес жағдайларда жұмыс істеу.

Дағды 1: Преспен немесе қолмен аяқкиімнің үстіңгі бөліктеріндегі теріні кесу

бойынша бөлшектердің дәл сәйкестігінен, жұптағы бөлшектердің бірдей қалыңдығы мен тығыздығын, бөлшектердегі былғарының біркелкі бояуы мен бедерін қамтамасыз ету.

Білу:
4.0. деңгей:

1. Қызмет көрсетілетін пресптерді құрастыру, пайдалану және реттеу.

2 . Пішілген былғары материалдардың қасиеттері мен мақсаты.

3 . Аяқкиімнің үстіңгі бөлігінің материалдары мен бөлшектеріне арналған стандарттар мен техникалық шарттар.

4 .
Пішілген
бөлшектер
і арналған
аяқкіімнің
түрлері,
мақсаты,
үлгілері
м е н
өлшемдері

5. Осы
стильдегі
және
аяқкіімнің
түрінің
жиынтығы
на кіретін
бөлшектер
дің саны.

6. Кесетін
былғарыға
кескіштер
ді ұтымды
орналасты
ру әдістері

7 .
Былғары
материалд
арын
қолдану
нормалар
ы.

8. Ішкі
еңбек
тәртібінің
ережелері.

9. Еңбек
қауіпсіздіг
і және
еңбекті
қорғау
тәртібі.

10 .
Өндірістік
санитария
процедура
лары.

11. Өрт
қауіпсіздіг
і
талаптары.

4.1. деңгей

:

1 .

Қолданыл
атын
жабдықты
ң
конструкц
иясы,
жұмыс
істеу
тәртібі
және
реттеу.

2 .

Пішілген
былғары
материалд
ардың
қасиеттері
мен
мақсаты.

3 .

Аяқкиімні
ң кесілген
материалд
ары мен
бөлшектер
інің
стандартта
ры мен
техникалы
қ
шарттары.

4. Осы
стильдегі
және
аяқкиімнің
түрінің
жиынтығы
на кіретін
бөлшектер
дің саны.

5. Кесетін
былғарыға
кескіштер
ді ұтымды
орналасты
ру әдістері
.

6 .

Былғары
материалд
арын

		<p>қолдану нормалары.</p> <p>7. Ішкі еңбек тәртібінің ережелері.</p> <p>8. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау тәртібі.</p> <p>9 . Өндірістік санитарияны жүргізу тәртібі.</p> <p>10. Өрт қауіпсіздігі талаптары.</p>
Дағдыны тану мүмкіндігі:		-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Қойылған міндеттерді шешуге жауапкершілік, адалдық, ұқыптылық, байланысқа бейімділік, орындаушылық тәртіп, тұлғааралық құзыреттілік, нәтиже мен тиімділікке бағдарлану	
Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (075/у-нысан бойынша медициналық анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, соттылықтың болмауы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі	СТ 1724-2007 "Протездеу бойынша медициналық-техникалық көмек көрсету және протездік-ортопедиялық бұйымдармен қамтамасыз ету. Жалпы талаптар"; СТ 68-2012 "Халықтың жеке тапсырыстары бойынша дайындалған протездік-ортопедиялық бұйымдар. Жалпы техникалық шарттар".	
	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы
		ортопедиялық аяқкиімді құрастырушы (қолмен)

С Б Ш		ортопедия
шеңберінд	4	л ы қ
егі басқа	4	аяқкіімді
кәсіптерме	4	керуші
н	4	ортопедия
байланыс:	4	л ы қ
	4	аяқкііміні
		ң
		модельер-
		конструкт
		оры
		протезші
		техник –
		деңгей
		протезші
		техник-тех
		нолог

38. "Қалыптар модельері" кәсібінің карточкасы:

Топ коды	7536-1	
Қызметтер атауының коды:	7536-1-008	
Кәсіптің атауы:	Қалыптар модельері	
С Б Ш бойынша біліктілік деңгейі:	3.0. – 4-разряд 3.1. – 5-разряд	
С Б Ш бойынша кіші деңгейі:	3.0. - 4-разряд (3.0.-1, 3.0.-2) еңбек өтіліне байланысты 3.1. – 5-разряд (3.1-1, 3.1.-2) еңбек өтіліне байланысты	
БТБА, БА және ұйымдар қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (45-шығарылым) бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 9 желтоқсандағы № 490 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21757 болып тіркелген). 34-35-параграф, 77-80-тармақтар, Қалыптар модельері, 3-4 разряд	
		Мамандық : 07231100

Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: кәсіпорында оқытуды, кәсіптік даярлауды, қайта даярлауды, біліктілігін арттыруды немесе негізгі орта білім беру базасында ТЖКБ болуын қоса алғанда, жалпы орта білім беру бағдарламалары және практикалық тәжірибе.	Аяқкиім өндірісі (түрі бойынша) 07231100 Аяқкиім өндірісі (түрі бойынша) Аяқкиім немесе былғары өнеркәсібі (түрлері бойынша)	Біліктілік: 3W07231002 Ортопедиялық аяқкиімді тігу және жөндеу шебері 3W07231102 Аяқкиім жинағыш 4S07231104 Техник-технолог
Жұмыс тәжірибесі не қойылатын талаптар:	3.1. деңгейі: 2-разрядты аяқкиім құрастырушы ретінде жұмыс өтілі кемінде 2 жыл; 3.2. деңгейі: 3 санатты модельер ретінде жұмыс өтілі кемінде 2 жыл.		
Формальды емес және информальды білім берумен байланыс:	Жұмыс орнында оқыту/оқыту немесе қысқа мерзімді оқыту; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Кәсіптердің басқа да ықтимал атаулары:	ортопедиялық аяқкиім керуші; ортопедиялық аяқкиімді құрастырушы; ортопедиялық аяқкиім пішуші; пішуші-модельер модельер-конструктор		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Қалыптар модельдеу		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	Белгілі және тұрақты жағдайларда қалыпты модельдеу стандарттарына тапсырмаларын ішінара тәуелсіз орындау	

	Қосымша еңбек функциялары:	-
		<p>Машық:</p> <p>3.1. деңгей :</p> <p>1. Гипстен ортопедиялық аяқкиімге арналған қалып (үлгілерді) жасау: гипс ерітіндісін дайындау, марля-гипс негативін дайындау, оған гипс ерітіндісін құю, гипс қалыпты (үлгілерді) дәрігердің тапсырыста көрсеткен табанның нысанымен өлшемін сақтай отырып өңдеу.</p> <p>2. Дәрігер тапсырыста көрсеткен табандардың пішіндерімен өлшемдеріне сәйкес күрделілігі төмен және профилактикалық аяқкиімдерге қалыптарды шақтау</p>

және
таңдау.

4 .

Ауытқула
р бойынша
негізгі
табанды
дайындау,
қажет
болған
жағдайда
корсетті
блоктау.

5. Ортопед
дәрігердің
рецепті
бойынша
халықтың
жеке
тапсырыст
ары
бойынша
ұлтрақтар
дайындау.

6 .

Престерде
және өзге
жабдықтар
да жұмыс
істеу.

3.2. деңгей
:

1 .

Ортопедия
лық
аяқкиімде
р мен
тапсырыс
бойынша
жасалған
аяқкиімде
рге
арналған
ағаш
ілемектерді
өндіру.

2 .

Тапсырма
да
көрсетілге
н табан
конфигура
циясына
және

Еңбек функциясы 1: Белгілі және тұрақты жағдайларда калыпты модельдеу стандарттары тапсырмаларына ішінара тәуелсіз орындау

Дағды 1: Берілген тапсырмаға сәкес барлық төсемдерді белгілі тәуелсіздікке негізделген пропорциядағы аяқкиім түрлері модельдеу жұмыстарын жүргізу

өлшемдерге сәйкес төсеніштерді таңдау және шақтау, төсеніштердің көлемін азайту немесе арттыру.
3 . Ортопедиялық калыптарды дәрігер бұйрықта көрсеткен тапсырыс берушінің табан өлшемдерімен көлемдік өлшемдеріне сәйкес таңдау және шақтау.
4. Тығын астындағы қатты бөлшектерді бітеу, тығынды шақтау және желімдеу.
5. Пілауруы, Шопард және Лисфранк ампутациялары кезінде ерекше қиын жағдайларда блокты және

гипсті
құймалард
ы реттеу.

Білу:

3.1. деңгей

:

1. Гипс
блоктарын
(үлгілерді)
дайындау
және
өңдеу
технологи
ясы.

2 .

Табанның
анатомияс
ы.

3 .

Табанның
деформац
иясы мен
ампутация
сының
түрлері.

4 .

Қолданыл
атын
материалд
ардың
қасиеттері.

5. Ішкі
еңбек
тәртібінің
ережелері.

6. Еңбек
қауіпсіздіг
і және
еңбекті
қорғау
процедура
лары.

7 .

Өндірістік
санитария
талаптары.

8. Өрт
қауіпсіздіг
і
талаптары.

3.2. деңгей

:

1 .
Тақталард
ы
құрастыру
және
дайындау
технологи
ясы.

2. Ағаш
түрлері.

3. Ағаш
сапасына
қойылаты
н талаптар

4 .
Протездік-
ортопедия
лық
бұйымдар
ды
дайындау
үшін
дәстүрлі
әдістерді
немесе 3D
құрылғыла
рын
қолдану
арқылы
өлшемдер
ді алу
тәртібі.

5 .
Протездік-
ортопедия
лық
аяқкиімді
өндіру
технологи
ясы.

6 .
Протездік-
ортездік
құрылыст
ың жалпы
теориясы.

7. Ішкі
еңбек
тәртібінің
ережелері.

8. Еңбек
қауіпсіздіг
і және

		еңбекті қорғау процедуралары. 9. Өндірістік санитария талаптары. 10. Өрт қауіпсіздігі талаптары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:		-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Қойылған міндеттерді шешуге жауапкершілік, адалдық, ұқыптылық, байланысқа бейімділік, орындаушылық тәртіп, тұлғааралық құзыреттілік, нәтиже мен тиімділікке бағдарлану	
Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (075/у-нысан бойынша медициналық анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, соттылықтың болмауы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі	СТ 1724-2007 "Протездеу бойынша медициналық-техникалық көмек көрсету және протездік-ортопедиялық бұйымдармен қамтамасыз ету. Жалпы талаптар"; СТ 68-2012 "Халықтың жеке тапсырыстары бойынша дайындалған протездік-ортопедиялық бұйымдар. Жалпы техникалық шарттар".	
С Б Ш шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы
	3	ортопедиялық аяқкиімді құрастырушы (қолмен)
	3	ортопедиялық аяқкиімді керуші
	3	пішуші-модельер
	4	модельер-конструктор
	4	ортопед-техник
	4	

		протезші техник протезші техник-тех нолог
--	--	---

39. "Ортопедиялық және басқа бұйымдарды тігуші" кәсібінің карточкасы:

Топ коды	7531-1		
Қызметтер атауының коды:	7531-1-001 "Корсет жасаушы" 7536-1-016 "Тігінші"		
Кәсіптің атауы:	Ортопедиялық және басқа бұйымдарды тігуші		
С Б Ш бойынша біліктілік деңгейі:	1 – 1-разряд		
С Б Ш бойынша к і ш і деңгейі:	1 (1.0. – 1, 1.1. – 2) – еңбек өтіліне байланысты		
БТБА, БА және ұйымдар қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (45-шығарылым) бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 9 желтоқсандағы № 490 бұйрығы. (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21757 болып тіркелген). 30-параграф, 318-319-тармақтар , бұйымдар тігуші, 1-разряд		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: негізгі орта білімнің болуы, бірақ бастауыш білімнен және/немесе қысқа мерзімді оқытудан төмен емес	Мамандық : -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесі не қойылатын талаптар :	Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар жоқ		
Формальды емес және информал	Жұмыс орнында оқыту/оқыту немесе қысқа мерзімді оқыту;		

ды білім берумен байланыс:	"skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары	
Кәсіптердің басқа да ықтимал атаулары:	7531-1-001 Корсеттерді өндіруші 7536-1-016 тігінші	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Ортопедиялық және басқа бұйымдарды тігу	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	Тікелей бақылау және қадағалау бойынша нұсқауларға сәйкес қарапайым тапсырмаларды орындау
	Қосымша еңбек функциялары:	-
		Машық: 1 . Бұйымдардың элементтерін тігу бойынша жұмыстарды қолмен орындау: ілгекті торлау, түймелерді қадау, қолғаптар мен биялайларды жұптап біріктіру, жіптердің ұштарын бекіту, бастырманы үстемелеп және қыспақтап жіптермен біріктіру.

2 .
Технологи
ялық
талаптарға
сәйкес
инені,
аспаптард
ы ,
құрал-сай
манды
қолдануме
н немесе
оларсыз
қарапайым
қайыс-ер
бұйымдар
ы мен
адам
жарағыны
ң
бұйымдар
ын, қайыс
және
аршылмағ
ан қусыру
бөлшектер
ін тігу
бойынша
операциял
арды
орындау.
3. Жұмыс
үлгілері:
қолмен
тігу:
1) қамыт
кііз
жастығын
ың
белдігіне
ілгектер,
тоғалар;
2)
кекілдірік
ке
астарлар;
3)
бұйымдар
ға тоға;
4)
бұйымдар
ды көктеу

Білу:

Еңбек функциясы 1:
Тікелей бақылау және қадағалау бойынша нұсқауларға сәйкес қарапайым тапсырмаларды орындау

Дағды 1:

Белгілі бір дәрежеде дербестікпен жетекшілік ететін тоқыма корсеттері мен бинт бұйымдарын және дублин маталарынан ортезаларды жасау бойынша қарапайым жұмыстарды орындау.

1. Өнімнің түрлері.
2. Бұйым элементтерін қолмен тігу бойынша жұмыстарды орындау әдістері мен тәртібі.
3. Инелер мен жіптердің нөмірлері, оларды қолдану тәртібі;
4 . Орындалатын операцияға және тігу сапасына қойылатын талаптар .
5 . Бұйымдарды тігу кезіндегі ақаулардың себептері, олардың алдын алу және жою жолдары.
6 . Дәстүрлі және заманауи әдістерді қолдану арқылы өлшемдерді алу тәртібі.
7. Тігін операцияларын орындау

		<p>әдістері мен тәсілдері. 8. Қызмет көрсетілетін жабдықтың конструкциясы, тігін инелер мен жіптердің нөмірлері. 9. Тоқыма корсеттерінің, бинттерін, жоғарғы және төменгі аяқтардың тоқыма ортездерін дайындау технологиясы. 10. Ішкі еңбек тәртібі. 11. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау ережелері. 12. Өндірістік санитария процедуралары. 13. Өрт қауіпсіздігі талаптары.</p>
Дағдыны тану мүмкіндігі:		-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Тікелей бақылаудағы жауапкершілік, ұқыптылық.	әрекеттер,

Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (075/у-нысан бойынша медициналық анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, соттылықтың болмауы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі	СТ 1724-2007 "Протездеу бойынша медициналық-техникалық көмек көрсету және протездік-ортопедиялық бұйымдармен қамтамасыз ету. Жалпы талаптар"; СТ 68-2012 "Халықтың жеке тапсырыстары бойынша дайындалған протездік-ортопедиялық бұйымдар". Жалпы техникалық шарттар".	
С Б Ш шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы
	2	ортопедиялық бұйымдарды тігуші (бандажист)
40. "Ортопедиялық және басқа бұйымдарды тігуші" кәсібінің карточкасы:		
Топ коды	7531-1	
Қызметтер атауының коды:	7531-1-001 "Корсет жасаушы" 7536-1-016 "Тігінші"	
Кәсіптің атауы:	Ортопедиялық және басқа бұйымдарды тігуші	
С Б Ш бойынша біліктілік деңгейі:	2 – 2-разряд	
С Б Ш бойынша кіші деңгейі:	2 (2.0. – 1, 2.1. – 2) еңбек өтілінен;	
БТБА, БА және ұйымдар қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары	"Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (45-шығарылым) бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 9 желтоқсандағы № 490 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21757 болып тіркелген).	

бойынша біліктілік деңгейі:	31-параграф, 321-323-тармақтар, бұйымдар тігуші, 2-разряд		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жалпы, орта білімі бар, бірақ негізгі орта білімнен төмен емес практикалық тәжірибесі және/немесе кәсіптік даярлығы	Мамандық : -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесі не қойылатын талаптар:	ортопедиялық бұйымдардың тігіншісі (таңту бойынша маман) 1-разрядты жұмыс өтілі бір жылдан кем емес		
Формальды емес және информалды білім берумен байланыс:	Жұмыс орнында оқыту/оқыту немесе қысқа мерзімді оқыту; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Кәсіптердің басқа да ықтимал атаулары:	7531-1-001 Корсеттерді өндіруші 7536-1-016 тігінші		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Ортопедиялық және басқа бұйымдарды тігу		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	Стандартты тапсырмаларды, ішінара өз бетінше, таныс және тұрақты жағдайларда орындау.	
	Қосымша еңбек функциялары:	-	
		Машық: 1. Тігін машинасында қарапайым бұйымдарды немесе бұйым элементте	

рін :
белдіктерд
і, өрілген
бөлшектер
ді ,
ілмектерді
, белдік
ілмектерді
, былғары
бұрыштар
ды ,
кедерлерді
,
бұйымдар
дың
барлық
түрлеріне
арналған
тұтқалард
ы тігу
бойынша
операциял
арды
орындау.

2 .
Сыдырмал
арға
ұштарды
бекіту,
бұйымдар
дың
барлық
түрлеріне,
қалталарға
, түбіне
және басқа
бөлшектер
мен
элементте
рге төсем
тігу.

3. Үстіңгі
жиек
бойымен
ішкі
бөлшектер
ді және
бұйым
элементте
рін қоса
тігу,
жиіктерді
жиіктеу.

4 .
Ілмектер
тігу,
түймелерд
і тігу,
бұйымдар
д ы
машинада
бекіту.

5 .
Ортопедия
л ы қ
бұйымдар
ғ а
серпімді
белдеулер
ді бекіту.

6 .
Ойыншын
ы ң
қалқанына
қолмен
киізді тігіп
,
бұйымдар
ды бір
инеге
тігіспен
алдын ала
шаншу
арқылы
тігу.

7. Әртүрлі
үлгідегі
және
сыныптағ
ы тігін
жабдықтар
ында жіп
тігістері
б а р
бөлшектер
м е н
бұйымдар
ды жалғау
арқылы
немесе
қолмен
орташа
күрделі
ортопедия
л ы қ
бұйымдар
ды тігу

бойынша операцияларды орындау.

8. Жалпақ былғарыдан, резеңкеден, кендірден, жүннен, мақтадан жасалған жетек белдіктері, сондай-ақ желімдеуді қажет етпейтін дөңгелек, былғары белдіктері тігу, тігу, желімдеу және бекіту.

9 .
Технология талаптарына сәйкес үзіліссіз немесе өткізіп алынған тігістерсіз тартылған жіппен тегіс тігуді, тігіс жиілігін және бөлшектердің шетінен арақашықтықтарын қамтамасыз ету.

10 .
Машинаны реттеу.

Еңбек функциясы 1: Стандартты тапсырмаларды, ішінара өз бетінше, таныс және тұрақты

Дағды 1:

Дербестіктің белгілі бір үлесі бар басшылықпен ортопедиялық және басқа бұйымдарды қызмет көрсететін машинада немесе қолмен тігу бойынша күрделілігі орташа жұмыстарды орындау

11. Белдіктің қажетті енін, тығыздығын және қалыңдығын алу үшін шикі белдіктерді қолмен отырғызу және техникалық шарттарға сәйкестігу.

12. Жұмыс үлгілері: қолмен тігу:

1) көлбеу белдіктерге арналған жартылай сақиналар, белдіктерге арналған ілмектер, жастықтар, шекке арналған белдіктер мен сақиналар, ер-тұрман жастықтары, ағаш сөрелеріне арналған астарлар, қысқа иық белдіктерінен арналған тоғалар, муфталарға арналған жартылай сақиналар, белдіктерге арналған клапандар

жағдайлар
да
орындау.

мен
бекітілген
белдік
ілмектер,
сызықтар,
арқалықта
рға
арналған
байлаулар,
жиектер,
шумбурла
р,
бөлшектер
мен
бұйымдар
ға
арналған
белдік
ілмектер,
белдіктер;
2) тер
жабындар
ы (алдыңғы
және
артқы
бөліктері)
– жиектеу;
3)
жастықтар
ды
алдыңғы
және
артқы
роликтер
бойымен
қысу –
сыпыру;
4)
қақпақтар
дың
бұрыштар
ы мен
шанақтың
түбі
тігіледі;
машинаме
н тігу:
1)
бөлшектер
ге
арналған
бекіткіште
р,

корпусқа арналған топсалар, корпусқа арналған арқа жастықтары ;
2) рамаларға, әбзелдерге , тұтқаларға жағалар – бекіту;
3) бөлшектердің үстінгі жағының жиектері, алдыңғы жиектерінің қақпақтары – тігу;
4) арқа жастықтары , жамылғылар – тігу;
5) жастықтар мен тұтқалардың жабындары – тігу.

Білу:

1. Тігін машиналарының жұмыс істеу қағидаттары, жұмыс істеу тәртібі және реттеуі.
2. Тігін бұйымдары бойынша

жұмыстар
д ы
орындау
әдістері
және
оларға
қойылаты
н талаптар

.
3. Тігу,
желімдеу,
бекіту
үшін
қолданыла
т ы н
материалд
арға,
сорттарға,
материалд
ардың
қасиеттері
н е
техникалы
қ шарттар.

4. Өнім
сапасына
қойылаты
н талаптар

.
5 .
Қолданыл
а т ы н
бақылау-ө
лшеу
аспаптары
м е н
құралдард
ы
пайдалану
д ы н
мақсаты
м е н
тәртібі.

6. Өртүрлі
бұйымдар
ды тігу
стандартта
ры.

7 .
Белдіктер
м е н
тігістерге

	<p>арналған техникалық шарттар.</p> <p>8 . Дәстүрлі және заманауи әдістерді қолдану арқылы өлшемдерді алу тәртібі.</p> <p>9. Тігін операцияларын орындау әдістері мен тәсілдері.</p> <p>10 . Қызмет көрсетілетін жабдықтың конструкциясы, тігін инелер мен жіптердің нөмірлері.</p> <p>11. Ішкі еңбек тәртібі.</p> <p>12. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау ережелері.</p> <p>13 . Өндірістік санитария процедуралары.</p> <p>14. Өрт қауіпсіздігі талаптары.</p>
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыретте	

рге қойылатын талаптар:	Дербестіліктің белгілі бір үлесімен басшылықта қызмет, қойылған міндеттерді шешуге жауапкершілік, адалдық, ұқыптылық, байланысқа бейімділік, орындаушылық тәртіп	
Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (075/у-нысан бойынша медициналық анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, соттылықтың болмауы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі	СТ 1724-2007 "Протездеу бойынша медициналық-техникалық көмек көрсету және протездік-ортопедиялық бұйымдармен қамтамасыз ету. Жалпы талаптар"; СТ 68-2012 "Халықтың жеке тапсырыстары бойынша дайындалған протездік-ортопедиялық бұйымдар. Жалпы техникалық шарттар".	
С Б Ш шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы
	3	ортопедиялық бұйымдарды тігуші (бандажшы)
41. "Ортопедиялық және басқа бұйымдарды тігуші" кәсібінің карточкасы:		
Топ коды	7531-1	
Қызметтер атауының коды:	7531-1-001 "Корсет жасаушы" 7536-1-016 "Тігінші"	
Кәсіптің атауы:	Ортопедиялық және басқа бұйымдарды тігуші	
С Б Ш бойынша біліктілік деңгейі:	3.0. – 3-разряд 3.1. – 4-разряд 3.2. – 5-разряд	
С Б Ш бойынша кіші деңгейі:	3.0.– 3 разряд (3.0-1,3.0-2) – еңбек өтілінен 3.1. – 4 разряд (3.1-1,3.1-2) – еңбек өтілінен 3.2. – 5 разряд (3.2-1,3.2-2) – еңбек өтілінен	
БТБА, БА және ұйымдар қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік	"Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (45-шығарылым) бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 9	

сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	желтоқсандағы № 490 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21757 болып тіркелген). 32-34-параграф, 324-331-тармақтар, бұйымдар тігуші, 3-5 разряд	
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: кәсіпорында оқытуды, кәсіптік даярлауды, қайта даярлауды, біліктілігін арттыруды немесе негізгі орта білім беру базасында техникалық және кәсіптік білімінің болуын қоса алғанда, жалпы орта білім беру бағдарламалары және практикалық тәжірибе.	Мамандық : 07230100 Тігін өндірісі және модельдеу 07231000 Аяқкиім жасау Протездеу және ортездеу саласында мамандану
Жұмыс тәжірибесі не қойылатын талаптар :	3.0. деңгейі: 2 санатты керуші ретінде жұмыс өтілі бір жылдан кем емес 3.1. деңгейі: кемінде 2 жыл 3 санатты керуші ретінде жұмыс өтілі; 3.2. деңгейі: 4-санатты керуші ретінде жұмыс өтілі 2 жылдан кем емес.	
Формальды және информальды білім берумен байланыс:	Жұмыс орнында оқыту/оқыту немесе қысқа мерзімді оқыту; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары	
Басқа ықтимал мамандықтар:	7531-1-001 Корсет жасаушы 7536-1-016 тігінші	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Ортопедиялық және басқа бұйымдарды тігуші	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
		Белгілі және тұрақты жағдайларда ортопедиялық аяқкиімнің үстіңгі бөлігін

Біліктілік:
3W07230101 Тігінші
3W07231002
Ортопедиялық аяқкиімді тігу және жөндеу шебері

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	модельдеу және пішу бойынша стандартты тапсырмаларды ішінара дербес орындау
	Қосымша еңбек функциялары:	-
		<p>Машық:</p> <p>3.0. деңгей :</p> <p>1 . Протездік-ортопедиялық бұйымдарға арналған жеке бандажды таңғыштарды дайындау.</p> <p>2. Дайын үлгі бойынша бандаж бен корсет бұйымдарының бөлшектерін кесу.</p> <p>3. Тігін машинасында күрделілігі орташа бұйымдарды немесе бұйым элементтерін тігу бойынша жұмыстарды орындау: табиғи және жасанды былғарыда</p>

н жасалған бұйымдар, белдіктер.

4. Үстіңгі бөліктің құрамдас бөліктерін біріктіріп тігу және тегістеу.

5 .
Бұйымдардың сыртқы бөлшектері мен элементтерін әдіптеу және көмкеру.

6. Кедермен сылдырма ілгекті қайып тігу .

7 .
Цупферлерді, клапандарды, иніштерді, қайыстарды және өзге сыртқы бөлшектерді қайып тігу, кедерді бір мезгілде төсеусіз ботанды, сынашықтарды, фальдтарды, жақтарымен қоса түпті қайып тігу (бұру).

8 .
Бұйымдар

Ғ а
орташық
п е н
аралықты
қайып тігу

.
9 .
Бұйымдар
д ы н
шеттерін
әдіптеу
және
көмкеру.

1 0 .
Қымтаулы
тігісті,
бүрмені,
әшекей
сызықтар
ын, дөнес
бедерлерді
тігу, бізді
түйреумен
екі инелеп
бұйымдар
ды қусыру
,
сигналдық
жалаушал
ардың
қаптарына
түпті
қайып тігу

.
1 1 .
Машинаме
н
тігілмейті
н
учаскелер
ді тігіп
бітіру
және бізді
түйреумен
екі инелеп
бұйымдар
ды қусыру
кезінде
машина
тігістерін
бекіту.

1 2 .
Әртүрлі
үлгідегі

және
сыныпта
ы тігін
жабдығын
да немесе
инелерді,
аспаптард
ы ,
құрал-сай
манды
қолдана
отырып,
қолмен
жіп
тігістеріме
н
бөлшектер
ді ,
бұйымдар
ды
біріктіру
әдісімен
қайыс-ер
бұйымдар
ын ,
брезент
пен
шатырлық
матадан
жасалған
өзге
бұйымдар
ды тігу
бойынша
күрделі
операциял
арды
орындау.
13 .
Жалпақ
тері,
резеңке,
кендір,
жүн,
мақта-мат
а жетек
қайысы,
сондай-ақ
желімдеуд
і қажет
ететін
дөңгелек,
былғары
белдіктерд

і қусыру,
сырмалау,
желімдеу
және
бекіту .

14 .

Технологи
я
талаптары
на сәйкес
сыруды
үзбей
және бос
өткізбей
жібі
тартылған
түзу тігісті
, кабу
жиілігі
мен
бөлшектер
дің
жиектен
қашықтығ
ын
қамтамасы
зету .

15. Тігін
машинасы
нда
бірнеше
қабаттап
бойлата
немесе
фигуралы
тігіспен
техникалы
қ
бұйымдар
ды тігу
және
қусыру.

16 .

Техникал
ық
шарттарға
сәйкес
қайыс
белдіктерд
і отырғызу
, қайыс
пен
қусырман
ың қажетті

енін,
тығыздығы мен
қалыңдығын алу
мақсатында
а
машинамен
құсыру.

17.

Отырғызу
шығыршықтарын
реттеу.

18.

Машинаны
реттеу және
жөндеу.

19. Жұмыс
үлгілері:

қолмен
тігу:

1)

қанаттарға
бенфуторлар,
горттар,
тері жапқыштары,
қамыт
кранецтері,
ноқталар,
өмілдіріктер,
жапсырмалар,
жүк жегу

ноқталары,
айыл жүгендері,
таралғы,
шілиялар -
тігу;

2)

шабаданның
киіз біліктері -
тігу және
қаптау;

3)

жастықтарға
жапқышта

р ,
қамыттың
алдыңғы
біліктеріне
жапқышта
р, адам
керек-жар
ағының
қайыстары
н а
клапандар
ы бар
белбеу
тоғалары,
шабадан
түбінің
аралықтар
ы, әртүрлі
белдіктерг
е тоғалар,
корпустар
ға аспа
қайыстар -
жапсыра
тігу;
4)
корпустар
м е н
қақпақтар
д ы ң
қабырғала
ры-жиекте
у;
5) корпус
қақпақтар
ының
шеттері-
көмкерме;
6)
каркастард
ы ң
бұрыштар
ы-бекіту;
7)
жастықтар
м е н
киізден
жасалған
бөлшектер
-
дайындама
;

тігін
машинасы
мен тігу:
1)
бұйымдар
дың
жоғарғы
жағы-қап
тау;
2)
былғарым
ен қамыт
айналымд
ары -
қаптау;
3) резеңке
ілмектер,
қамыттың
алдыңғы
біліктеріне
жапқышта
р ,
белбеулер
г е
арналған
ілмектер,
бұйра
тігісі бар
белдік
белдіктерг
е және
клапандар
ы бар
ілгектер,
бекіткіш
горталары
бар патрон
қораптары
және
қапшықта
рдың
қабырғала
рына
арналған
жапқышта
р, иық
қайыстар-
тігу;
4) әртүрлі
қайыстық
бөлшектер
і ,
тізеқаптар
ғ а

шығыршы
қтар -
қайып тігу
;
5)
бұйымдар
дың
корпустар
ы мен
қақпақтар
ы-қабырға
ларды
жиіктеу;
6)
белдіктерд
егі
ілмектер
мен
сақиналар,
белдіктерд
егі
ілмектер,
шұғыл
белдіктер,
қысқыш
жастықтар
дың
бұрыштар
ы ,
жолаушыл
арға
арналған
қақпақтар
дың
бұрыштар
ы ,
қақпақтар
дың
бұрыштар
ы - тігу;
7) киізге
ер
қаптамасы
, шарнирге
ер
жапқышта
ры, аралық
қабатқа
қайыстар,
топсаға
резеңкелер
- қайып
тігу;

Еңбек функциясы 1: Ортопедиялық және басқа бұйымдар үшін стандартты тігін тапсырмаларын ішінара өз бетінше таныс және тұрақты жағдайларда орындау

Дағды 1: Дербестіктің белгілі бір үлесі бар басшылықпен ортопедиялық және басқа бұйымдарды қызмет көрсететін машинада немесе қолмен тігу бойынша күрделілігі орташа жұмыстарды орындау

8)) қамытбаулар мен қайыстар - есу.
3.1. деңгей :
1. Қызмет ету машиналарында күрделі: бір мезгілде кедерді төсеумен немесе тігістерді - бұрышын тігетін машиналарда, шабадандарды қол, колонкалық машиналарда және таяныш тіреулері бар машиналарда бұйымдарды тігу бойынша жұмыстарды орындау.
2. Табиғи және жасанды былғарыдан жасалған жапсырманы қайып тігу.
3 . Бұйымдарды денталық әдісімен қолмен тігу;

4. Өртүрлі
үлгідегі
және
кластағы
тігін
жабдығын
да немесе
инені,
бізді,
аспаптард
ы ,
құрал-сай
манды
қолдануме
н қолмен
жіптік
тігістерме
н шикі
қусырумен
былғары
мен
киізден
жасалған
қайыс-ер
бұйымдар
ын, адам
керек-жар
ағы
бұйымдар
ын тігу
бойынша
күрделі
операциял
арды
орындау.

5 .
Технологи
я
талаптары
на сәйкес
сыруды
үзбей
және бос
өткізбей
жібі
тартылған
түзу тігісті
, ине
шаншым
жиілігі
мен тігіс
пен
бөлшектер
дің

арасындағы
қашықтық
тықты
қамтамасыз ету.

6 .
Қолданылатын
машиналарды,
жабдықтарды және
құрылғыларды реттеу
және жөндеу.

7. Жеке өлшемдер бойынша ортездер мен бандаждар жасау.

8. Тоқыма маталардан аяқ-қолдарға арналған ортездерді жасау.

9 .
Стандартты және басқа бандаждарды дайындау.

10 .
Лекалоларды дайындау.

11. Жұмыс үлгілері: тігін машинасында тігу:

1) бұйым бөлшектері – қол машиналарында тігу ;

2) қайыстарға төсегі бар горттар, корпусқа қалта ұяшықтары бар аралық қабаттары, целлулоид пластиналарын планшеткалардың ботанына, файларға, корпусқа сүмбілі бастырмаларын - қайып тігу ;

3) тегіс машиналарда қалталардың бедері - қайып тігу; қолмен тігу:

1) жүк қамыты жастықтарына жапқыштар - тігу;

2) түзу, ауыл шаруашылық ер жапқыштары мен киіз жастықтар - тігу.

3.2. деңгей :

1. Аса күрделі бұйымдар

д ы :
қолғаптар
ды - қайып
тігу
машинала
рында,
қатты
конструкц
иядағы
футлярлар
ды -
бұрыштар
ды тігетін
машинала
рда, бір
мезгілде
тігістерді
көмкеру
м е н
бұрыштар
ды тігетін
машинала
рда тігу
бойынша
жұмыстар
д ы
орындау .

2 .
Бұйымның
жұмыр
бөлігі мен
қаптал
тігістерін
қайып тігу
.

3 .
Лекалолар
ды әзірлеу
және
жасау.

4. Жеке
стандартта
р бойынша
ортездер
м е н
бандаждар
ды, оның
ішінде
жеке
лифтерді
дайындау.

5. Барлық
түрдегі
тоқыма

ортездерін
жасау.

6. Жеке
корсеттер
мен
бандаждар
жасау, кесу
, тігу.

7. Кеуде
протездері
не
арналған
көкірекше
лер жасау.

Білу:

3.0. деңгей
:

1. Тігін
машинала
ры мен
жабдықтар
ын, оның
ішінде
былғары
бұйымдар
ы н
өндіруге
арналған
арнайы
тігін
машинала
ры н
жобалау,
техникалы
қ
пайдалану
тәртібі,
реттеу.

2. Арнайы
құрылғыла
р д ы
пайдалану
д ы н
конструкц
иясы және
тәртібі.

3 .

Күрделіліг
і орташа
бұйымдар
ды тігу
бойынша
жұмыстар

д ы
орындау
тәсілдері,
белдіктерд
і тігін
машинасы
нан өткізу
реттілігі.

4 .

Белдіктер
м е н
тігістерге
арналған
техникалы
қ шарттар.

5 .

Технологи
яға және
бекітілген
үлгілерге
сәйкес
фигуралық
төсемдерді
орындау
әдістері.

6. Дайын
өнімнің
сапасына
қойылаты
н талаптар

.

7 .

Дәстүрлі
және
заманауи
әдістерді
қолдану
арқылы
өлшемдер
ді алу
тәртібі.

5. Тоқыма
корсеттері
н ,
бандаждар
ы н ,
аяқтардың
тоқыма
ортездерін
дайындау
технологи
ясы.

9. Ішкі
еңбек

тәртібінің ережелері.

10. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау ережелері.

11.

Өндірістік санитария процедуралары.

12. Өрт қауіпсіздігі талаптары.

3.1. деңгей :

1. Өртүрлі мақсаттағы тігін машиналарының конструкциясы, техникалық пайдалану тәртібі.

2. Өртүрлі қалыңдықтағы материалдарды тігуге арналған тігін машиналарын реттеу және баптау әдістері.

3. Күрделі бұйымдарды, оның ішінде спорттық және ер-тоқым бұйымдарын тігу бойынша жұмыстар

д ы
орындау
әдістері.

4. Тоқыма
бандаждар
дың,
корсеттерд
ің,
жоғарғы
және
төменгі
аяқтардың
ортездерін
ің барлық
түрлерін
әрлеу
әдістері.

5. Машина
мен
қолмен
тігу
тәртібі.

6. Ішкі
еңбек
тәртібінің
ережелері.

6. Еңбек
қауіпсіздіг
і және
еңбекті
қорғау
процедура
лары.

7 .
Өндірістік
санитария
процедура
лары.

8. Өрт
қауіпсіздіг
і
талаптары.

3.2. деңгей
:

1. Тігін
машинала
рының
конструкц
иясы,
техникалы
қ
пайдалану
тәртібі
және

реттеу әдістері.
2. Ерекше күрделі бұйымдарды тігу бойынша жұмыстарды орындау әдістері.
3. Тоқыма корсеттерінің, бандаждардың, аяқтардың ортездерінің барлық түрлерін әрлеуге қойылатын технологиялық талаптар.
4. Тоқыма корсеттерінің, ортездерінің және бандаждарының жобалау және дайындау технологиясы.
5. Тоқыма корсеттерінің, ортоздарымен бандаждарын, кеуде протезіне арналған көкірекшелерді баптау және киіп көру техникасы.

		6. Ішкі еңбек тәртібінің ережелері. 7. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау ережелері. 8 . Өндірістік санитария талаптары. 9. Өрт қауіпсіздігі талаптары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:		-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Қойылған міндеттерді шешуге жауапкершілік, адалдық, ұқыптылық, байланысқа бейімділік, орындаушылық тәртіп, тұлғааралық құзыреттілік, нәтиже мен тиімділікке бағдарлану	
Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары:	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (075/у-нысан бойынша медициналық анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, соттылықтың болмауы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі	СТ 1724-2007 "Протездеу бойынша медициналық-техникалық көмек көрсету және протездік-ортопедиялық бұйымдармен қамтамасыз ету. Жалпы талаптар"; СТ 68-2012 "Халықтың жеке тапсырыстары бойынша дайындалған протездік-ортопедиялық бұйымдар. Жалпы техникалық шарттар".	
С Б Ш шенберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы
	4	ортопедиялық және басқа бұйымдарды тігуші
42. "Ортопедиялық және басқа бұйымдарды тігуші" кәсібінің карточкасы:		
Топ коды	7531-1	

Қызметтер атауының коды:	7531-1-001 "Қорсет жасаушы" 7536-1-016 "Тігінші"	
Кәсіптің атауы:	Ортопедиялық және басқа бұйымдарды тігуші	
С Б Ш бойынша біліктілік деңгейі:	4.0. – 6-разряд	
С Б Ш бойынша кіші деңгейі:	4.0.– 6-разряд (4.0-1,4.0-2) - еңбек өтілінен	
БТБА, БА және ұйымдар қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (45-шығарылым) бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 9 желтоқсандағы № 490 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21757 болып тіркелген). 35-параграф, 332-333 тармақтар, бұйымдар тігуші, 6-разряд	
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ және практикалық тәжірибе	Мамандық : 07230100 Тігін өндірісі және киім дизайны 07231000 Аяқкиім жасау Протездік-ортездік құрылыс саласындағы мамандану
Жұмыс тәжірибесі не қойылатын талаптар :	4.0. деңгейі: 5-разрядты ортопедиялық аяқкиімді керуші ретінде жұмыс өтілі кемінде 2 жыл.	
Формальды емес және	Жұмыс орнында оқыту/оқыту немесе қысқа мерзімді оқыту;	

Біліктілік:
3W07230101 Тігінші
3W07231002
Ортопедиялық аяқкиімді тігу және жөндеу шебері

информалды білім берумен байланыс:	"skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары	
Басқа ықтимал мамандық тар:	7531-1-001 Корсеттерді өндіруші 7536-1-016 тігінші	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Ортопедиялық бұйымдарды тігуші	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	Күрделі, асқынбаған бұйымдардың барлық түрлерінде және типтік емес жағдайларда жұмыс істеу.
	Қосымша еңбек функциялары:	-
		Машық: 1. Лекалоларды әзірлеу және жасау. 2. Жеке стандарттар бойынша ортездер мен бандаждарды, оның ішінде жеке лифтерді дайындау. 3. Барлық түрдегі тоқыма ортездерін жасау. 4. Жеке корсеттер мен бандаждар

Еңбек функциясы 1:
Күрделі, асқынбаған бұйымдардың барлық

Дағды 1:
Қызмет көрсетілетін станоктың көмегімен немесе қолмен ортопедиялық және басқа

жасау-кесу, өлшеу, тігу.
5. Тоқыма корсеттерінің өлшеу және сәйкестендіру;
6. Кеуде протездерінің арналған көкірекшелер жасау.

Білу:
1. Арнайы мақсаттағы тігін бұйымдары бойынша жұмыстардың орындау әдістері.
2 . Арнаулы тігін машиналарының конструкциясы, техникалық пайдалану тәртібі және реттеу әдістері.
3. Тоқыма корсеттерінің, бандаждардың, қолаяқтардың ортездерінің барлық түрлерін әрлеуге қойылатын

<p>түрлерінде және типтік емес жағдайларда жұмыс істеу.</p>	<p>бұйымдарды тігу бойынша күрделі жұмыстарды орындау</p>	<p>технологиялық талаптар.</p> <p>4. Тоқыма корсеттерінің, ортездерін және бандаждарын жобалау және дайындау технологиясы.</p> <p>5. Тоқыма корсеттерінің, ортездермен бандаждарын, кеуде протезіне арналған көкірекшелерді баптау және киіп көру техникасы.</p> <p>6. Тоқыма корсеттерінің, бандаждардың, аяқ-қолдарға арналған ортездердің барлық түрлерін әрлеуге қойылатын технологиялық талаптар.</p> <p>7 . Жұмыста заманауи техникалық және цифрлық</p>
---	---	--

		<p>құралдар мен технологияларды қолдану.</p> <p>8. Ішкі еңбек тәртібінің ережелері.</p> <p>9. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау ережелері.</p> <p>10. Өндірістік санитария ережелері.</p> <p>11. Өрт қауіпсіздігі талаптары.</p>
Дағдыны тану мүмкіндігі:		-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Қойылған міндеттерді шешуге жауапкершілік, адалдық, ұқыптылық, байланысқа бейімділік, орындаушылық тәртіп, тұлғааралық құзыреттілік, нәтиже мен тиімділікке бағдарлану	
Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары:	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (075/у-нысан бойынша медициналық анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, соттылықтың болмауы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі	СТ 1724-2007 "Протездеу бойынша медициналық-техникалық көмек көрсету және протездік-ортопедиялық бұйымдармен қамтамасыз ету. Жалпы талаптар"; СТ 68-2012 "Халықтың жеке тапсырыстары бойынша дайындалған протездік-ортопедиялық бұйымдар. Жалпы техникалық шарттар".	
СБШ шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы
	4-5 6	ортопедиялық аяқкиім техник-технологы ортопедиялық

		аяқкіім инженер-технологы	
43. "Протездік-ортопедиялық бұйымдардың механигі" кәсібінің карточкасы:			
Топ коды	7320-3		
Қызметтер атауының коды:	7320-3-006		
Кәсіптің атауы:	протездік-ортопедиялық бұйымдардың механигі		
С Б Ш бойынша біліктілік деңгейі:	3.1. – 4-разряд 3.2. – 5-разряд		
С Б Ш бойынша кіші деңгейі:	3.1. – 4-разряд (3.1-1, 3.1-2) - еңбек өтіліне байланысты 3.2. – 5-разряд (3.2-1,3.2-2)- еңбек өтіліне байланысты		
БТБА, БА және ұйымдар қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (45-шығарылым) бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 9 желтоқсандағы № 490 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21757 болып тіркелген). 53-54-параграф, 56-64, протездік-ортопедиялық бұйымдардың механигі 4-5-разряд		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: кәсіпорында оқытуды, кәсіптік даярлауды, қайта даярлауды, біліктілікті арттыруды немесе негізгі орта білім базасында техникалық және кәсіптік білімнің болуын қоса алғанда, жалпы орта білім беру бағдарламалары және практикалық қызмет тәжірибесі.	Мамандық : 07231100 Аяқкіім өндірісі (түрлері бойынша) Протез жасау және протез жасау саласындағы мамандандыру	Біліктілік: 3w07231002 ортопедиялық аяқкіімді тігу және жөндеу шебері

Жұмыс тәжірибесі не қойылатын талаптар:	3.1. деңгейі: керуші ретінде жұмыс өтілі 3-разряд бойынша кемінде 2 жыл; 3.2. деңгейі: 4-разряд керуші ретінде жұмыс өтілі кемінде 2 жыл	
Формальды және информалды білім берумен байланыс:	Жұмыс орнында оқыту/оқыту немесе қысқа мерзімді оқыту; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары	
Кәсіптердің басқа да ықтимал атаулары:	3215-2-001 протездік механик	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Мүгедектерге протездік қызмет көрсету	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	Белгілі және тұрақты жағдайларда мүгедектерге стандартты тапсырмаларды және протездеу жұмыстарын ішінара дербес орындау
	Қосымша еңбек функциялары:	-
		Машық: 3.1. деңгейі: 1. Тәжірибелі мамандардың жетекшілігімен арнайы машиналар мен құрылғыла

р д ы
пайдалана
отырып,
протездеу
д е
қолданыла
т ы н
барлық
материалд
ардан (
ағаштан
басқа)
біржақты
ампутация
ларға
арналған
протездік-
ортопедия
л ы қ
бұйымдар
д ы
дайындау,
шақтау,
өңдеу
және
жөндеу.

2 .
Стандартт
ы
бөлшектер
м е н
түйіндерді
белгілеу.

3 .
Өлшегенн
ен кейін
протездік-
ортопедия
л ы қ
бұйымдар
д ы
бөлшектеу
және
құрастыру
.

4 .
Құралдард
ы ,
аспаптард
ы және
эмбебап
металл
өңдейтін
станоктар

д ы
пайдалана
отырып,
қолмен
металл
бұйымдар
ының
пішінді
сұлбалары
н үстіртін
өңдеу
және
тазалау.

5. Жұмыс
үлгілері:
жасау,
шақтау,
өңдеу
және
жөндеу:

1) қабатты
пластикте
н жасалған
ортездер-м
еталл
шиналарм
ен бекіту;

2)
былғары,
полиамидт
і
қабылдағы
ш
гильзасы
бар сан
протезі -
бір жақты
кәдімгі
ампутация
кезінде
өлшегенне
н кейін
құрастыру
;

3)
протездер
дің барлық
түрі,
аяқ-қол
ортездері -
өлшегенне
н кейін
бөлшектеу
;

4)
былғары
қабылдағы
ш
гильзасы
бар сирақ
протездері
- бір
жақты
кәдімгі
ампутация
кезінде
өлшегенне
н кейін
құрастыру
;

5)
косметика
лық
білезік
протездері
;

6)
былғары
және
қабатты
пластикад
ан
жасалған
қабылдағы
ш
гильзалар
ы бар
білек
протездері
;

7) жұмыс
істейтін
білек
протездері
.

3.2. деңгей
:

1. Кәдімгі
біржақты
ампутация
кезінде
арнайы
станоктар
мен
аспаптард
ы
пайдалана
отырып,

протездеу
д е
қолданыла
т ы н
барлық
материалд
ардан ()
ағаштан
жасалғанн
ан басқасы
)

протездік-
ортопедия
л ы қ
бұйымдар
ды жасау,
шақтау,
өлшеу,
өңдеу
және
жөндеу.

2 .
Қабылдағ
ы ш
гильзалард
ы шақтау.

3 .
Қабылдау
жеңдері
б а р
жамбас
протездері
үшін гипс
негативтер
і мен
позитивте
рін жасау.

4. Бір
жақты
ампутация
кезінде
механикал
ық тізе
модульдер
і бар
модульдік
жамбас
протездері
н жинау.

5. Бір
жақты
ампутация
кезінде
модульдік

жіліншік
протездері
н жинау.

6. Әдеттегі
бір жақты
ампутация
м е н
жіліншік
п е н
жамбас
негативтер
ін жасау.

7 .
Вакуумды
қалыптау
әдісімен
қабатты
пластмасс
а да н
қабылдау
жеңдерін
жасау. 8.

Жұмыс
үлгілері:
дайындау,
шақтау,
әрлеу
және
жөндеу:

1) бір
жақты
ампутация
кезінде
былғардан

,
полиэтиле
ннен және
қабатты
пластикад
а н
жасалған
қабылдағы
ш

гильзалар
ы бар қол
ортездері;

2)
былғары,
қабатты
пластикад
а н ,
полиэтиле
н және
басқа да

Еңбек функциясы 1:
Белгілі және тұрақты жағдайларда мүгедектігі бар адамдарды стандартты тапсырмаларды және протездеу жұмыстарын ішінара дербес орындау

Дағды 1:
Қойылған міндетті негізге ала отырып, белгілі бір дербестік үлесімен мүгедектігі бар адамдарды протездеу жұмыстарын жүргізу

материалдардан жасалған қабылдағыш гильзаларды пайдалана отырып, тізе-табан буындарына, сираққа, тізе буынына арналған ортездер;
3) бір жақты деформация кезінде білектартқыш басқару жүйесімен, былғарыдан, полиэтиленнен, қабатты пластикадан жасалған қабылдағыш гильзалармен иық және иықты мүшелеудің косметикалық, жұмыс протездері;
4) бір жақты ампутация кезінде тартқыш басқару жүйесі бар

білек
протездері
;
5) табан
протездері
;

өлшегенге
дейін
құрастыру
:

6) бір
жақты
ампутация
кезінде
былғары,
металл,
полиамидт
і ,
полиэтиле
нді, ағаш
қабылдағы
ш
гильзалар
ы бар сан
протездері
;

7)
былғары,
полиамидт
і ,
былғары-п
олиамидті
қабылдағы
ш
гильзасы
бар сирақ
протездері
;

8)
қолдардың
протезіне
арналған
гипстік
негативтер
м е н
позитивте
р, бір
жақты
ампутация
кезінде
табан мен
сирақ
протездері

–
дайындау;
9)
протездік-
ортопедия
л ы қ
бұйымдар
д ы ң
барлық
түріне
арналған
былғары
бөлшектер
– пішу
және
блоктау;
10) ағаш
қабылдағы
ш
гильзасы
бар сан
протездері
.

Білу:
3.1. деңгей:
1. Адам
анатомияс
ының
негіздері.
2 .
Жартылай
өнімдер
мен
протездік-
ортопедия
л ы қ
бұйымдар
ының
номенклат
урасы.
3 .
Протездік-
ортопедия
л ы қ
бұйымдар
д ы
дайындау
үшін
пайдаланы
латын
материалд
ардың
атаулары

мен
қасиеттері.

4 .

Протездік-
ортопедия
лық
бұйымдар
дың
құрылымы
мен
конструкт
ивті
ерекшелік
тері.

5 .

Дәстүрлі
әдістер
мен 3D
технологияларды
пайдалана
отырып,
протездік-
ортопедия
лық
бұйымдар
ды
дайындау
үшін
өлшемдер
ді алу
тәртібі.

6 .

Протездік-
ортопедия
лық
бұйымдар
ды
бөлшектеу
ді,
жөндеуді
орындау
тәсілдері.

7 .

Протездік-
ортопедия
лық
бұйымдар
ды жасау
тәсілдері.

8. Жұмыс
бақылау -
өлшеу
құралыны

н
құрылысы,
мақсаты,
қолдану
тәртібі.

9 .
Өнімдерге
қойылаты
н
технологиялық
талаптар.

10 .
Өндірістік
жабдықты
қолдану
тәртібі. 11.

Жабдықты
техникалық
пайдалану
тәртібі.

12. Ішкі
еңбек
тәртібінің
ережелері.

13. Еңбек
қауіпсіздігі
және
еңбекті
қорғау
тәртібі.

14 .
Өндірістік
санитария
ережелері.

15. Өрт
қауіпсіздігі
талаптары.

3.2. деңгей
:

1 Адам
анатомиясының
негіздері.

2 .
Протездік-
ортопедиялық
бұйымдар
мен
жартылай

өнімдердің
номенклат
урасы.

3. Әдеттегі
бір жақты
ампутация
мен қол-
аяқтардың
протездері
н жасау
кезінде
негатив
п е н
позитив
жасау.

4 .
Құрастыру
схемасын
қолдана
отырып,
протездік-
ортопедия
л ы қ
бұйымдар
д ы ң
барлық
түрлерінің
құрылымы
м е н
конструкт
ивтік
ерекшелік
тері.

5 .
Бұйымдар
д ы
дайындауғ
а
қойылаты
н
технологи
ялық
талаптар.

6. Ішкі
еңбек
тәртібінің
ережелері.

7. Еңбек
қауіпсіздіг
і және
еңбекті
қорғау
тәртібі.

		8 . Өндірістік санитария ережелері. 9. Өрт қауіпсіздігі талаптары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:		-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Қойылған міндеттерді шешуге жауапкершілік, адалдық, ұқыптылық, байланысқа бейімділік, орындаушылық тәртіп, тұлғааралық құзыреттілік, нәтиже мен тиімділікке бағдарлану	
Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары:	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (075/у-нысан бойынша медициналық анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, соттылықтың болмауы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі	СТ 1724-2007 "Протездеу бойынша медициналық-техникалық көмек көрсету және протездік-ортопедиялық бұйымдармен қамтамасыз ету. Жалпы талаптар"; СТ 68-2012 "Халықтың жеке тапсырыстары бойынша дайындалған протездік-ортопедиялық бұйымдар. Жалпы техникалық шарттар".	
С Б Ш шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы
	4	протездік-ортопедиялық бұйымдардың механигі
44. "Протездік-ортопедиялық бұйымдардың механигі" кәсібінің карточкасы:		
Топ коды	7320-3	
Қызметтер атауының коды:	7320-3-006	
Кәсіптің атауы:	протездік-ортопедиялық бұйымдардың механигі	
С Б Ш бойынша біліктілік деңгейі:	4.0. – 6-разряд 4.1. – 7-разряд 4.2. – 8-разряд	

С Б Ш бойынша кіші деңгейі:	4.0. – 6-разряд (4.0. – 1, 4.0. – 2) еңбек өтіліне байланысты; 4.1. – 7-разряд (4.1. – 1, 4.1. – 2) еңбек өтіліне байланысты; 4.2. – 8-разряд (4.2. – 1, 4.2. – 2) еңбек өтіліне байланысты	
БТБА, БА және ұйымдар қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (45-шығарылым) бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 9 желтоқсандағы № 490 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21757 болып тіркелген). 55-57-параграф, 56-64, протездік-ортопедиялық бұйымдардың механигі 6-8 разряд	
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ беру және практикалық тәжірибе	Мамандық : 07231100 Аяқкиім өндірісі (түрлері бойынша) Протез жасау және протез жасау саласындағы мамандандыру
Жұмыс тәжірибесі не қойылатын талаптар:	4.0. деңгейі: 5-разрядты протездік-ортопедиялық бұйымдардың механигі жұмыс өтілі кемінде 2 жыл; 4.1. деңгейі: 6-разрядты протездік-ортопедиялық бұйымдардың механигі жұмыс өтілі кемінде 2 жыл; 4.2. деңгейі: 7-разрядты протездік-ортопедиялық бұйымдардың механигі жұмыс өтілі кемінде 2 жыл.	
Формальды емес және информалды білім берумен байланыс:	Жұмыс орнында оқыту/оқыту немесе қысқа мерзімді оқыту; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары	Біліктілік: 3w07231002 ортопедиялық аяқкиімді тігу және жөндеу шебері

Кәсіптердің басқалық атаулары:	3215-2-001 протездік механик
Қызметтің негізгі мақсаты:	Мүгедектерге протездік қызмет көрсету
Еңбек функцияларының сипаттамасы	
Еңбек функцияларының тізбесі:	<p>Міндетті еңбек функциялары:</p> <p>Атипті жағдайларда протездік-ортопедиялық бұйымдарды дайындау, сәйкестендіру, өлшеу, әрлеу және жөндеу бойынша күрделі жұмыстардың барлық түрлері бойынша қызметтер көрсету</p> <p>Қосымша еңбек функциялары:</p> <p>-</p>
	<p>Машық:</p> <p>4.0. деңгей:</p> <p>1. Арнайы станоктарда, құрылғыларда стандартты жартылай өнімдерді қолдана отырып, барлық қолданылатын материалдардан аяқтардың</p>

атипті бір
жақты
ампутация
лары
кезінде
протездік-
ортопедия
лық
бұйымдар
ды
дайындау,
шақтау,
өлшеу
және
жөндеу.

2 .
Вакуумды
қ
калыптау
әдісімен
қабылдағы
ш
гильзалар
жасау.

3 .
Термоплас
тикадан
вакуумды
калыптау
әдісімен
қабылдау
гильзалар
жасау.

4. Атипті
бір жақты
екі жақты
ампутация
мен сирақ
пен сан
негативтер
ін жасау.

5. Тізе
және
жамбас
буындары
нда
экзартику
ляция
кезінде
жамбас
протездері
н жасау.

6 .
Шиналары

мен сан
манжеттер
і бар сирақ
протездері
н жасау.

7 .

Модульдік
технология
бойынша
қолдың
протездері
н жасау .

8 .

Гидравликалық және
пневматикалық
тасымалдау
фазасын
басқару
жүйесімен
тізе
модульдерін
орнату.

9. Жұмыс
үлгілері:
жасау,
шақтау,
өңдеу
және
жөндеу:

1) тұтас
аяққа және
жамбас-саны
буындарына
арналған
былғары,
термопластикалық
және
қабатты
пластикадан
жасалған
қабылдағыш
гильзасы
бар
аппараттар
;
2) сирақпен сан

протездері
нің қолмен
және
фрезерлі-к
өшіргі
станоктар
да
жасалған
ағаш
қабылдағы
ш
гильзалар
ы;
3) жарық
белбеуінде
гі жеке
скротальді
пелот;
4) қабатты
пластикад
ан
жасалған
шина-былғ
ары
корсеттер;
5)
вакуумдық
калыптау
әдісімен,
материалд
ардың
барлық
түрінен
жасалған
қабылдағы
ш
гильзасы
бар сирақ
пен
санның
модульды
қ
протездері
;
6)
вакуумдық
қабылдау
әдісімен,
термопласт
тикалық
материалд
ардан
жасалған
сирақ пен

с а н
протездері
н і ң
қабылдағы
ш
гильзалар
ы;
7) тұтас
ағашты
с а н
протездері
;
8)
вакуумдық
қалыптау
әдісімен
жасалған
қабылдағы
ш
гильзасы,
басқаруды
ң тартқыш
жүйесі бар
білек, иық,
иықты
мүшелеу,
косметика
л ы қ
протездері
.
4.1. деңгей
:
1 .
Стандартт
ы емес
жартылай
өнімдерді
пайдалана
отырып,
барлық
қолданыла
т ы н
материалд
ардан,
аяқтың
а ғ а ш
протездері
н е н
жұптық
ампутация
кезінде
протездік-
ортопедия
лық көмек

көрсетуді
қоса
алғанда,
күрделі
және
атипті
жағдайлар
да
протездік-
ортопедия
лық
бұйымдар
ды
дайындау,
сынап
көру,
қиыстыры
п келтіру,
әрлеу
және
жөндеу.

2. Жеке
тапсырыст
ар
бойынша
протездік-
ортопедия
лық
бұйымдар
(
экспериме
нттік
бұйымдар)
және
модульдік
компонент
терден қол
протездері
н жасау.

3. Арнайы
станоктар
да
стандартт
ы
жартылай
өнімдерді,
жабдықтар
ды
пайдалана
отырып,
барлық
қолданыла
тын
материалд

ардан
аяқтардың
атипті бір
жақты
және екі
жақты
ампутация
лары
кезінде
протездік-
ортопедия
лық
бұйымдар
ды
дайындау,
шақтау,
сынау,
әрлеу
және
жөндеу.

4 .

Гидравлик
алық және
пневматик
алық
тасымалда
у фазасын
басқару
жүйесі бар
протездер
дің
тәжірибелі
к және көп
буынды
тораптары
н
құрастыру
ға қатысу.

5. Сыртқы
энергия
көздерімен
қ о л
протездері
н жасау
және
жөндеу.

6. Жұмыс
үлгілері:
дайындау,
қиыстыры
п келтіру,
өңдеу
және
жөндеу:

1)
вакуумдық
қалыптау
әдісімен
шайырдан
жасалған
қабылдағы
ш
гильзасы
бар сан
протездерг
е арналған
гипстік
негативтер
мен
позитивте
р;
2) пирогов
бойынша
дайындалғ
ан ағаш
протездері
;
3)
аяқтардың
туа біткен
жетілмеуі
кезінде
ағашты
қабылдағы
ш
гильзасы
бар сирақ
пен сан
протездері
;
4)
балаларға
арналған
протездер;
5)
вакуумдық
қалыптау
әдісімен
термопласт
тикалық
материалд
ар мен
құйылған
шайырдан
жасалған
жартылай
корсеттері
бар санды

мүшелеген
нен кейін
салынатын
протездер.

4.2. деңгей
:

1 .
Қабылдау
гильзасы
бар
жамбас
протездері
үшін гипс
негативтер
і мен
позитивте
рін жасау.

2 .
Вакуумды
қалыптау
әдісімен
шайырлар
дан және
термопласт
тиктерден
ағаш
қабылдау
гильзасы
бар сирак
пен сан
протездері
н жасау,
оның
ішінде
балаларға
да
арналған.

3 .
Вакуумды
қалыптау
әдісімен
шайырлар
мен
термопласт
тиктерден
аяқтарға
аппараттар
жасау.

4. Көкірек
пен
омыртқа
жотасыны
ң қабысуы
, қалыпты

Еңбек
функция
сы 1:
Атиптік
емес
жағдайлар
да
протездік-
ортопедия
лық
бұйымдар
ды

Дағды 1:

ампутация
және
деформац
ия кезінде
протездік-
ортопедия
лық
бұйымдар
ды
дайындау,
өлшеу,
шақтау,
өңдеу
және
жөндеу.
5. Күрделі
және
қалыпты
жағдайлар
да
протездік-
ортопедия
лық көмек
көрсету.
6. " "
Протез-ад
ам" немесе
"
ортез-адам
"
биотехник
алық
жүйелерін
жасау
тұрғысына
н
протездік-
ортопедия
лық көмек
көрсету
кезінде
жүйелік
жолды
пайдалану.
7. Сыртқы
энергия
көздерімен
қол
протездері
н ("
биопротез
дер),
экспериме
нталды

<p>дайындау, монтаждау, әрлеу және жөндеу бойынша кешенді жұмыстардың барлық түрлеріне қызмет көрсету.</p>	<p>Жеке тапсырыстар бойынша протездік-ортопедиялық бұйымдарды жасау</p>	<p>және көптізбекті түйіндер жасау.</p> <p>8 . Электронды тасымалдау фазасын басқару және қолдау жүйелері бар жамбас протездерін жасау.</p> <p>9 . Электрондық тізе модульдері бар протездерді реттеуге арналған бағдарламаларды әзірлеу.</p> <p>10 . Эксперименттік және көпбуынды түйіндерден протездер жасау.</p> <p>11 . Түйіндермен жартылай дайын өнімдер құрылымындағы ақауларды анықтау.</p> <p>12 . Түйіндермен жартылай дайын өнімдердің конструкц</p>
--	---	--

иясындағы
ақауларды
анықтау,
оларды
ж о ю
бойынша
ұсыныстар
әзірлеу.

13 .

Электронд
ы қ
басқару
және
пайдалану
ды үйрету
жүйелері
бар тізе
модульдер
інің
параметрл
ері.

14 .

Электронд
ы аяқтары
бар сирақ
протездері
н
құрастыру
және
баптау.

15. Жұмыс
үлгілері:
дайындау,
шақтау,
өңдеу
және
жөндеу:

1) "Петерс
" сырқаты
кезінде
тұтас
аяққа
арналған
аппараттар
;

2)

омыртқа
жотасы
доғасының
қисықтық
бұрышын
есептеумен
гипстік
негативтер

,
позитивте
р және "
Шено"
корсетін
жасау;
3)
термоплас
тикалық
материалд
ардан
жасалған
түзетуші
корсеттер;
4) энергия
көздері
бар қол
протездері
;
5)
аяқ-қолдар
дың
қабысқан
және
қалыпты
протездері
.

Білу:
4.0. деңгей
:
1 .
Вакуумды
қалыптау
әдісімен
бұйымдар
ды ,
қабатты
пластмасс
адан
жасалған
корсеттерд
і дайындау
кезінде
сирақ
протездері
мен қол
протездері
үшін теріс
және оң
өлшемдер
ді алу
тәртібі.

2 .
Аяқтардағ
ы
модульдік
протездер
д і ң
құрылымы
м е н
дизайн
ерекшелік
тері.

3 .
Бұйымдар
д ы
дайындауғ
а
қойылаты
н
технологи
ялық
талаптар.

4. Тізе
және
жамбас
буындары
н д а
экзеркуля
ц и я
кезінде
с а н
протездері
н і ң
қалыпты
е м е с
бұйымдар
ын жасау
кезінде
сирақ пен
с а н
протездері
ү ш і н
негатив
п е н
позитив
жасау
тәртібі.

5 .
Модульдік
технологи
я бойынша
қ о л
протездері
ү ш і н
негатив

п е н
позитив
жасау
тәртібі.
6 .
Вакуумды
қалыптаст
ы р у
арқылы
қабылдау
гильзалар
ын жасау
әдістері.
7 .
Протездік-
ортопедия
л ы қ
бұйымдар
д ы
құрастыру
схемалары
.
8 .
Жұмыста
заманауи
техникалы
қ және
цифрлық
құралдар
м е н
технологи
яларды
қолдану.
9. Ішкі
еңбек
тәртібінің
ережелері.
10. Еңбек
қауіпсіздіг
і және
еңбекті
қорғау
ережелері.
1 1 .
Өндірістік
санитария
ережелері.
12. Өрт
қауіпсіздіг
і
талаптары.
4.1. деңгей
:

1 .
Протездік-
ортопедия
лық көмек
көрсету
кезеңдері.

2. Оларды
орындау
әдістері
м е н
құралдары
, соның
ішінде
протездеу
әдістері
және қол-
аяқтардың
туа біткен
дамымауы
кезінде
протездер
жасаудың,
стандартт
ы және
стандартт
ы емес
жартылай
өнімдер
м е н
материалд
арды
пайдалана
отырып,
балаларға
протездер
жасаудың
ерекше
тәсілдері.

3 .
Бұйымдар
д ы
дайындауғ
а
қойылаты
н
технологи
ялық
талаптар.

4 .
Қалыпты
емесі екі
жақты
протездеу
кезінде

сирак, сан
протездері
үшін
өлшемдер
ді алу,
негатив
пен
позитив
дайындау
тәртібі.

5. Сыртқы
энергия
көздері
бар иық
пен білек
протездері
үшін
өлшемдер
ді алу,
негатив
пен
позитив
жасау
тәртібі.

6. Сыртқы
энергия
көздері
бар
аяқтың
протездері
н
пайдалану
ды үйрету
тәртібі.

7 .
Жұмыста
заманауи
техникалы
қ және
цифрлық
құралдар
мен
технологи
яларды
қолдану.

8. Ішкі
еңбек
тәртібінің
тәртібі.

9. Еңбек
қауіпсіздіг
і және

енбекті
қорғау
тәртібі.

10.

Өндірістік
санитария
ережелері.

11. Өрт
қауіпсіздігі

талаптары.

4.2. деңгей

:

1.

Протездік-
ортопедия
лық көмек
көрсету
кезеңдері,
оларды
орындау
әдістері
мен

құралдары

, соның
ішінде

протездеу
әдістері

және туа
біткен

дамымаған
аяқтар

кезінде
протездер

жасаудың,
стандартт

ы және
стандартт

ы емес
жартылай

өнімдер
мен

материалд
арды

пайдалана
отырып,

балаларға
протездер

жасаудың
ерекше

тәсілдері.

2. Қол
жеткізілге
н оналту

әсерін
объективті
бағалау
әдістері.

3 .

Вакуумды
қалыптаст
ы р у
әдісімен
бұйымдар
д ы ,
қабатты
пластмасс
а д а н
жасалған
корсеттерд
і дайындау
кезінде
сирақ, сан
және аяқ
протездері
үшін теріс
және оң
өлшемдер
ді алу
тәртібі.

4 .

Пайдалану
ш ы
деңгейінде
гі дербес
компьюте
рді және
электронд
ы тізе
модульдер
і м е н
аяқтың
биопротез
дерін
реттеуге
арналған
бағдарлам
аларды
білу.

5 .

Жұмыста
заманауи
техникалы
қ және
цифрлық
құралдар
м е н
технологи

		яларды қолдану. 6. Ішкі еңбек тәртібінің ережелері. 7. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау тәртібі. 8 . Өндірістік санитария ережелері. 9. Өрт қауіпсіздігі талаптары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:		-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Қойылған міндеттерді шешуге жауапкершілік, адалдық, ұқыптылық, байланысқа бейімділік, орындаушылық тәртіп, тұлғааралық құзыреттілік, нәтиже мен тиімділікке бағдарлану.	
Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары:	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (075/у-нысан бойынша медициналық анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, соттылықтың болмауы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі	СТ 1724-2007 "Протездеу бойынша медициналық-техникалық көмек көрсету және протездік-ортопедиялық бұйымдармен қамтамасыз ету. Жалпы талаптар"; СТ 68-2012 "Халықтың жеке тапсырыстары бойынша дайындалған протездік-ортопедиялық бұйымдар. Жалпы техникалық шарттар".	
С Б Ш шеңберіндегі басқа	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы
	4 4	протездік-ортопедиялық бұйымдардың механигі протездік-ортопедиялық бұйымдар

кәсіптермен байланыс:	4	ды жасау және әрлеу жөніндегі қайысшы протез құрастырушы	
45. "Протездік-ортопедиялық бұйымдарды жасау және әрлеу жөніндегі қайысшы" кәсібінің карточкасы:			
Топ коды	7320-3		
Қызметтер атауының коды:	7320-3-018		
Кәсіптің атауы:	Протездік-ортопедиялық бұйымдарды жасау және әрлеу жөніндегі қайысшы		
С Б Ш бойынша біліктілік деңгейі:	3.0. – 3-разряд 3.1. – 4-разряд 3.2. – 5-разряд		
С Б Ш бойынша кіші деңгейі:	3.0. – 3-разряд (3.0. – 1, 3.0.-2) - еңбек өтіліне байланысты 3.1. – 4-разряд (3.1-1, 3.1-2) - еңбек өтіліне байланысты 3.2. – 5-разряд (3.2-1,3.2-2) - еңбек өтіліне байланысты		
БТБА, БА және ұйымдар қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (16-шығарылым) бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2022 жылғы 22 қазанындағы № 563 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 19510 болып тіркелген). 45-51-параграф, 137-143-тармақтар, протездік-ортопедиялық бұйымдарды жасау және әрлеу жөніндегі қайысшы 3-5-разряд		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: кәсіпорында кәсіпорында оқытуды, кәсіптік даярлауды, қайта даярлауды, біліктілікті арттыруды немесе негізгі орта білім базасында техникалық және кәсіптік білімнің	Мамандық : 07231100 Аяқкиім өндірісі (түрлері бойынша) Протез жасау және	Біліктілік: 3w07231002 ортопедиялық

	болуын қоса алғанда, жалпы орта білім беру бағдарламалары және практикалық қызмет тәжірибесі.	протез жасау саласындағы мамандандыру	аяқкиімді тігу және жөндеу шебері
Жұмыс тәжірибесі немесе қойылатын талаптар:	<p>3.0. деңгейі: протездік-ортопедиялық бұйымдарды дайындау және әрлеу жөніндегі қайысшы жұмыс өтілі, 2-разряд, кемінде бір жыл;</p> <p>3.1. деңгейі: протездік-ортопедиялық бұйымдарды дайындау және әрлеу жөніндегі қайысшы ретінде жұмыс өтілі 3-разряд бойынша кемінде 2 жыл;</p> <p>3.2. деңгейі: 4-разряд протездік-ортопедиялық бұйымдарды дайындау және әрлеу жөніндегі қайысшы ретінде жұмыс өтілі кемінде 2 жыл</p>		
Формальды емес және информалды білім берумен байланыс:	<p>Жұмыс орнында оқыту/оқыту немесе қысқа мерзімді оқыту;</p> <p>"skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары</p>		
Кәсіптердің басқа да ықтимал атаулары:	3215-2-001 протездік механик		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Протездік-ортопедиялық бұйымдарды өндіру және жөндеу		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:		Протездік-ортопедиялық бұйымдарды дайындау және өңдеу кезіндегі стандартты тапсырмаларды ішінара таныс және тұрақты жағдайларда дербес орындау.

	Қосымша еңбек функциялары:	-
		<p>Машық:</p> <p>3.0. деңгей :</p> <p>1 . Бұйымдар м е н бөлшектер д і ң шеттерін қолмен қайрақша машинала рында төмен түсіру.</p> <p>2 . Блокшалар астында тесіктер белгілеу және тесу, қ у ы с тойтармал ар және оларды орнату.</p> <p>3. Машина әдісімен жалпақ былғары бөлшектер д і тігу операцияс ы н жүргізу;</p> <p>4. Сыртқы бөлшектер д і бекіту;</p> <p>5 . Былғары жартылай дайын өнімнің орналасуы н белгілеу;</p> <p>6 . Былғары жартылай дайын өнімдерді өндіру.</p>

7 .

Бұйымды өлшеуге дайындау.

3.1. деңгей :

1. Тоқыма, полимерлі материалдардан аяқ-қолға арналған ортездерді әрлеу, протездік-ортопедиялық бұйымдарды жөндеу (қайыс жұмыстары).

2 .

Протездік-ортопедиялық бұйымдарға бекітпелерді орнату.

3. Тізе пен жамбас протездерінің қатты гильзалармен, жоғарғы және аяқтардың шиналарымен, ламинатталған пластмассадан жасалған корсеттермен, косметикалық қол протездерін өңдеу.

4 .

Протездік-

ортопедия
л ы қ
бұйымдар
ды жөндеу
(былғары
төсеніште
р і н
ауыстыру
жұмыстар
ы).

3.2. деңгей
:

1 .

Протездік-
ортопедия
л ы қ
бұйымдар
ды қолмен
және тігін
жабдығын
пайдалана
отырып (
тұтас
аяққа
арналған
екі ізді
шиналы-б
ылғары
аппарат
және
табан
протездері
нен басқа)
жабдықтар
мен
қайыстық
өңдеу.

2. Жеке
протездік-
ортопедия
л ы қ
бұйымдар
ды ,
нымшалар
мен
бандаждар
ды
дайындау.

3. Тоқыма,
қатырмал
ы
маталарда
н ,
полимерлі

материалд
ардан
аяқ-қолдар
ғ а
протездер
жасау.

4 .
Стандартт
ы және
скротальд
ы жарық
бандаждар
ын жасау.

5 .
Протездік-
ортопедия
л ы қ
бұйымдар
ды жөндеу
(қайыс
жұмыстар
ы).

6 .
Максатқа
және
өлшеу
нәтижелер
іне сәйкес
күрделі
бұйымдар
ды әрлеу.

7. Аяқтың
белсенді
протездері
н жасау--
қайысды
әрлеу (
бекіткішті
орнатпай).

8 .
Аяқ-қолда
р ғ а
протездер
-лекалолар
жасау
және тігу.

9 .
Былғары
қабылдағы
ш
гильзасы
бар сирақ,
сан және
санды

Еңбек функциясы 1: Протездік-ортопедиялық бұйымдарды дайындау және өңдеу кезіндегі стандартты тапсырмаларды ішінара таныс және тұрақты жағдайларда дербес орындау.

Дағды 1: Протездік-ортопедиялық бұйымдарды жөндеу бойынша берілген тапсырманы белгілі үлеспен өз бетінше былғары төсеніштерін ауыстырмай жұмыстарды жүргізу

мүшелегеннен кейін салынатын протездер - қайыстық өңдеу.
10. Сиракпен сан протездері - қалыптан тыс протездеу кезінде стандартты емес бекіткішті жасау және келтіру.
11. Жұмыс мысалдары:
1) қолдардың активті протездері - қайыстық өңдеу (бекіткішті келтірусіз) ;
2) стандартты және скротальді жарық бандаждары - жасау;
3) аяқ-қолдарға арналған протездер - лекалолар дайындау және тігу;
4) былғары қабылдағыш гильзасы

бар сирақ,
сан және
санды
мүшелеген
нен кейін
салынатын
протездер
-
қайыстық
өңдеу (
жеке
бекіткіш
жасау)
5) сирақ
пен сан
протездері
- қалыптан
тыс
протездеу
кезінде
стандартт
ы емес
бекіткішті
жасау
және
шақтау.

Білу:
3.0. деңгей
:
1 .
Қайрақша
машинала
рын,
қолданыла
тын
құрылғыла
р мен
құралдард
ы
пайдалану
ережелері
н.
2 .
Протездік-
ортопедия
лық,
жартылай
дайын
өнімнің
номенклат
урасын
және

олардың
нысаналы
мақсатын.

3 .

Протездік-
ортопедия
л ы қ
бұйымдар
д ы
өңдеуге
қолданыла
т ы н
материалд
ардың
түрлері
м е н
қасиеттері.

4 .

Бұйымның
сапасына
қойылаты
н
технологи
ялық
талаптар;

5 .

Протездік-
ортопедия
л ы қ
бұйымдар
ды өңдеу
технологи
ясы.

6 .

Өндірістік
жабдық,
жабдықты
техникалы
қ
пайдалану
тәртібі.

7. Ішкі
еңбек
тәртібінің
ережелері.

8. Еңбек
қауіпсіздіг
і және
еңбекті
қорғау
тәртібі.

9 .

Өндірістік

санитария
талаптары.

10. Өрт
қауіпсіздіг
і

талаптары.

3.1. деңгей

:

1. Тігін
операциял
арын
орындау
әдістерін

2. Қызмет
көрсетілет
інің
жабдықты
ның
құрылғыс
ын.

3. Тігін
инелері
мен
жіптерінің
нөмірлері.

4 .
Протездік-
ортопедия
лық
бұйымдар
дың
стандартт
ы бекітуді
дайындау
тәсілдері
мен
қайырау
технологи
ясы.

5 .
Протездік-
ортопедия
лық
бұйымдар
дың
стандартт
ы бекітуді
дайындау
тәсілдері.

6. Ішкі
еңбек
тәртібінің
ережелері.

7. Еңбек
қауіпсіздіг
і және
еңбекті
қорғау
тәртібі.

8 .
Өндірістік
санитария
ережелері.

9. Өрт
қауіпсіздіг
і
талаптары.

3.2. деңгей
:

1 .
Протездік-
ортопедия
л ы қ
бұйымдар
д ы ң
барлық
түрлерін
әрлеу
тәсілдері.

2 .
Стандарт
ы емес
бекітпелер
д і
дайындау
әдістері;

3 .
Машинал
ық және
қолмен
тігу
тәртібі.

4. Оларға
қойылаты
н талаптар
.

5 .
Протездік-
ортопедия
л ы қ
бұйымдар
д ы
құрастыру
және
бөлшектеу
тәсілдері.

		6. Ішкі еңбек тәртібінің ережелері. 7. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау тәртібі. 8 . Өндірістік санитария талаптары. 9. Өрт қауіпсіздігі талаптары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:		-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Қойылған міндеттерді шешуге жауапкершілік, адалдық, ұқыптылық, байланысқа бейімділік, орындаушылық тәртіп, тұлғааралық құзыреттілік, нәтиже мен тиімділікке бағдарлану.	
Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары:	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (075/у-нысан бойынша медициналық анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, соттылықтың болмауы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі	СТ 1724-2007 "Протездеу бойынша медициналық-техникалық көмек көрсету және протездік-ортопедиялық бұйымдармен қамтамасыз ету. Жалпы талаптар"; СТ 68-2012 "Халықтың жеке тапсырыстары бойынша дайындалған протездік-ортопедиялық бұйымдар. Жалпы техникалық шарттар".	
С Б Ш шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы
	4	протездік-ортопедиялық бұйымдарды жасау және әрлеу жөніндегі қайысшы
46. "Протездік-ортопедиялық бұйымдарды жасау және әрлеу жөніндегі қайысшы" кәсібінің карточкасы:		

Топ коды	7320-3	
Қызметтер атауының коды:	7320-3-018	
Кәсіптің атауы:	протездік-ортопедиялық бұйымдарды жасау және әрлеу жөніндегі қайысшы	
С Б Ш бойынша біліктілік деңгейі:	4.0. – 6-разряд	
С Б Ш бойынша к і ш і деңгейі:	4.0. – 6 разряд (4.0. – 1, 4.0. – 2) – еңбек өтіліне байланысты	
БТБА, БА және ұйымдар қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (16-шығарылым) бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2022 жылғы 22 қазанындағы № 563 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 19510 болып тіркелген). 52-параграф, 144-146-тармақтар, протездік-ортопедиялық бұйымдарды жасау және әрлеу жөніндегі қайысшы 6-разряд	
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: кәсіпорында ТжКБ және практикалық тәжірибе	Мамандық : 07231100 Аяқкиім өндірісі (түрлері бойынша) Протез жасау және протез жасау саласындағы мамандандыру
Жұмыс тәжірибесі не қойылатын талаптар :	4.0. деңгейі: 5-разрядты ортопедиялық аяқкиімді керуші ретінде жұмыс өтілі 2 жылдан кем емес.	
Формальды емес		
		Біліктілік: 3W07231002 ортопедиялық аяқкиімді тігу және жөндеу шебері

және информалды білім берумен байланыс:	Жұмыс орнында оқыту/оқыту немесе қысқа мерзімді оқыту; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары	
Кәсіптердің басқарылатын атаулары:	3215-2-001 протездік механик	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Протездік-ортопедиялық бұйымдарды өндіру және жөндеу	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	Протездік-ортопедиялық бұйымдарды күрделі, ерекше күрделі жөндеудің барлық түрлері бойынша және типтік емес жағдайларда жұмыс.
	Қосымша еңбек функциялары:	-
		Машық: 1. Қиыстырып келтіруді қосқанда протездік-ортопедиялық бұйымдардың барлық түрлерін қайыстық өңдеу, қолдардың белсенді активтерін ебекіткіштерді жасау және жөндеу.

2 .
Қатырмал
анған
маталар
мен
полимерлі
материалд
ардан
жасалған
ортездерді
н барлық
түрін
жасау.

3. Күрделі
және
қалыптан
тыс
жағдайлар
да тоқыма
корсеттерд
і дайындау
, өлшеу
және
шақтау.

4 . " "
Адам-орте
з "
биотехник
алық
жүйені
жасау
тұрғысына
н
ортопедия
лық көмек
көрсету
кезінде
жүйелілік
ыңғайды
пайдалану.

5. Аса
күрделі
және
типтік
емес
бұйымдар
ды
мақсаты
мен
сәйкестік
нәтижелер
і бойынша
әрлеу
және

Еңбек
функциясы
1:
Протездік-
ортопедия
лық
бұйымдар
ды күрделі
, ерекше

Дағды 1:

монтаждау

.

6 .

Полимерлі
материалд
ардан
және
ламинатта
лған
пластмасс
алардан
жасалған
ортездерді
ң барлық
түрлерін
әрлеу.

7 .

Материалд
ың барлық
түрінен
типтік
емес
протездер
мен
ортездерді
әрлеу.

8. Жұмыс
үлгілері:

1)

қолдардың
активті
протездері

-

бекіткіште
рді жасау
және
шақтау;

2) тұтас
аяққа
арналған
былғары
кабылдағы
ш

гильзасы
бар екі ізді
аппараттар
, "Петерс"
ауруы
кезіндегі
аппараттар

—

қайыстық
өндеу;

<p>күрделі жөндеудің барлық түрлері бойынша және типтік емес жағдайларда жұмыс.</p>	<p>Аяккіімнің өкшесін және сағасын бір уақытта керу</p>	<p>3) ішкі және сыртқы былғары бөлшектер -пішу; 4) ортездердің барлық түрі – лекалолар әзірлеу және жасау; 5) жеке корсеттер мен бандаждар -пішу, өлшеу, тігу; 6) санды мүшелегеннен кейінгі протездер – қайыстық өңдеу; 7) "Шопар" бойынша отау кезіндегі табан протездері – қайыстық өңдеу.</p>
		<p>Білу: 1 . Протездік-ортопедиялық бұйымдардың барлық түрлерін өңдеуге қойылатын технологиялық талаптар.</p>

2 .
Науқастың
анатомиял
ы қ
ерекшелік
теріне
сәйкес
аяқ-қолдар
дың
белсенді
протездері
не
қондырма
ларды
реттеу
техникасы

.
3. Ішкі
және
сыртқы
былғары
бөлшектер
ін кесуге
қойылаты
н негізгі
талаптар.

4. Тоқыма
корсеттері
н жобалау
және
дайындау
технологи
ясы.

5. Ағаш
машинала
рын,
қолданыла
тын
құрылғыла
р мен
құралдард
ы
пайдалану
тәртібі.

6 .
Жұмыста
заманауи
техникалы
қ және
цифрлық
құралдар
мен

		технологияларды қолдану. 7. Ішкі еңбек тәртібінің ережелері. 8. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау процедуралары. 9 . Өндірістік санитария ережелері. 10. Өрт қауіпсіздігі талаптары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:		-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Қойылған міндеттерді шешуге жауапкершілік, адалдық, ұқыптылық, байланысқа бейімділік, орындаушылық тәртіп, тұлғааралық құзыреттілік, нәтиже мен тиімділікке бағдарлану	
Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары:	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (075/у-нысан бойынша медициналық анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, соттылықтың болмауы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі	СТ 1724-2007 "Протездеу бойынша медициналық-техникалық көмек көрсету және протездік-ортопедиялық бұйымдармен қамтамасыз ету. Жалпы талаптар"; СТ 68-2012 "Халықтың жеке тапсырыстары бойынша дайындалған протездік-ортопедиялық бұйымдар. Жалпы техникалық шарттар".	
С Б Ш шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы
	4 4	протездік-ортопедиялық бұйымдардың механигі;

		протез құрастырушы	
47. "Протез құрастырушы слесарь" кәсібінің карточкасы:			
Топ коды	7320-3		
Қызметтер атауының коды:	7320-3-006 "Протездік-ортопедиялық бұйымдардың механигі"; 7536-1-022 "Бөлшектерді және бұйымдарды (аяккиімді) құрастырушы"		
Кәсіптің атауы:	Протез құрастырушы слесарь		
С Б Ш бойынша біліктілік деңгейі:	3 (3.0. – 3-разряд; 3.1. – 4-разряд; 3.2. – 5-разряд)		
С Б Ш бойынша к і ш і деңгейі:	3.0. – 3-разряд (3.0. – 1, 3.0. – 2) еңбек өтіліне байланысты; 3.1. – 4-разряд (3.1. – 1, 3.1. – 2) еңбек өтіліне байланысты; 3.2. – 5-разряд (3.2. – 1, 3.2. – 2) еңбек өтіліне байланысты		
БТБА, БА және ұйымдар қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (16-шығарылым) бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2022 жылғы 22 қазанындағы № 563 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 19510 болып тіркелген). 53-54-параграф, протездік-ортопедиялық бұйымдардың механигі 4-5-разряд		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: оқытуды, кәсіптік даярлауды, қайта даярлауды, біліктілігін арттыруды немесе негізгі орта білім беру базасында техникалық және кәсіптік білімінің болуын қоса алғанда, жалпы орта білім беру бағдарламалары және практикалық тәжірибе.	Мамандық : 07231100 Аяккиім өндірісі (түрлері бойынша) Протез жасау және протез жасау саласында	Біліктілік: 3W07231002 ортопедиялық

		Ғ ы маманданд ыру	аяқкиімді тігу және жөндеу шебері
Жұмыс тәжірибесі н е қойылаты н талаптар :	3.0. деңгейі: 2-разрядты керуші ретінде жұмыс өтілі кемінде бір жыл 3.1. деңгейі: 3-разрядты керуші ретінде жұмыс өтілі кемінде 2 жыл; 3.2. деңгейі: 4-разрядты керуші ретінде жұмыс өтілі кемінде 2 жыл		
Формальд ы емес және информал ды білім берумен байланыс:	Жұмыс орнында оқыту/оқыту немесе қысқа мерзімді оқыту; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Кәсіптерді ң басқа да ықтимал атаулары:	7320-3-006 Протездік-ортопедиялық бұйымдардың слесары; 7536-1-022 бөлшектер мен бұйымдарды құрастырушы (аяқкиім); 8219-9-003 құрастырушы (жалпы профиль)		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Барлық түрдегі ортездер мен протездерді жасау және жөндеу		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияла рының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	Барлық үлгідегі ортездер мен протездер ді жасау және жөндеу бойынша стандартт ы тапсырмал арды ішінара өз бетінше таныс және тұрақты жағдайлар да орындау	
	Қосымша еңбек функциялары:	-	
		Машық: 3.0. деңгей :	

1. Қолдар зақымданданғанда былғары гильзалары бар аяқ-қолдың ортездерін дайындау, орнату, әрлеу және жөндеу.

2 .
Қабылдау былғары гильзалары бар тобық, тізе буынына арналған ортездерді дайындау, орнату, әрлеу және жөндеу.

3. Иық протездері және иықты косметикалық, жұмыстық окшаулау, былғары гильзалары бар біржақты ампутацияға арналған дайындау, монтаждау, әрлеу және жөндеу.

4 .
Былғары гильзалары бар біржақты ампутация

Ғ а
арналған
тартқышт
ы басқару
жүйесі бар
білек
протездері
н
дайындау,
орнату,
әрлеу
және
жөндеу.
5. Табан
протездері
н
дайындау,
орнату,
әрлеу
және
жөндеу.
6. Бір
жақты
ампутация
үшін
жамбас
протездері
н былғары
гильзалард
ы орнату
алдында
құрастыру
.
7. Сирақ
протездері
н өлшемес
бұрын
былғары
гильзалар
мен
құрастыру
.
8. Барлық
үлгідегі
протездік-
ортопедия
лық
бұйымдар
Ғ а
арналған
былғары
бөлшектер
ді
монтаждау

және
өндіруден
кейін
құрастыру
– кесу
және
блоктау.

3.1. деңгей
:

1. Бір
жақты
ампутация
ға
арналған
гильзалар
ы бар
полиамидт
і
байланыст
ырғыш
негізіндегі
былғары
және
ламинатта
лған
пластмасс
адан
аяқ-қол
протездері
н
дайындау,
орнату,
әрлеу
және
жөндеу.

2 .
Полиамид
т і
байланыст
ырғыш
негізіндегі
былғарыда
н және
ламинатта
лған
пластмасс
адан
жасалған
қабылдағы
ш
гильзалар
ы бар
тобық
буынының

, аяқтың,
тізе
буынының
протездері
н
дайындау,
бекіту,
әрлеу
және
жөндеу.

3 .

Полиамид
ті
байланыст
ырғыш
негізіндегі
ламинатта
лған
пластмасс
адан
жасалған,
былғары
қабылдағы
ш
гильзалар
ы бар
біржақты
деформац
ияға
арналған
тартымды
басқару
жүйесі бар
иық
протездері
н ,
косметика
лық,
жұмыстық
протездер
ді
дайындау,
орнату,
әрлеу
және
жөндеу.

4 .

Біржақты
ампутация
ға
арналған
тартқышт
ы басқару
жүйесі бар

Еңбек функциясы 1: Барлық үлгідегі ортездер мен протездерді жасау және жөндеу бойынша стандартты тапсырмаларды ішінара өз бетінше таныс және тұрақты жағдайларда орындау

Дағды 1:

Барлық түрдегі ортездер мен протездерді дайындау және жөндеу бойынша берілген тапсырманы белгілі бір үлесте өз бетінше жұмыстар жүргізу

білек протездері
н дайындау, орнату, әрлеу және жөндеу.
5. Бір жақты ампутация үшін жамбас протездері
н былғарым е н , полиамид пен орнату алдында құрастыру .
6. Аяқ протезін былғарыда н , полиамид пен және қабылдау гильзасым е н қондырмас бұрын құрастыру .
7. Барлық түрдегі протездік-ортопедиялық бұйымдарға арналған былғары бөлшектері н дайындау – кесу және блоктау.
3.2. деңгей :
1 .
Стандартт

ы
жартылай
өнімді
пайдалана
отырып,
қолданыла
тын
барлық
материалд
ардан
аяқтардың
бір жақты
және екі
жақты
ампутация
лары мен
деформац
ияларына
арналған
протездік-
ортопедия
лық
бұйымдар
ды жасау,
орнату,
әрлеу
және
жөндеу.

2 .
Былғары,
термопласт
тикалық
және
ламинатта
лған
пластик
гильзалар
ы бар
толық аяқ
және
жамбас
құрылғыла
рын жасау
, орнату,
әрлеу
және
жөндеу.

3 .
Ламинатта
лған
пластмасс
адан
жасалған
былғары

корсеттерді дайындау, орнату, өңдеу және жөндеу.
4 .
Былғары немесе полиамидті себетпен санды мүшелегеннен кейін протездерді жасау және жөндеу.

Білу:
3.0. деңгей:
1 .
Протездік-ортопедиялық бұйымдардың номенклатурасы.
2. Металлшиналарды, жартылай сақиналарды, агрегаттарды және жартылай өнімдерді таңбалау тәртібі.
3 .
Аяқ-қолдардың өлшемдерін алу тәртібі.
4 .
Компоненттер, жартылай

өнімдер
номенклат
урасы.

5 .
Өндірістік
жабдық,
жабдықты
техникалы
қ
пайдалану
тәртібі.

6. Ішкі
еңбек
тәртібінің
ережелері.

7. Еңбек
қауіпсіздіг
і және
еңбекті
қорғау
тәртібі.

8 .
Өндірістік
санитария
ережелері.

9. Өрт
қауіпсіздіг
і
талаптары.

3.1. деңгей
:

1. Адам
анатомияс
ы.

2 .
Өлшемдер
ді алу
тәртібі.

3 .
Протездік-
ортопедия
л ы қ
бұйымдар
д ы
дайындауғ
а арналған
материалд
ардың
қасиеттері.

4. Ішкі
еңбек
тәртібінің
ережелері.

5. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау процедуралары.

6 .
Өндірістік санитария ережелері.

7. Өрт қауіпсіздігі талаптары
3.2. деңгей :

1. Гипс технологиясының негіздері.

2 .
Протездік-ортопедиялық бұйымдарды құрастыру схемалары .

3. Қол және аяқтардың модульдік протездерінің конструкциясы мен конструкциялық ерекшеліктері.

4. Ішкі еңбек тәртібі.

5. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау процедуралары

6 .
Өндірістік

		санитария ережелері. 7. Өрт қауіпсіздігі талаптары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:		-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Қойылған міндеттерді шешуге жауапкершілік, адалдық, ұқыптылық, байланысқа бейімділік, орындаушылық тәртіп, тұлғааралық құзыреттілік, нәтиже мен тиімділікке бағдарлану.	
Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары:	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (075/у-нысан бойынша медициналық анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, соттылықтың болмауы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі	СТ 1724-2007 "Протездеу бойынша медициналық-техникалық көмек көрсету және протездік-ортопедиялық бұйымдармен камтамасыз ету. Жалпы талаптар"; СТ 68-2012 "Халықтың жеке тапсырыстары бойынша дайындалған протездік-ортопедиялық бұйымдар. Жалпы техникалық шарттар".	
С Б Ш шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы
	3 3 4	протездік-ортопедиялық бұйымдардың механигі; протездік-ортопедиялық бұйымдарды жасау және әрлеу жөніндегі қайысшы; Протез құрастырушы слесарь
48. "Протез құрастырушы слесарь" кәсібінің карточкасы:		
Топ коды	7320-3	

Қызметтер атауының коды:	7320-3-006 "Протездік-ортопедиялық бұйымдардың механигі"; 7536-1-022 "Бөлшектерді және бұйымдарды (аяқкиімді) құрастырушы"	
Кәсіптің атауы:	Протез құрастырушы слесарь	
С Б Ш бойынша біліктілік деңгейі:	4.0. – 6-разряд;	
С Б Ш бойынша кіші деңгейі:	4.0. – 6-разряд (4.0. – 1, 4.0. – 2) еңбек өтіліне байланысты	
БТБА, БА және ұйымдар қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (16-шығарылым) бекіту туралы)" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2022 жылғы 22 қазанындағы № 563 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 19510 болып тіркелген). 55-параграф, протездік-ортопедиялық бұйымдардың механигі 6-разряд	
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ және практикалық тәжірибе	Мамандық : 07231100 Аяқкиім өндірісі (түрлері бойынша) Протез жасау және протез жасау саласындағы мамандандыру Біліктілік: 3w07231002 ортопедиялық аяқкиімді тігу және жөндеу шебері
Жұмыс тәжірибесі не қойылатын талаптар :	4.0. деңгейі: 5-разрядты керуші ретінде жұмыс өтілі 2 жылдан кем емес.	
Формальды емес		

және информалды білім берумен байланыс:	Жұмыс орнында оқыту/оқыту немесе қысқа мерзімді оқыту; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары	
Кәсіптердің басқанықтимал атаулары:	7320-3-006 протездік-ортопедиялық бұйымдардың механигі; 7536-1-022 бөлшектер мен бұйымдарды құрастырушы (аяқкіім); 8219-9-003 құрастырушы (жалпы профиль)	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Барлық түрдегі ортездер мен протездерді жасау және жөндеу	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	Барлық типтегі және типтік емес жағдайларда ортездер мен протездерді жасау және жөндеу бойынша кешенді жұмыстардың барлық түрлері бойынша жұмыстар
	Қосымша еңбек функциялары:	-
Еңбек функциясы 1: Барлық типтегі және типтік емес жағдайларда ортездер мен протездерді жасау және жөндеу бойынша кешенді жұмыстардың барлық түрлері	Дағды 1: Барлық түрдегі ортездер мен протездерді дайындау және жөндеу бойынша кешенді жұмыстарды жүргізу	Машық: 1. Бір жақты ампутация және аяқтардың деформациялануы кезінде жабдықтарды пайдалана отырып, арнаулы станоктарда, аспаптарда стандартты жартылай өнімдерді қолданумен барлық қолданылатын материалдардан протездік-ортопедиялық бұйымдарын жасау, шақтау, өлшеу және өңдеу. 2. Термопластикадан, былғарыдан және қатпарлы пластмассадан жасалған гильзалармен косметикалық, жұмысшы және тартқыш бір және екі жақты ампутацияларда

бойынша жұмыстар	<p>аяқ-қол протездерін дайындау, шақтау және жөндеу.</p> <p>3. Бір және екі жақты ампутация кезінде аяқтың протездерін жасау, сәйкестендіру, әрлеу және жөндеу.</p>
	<p>Білу:</p> <p>1. Вакуумды қалыптау технологиясы.</p> <p>2. Акрил шайырларына негізделген қабатты пластмассадан гильзалар жасау технологиясы.</p> <p>3. Протездерді дайындауға қойылатын технологиялық талаптар.</p> <p>4. Пайдаланушы деңгейіндегі дербес компьютер және қол-аяқтардың электронды модульдері мен биопротездерін реттеуге арналған бағдарламалар.</p> <p>5. Жұмыста заманауи техникалық және цифрлық құралдар мен технологияларды қолдану.</p> <p>6. Ішкі еңбек тәртібінің ережелері.</p> <p>7. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау тәртібі.</p> <p>8. Өндірістік санитария ережелері.</p> <p>9. Өрт қауіпсіздігі талаптары.</p>

Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Қойылған міндеттерді шешуге жауапкершілік, адалдық, ұқыптылық, байланысқа бейімділік, орындаушылық тәртіп, тұлғааралық құзыреттілік, нәтиже мен тиімділікке бағдарлану.
	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (075/у-нысан бойынша медициналық анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті

Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары:	қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, соттылықтың болмауы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі	СТ 1724-2007 "Протездеу бойынша медициналық-техникалық көмек көрсету және протездік-ортопедиялық бұйымдармен қамтамасыз ету. Жалпы талаптар"; СТ 68-2012 "Халықтың жеке тапсырыстары бойынша дайындалған протездік-ортопедиялық бұйымдар. Жалпы техникалық шарттар".	
СБШ шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы
	4	протездік-ортопедиялық бұйымдардың механигі;
	4	протездік-ортопедиялық бұйымдарды жасау және әрлеу жөніндегі қайысшы;
	4-5	протез құрастырушы слесарь;
	4-5	протезші техник; ортезші техник

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері.

49. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі

Орындаушы: Манабаева Гүлбақыт Хақимқызы

E-mail: g.manabaeva@enbek.gov.kz;

Телефон нөмері: +7 (7172) 74 35 33.

50. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі

Жетекшісі: Альбина Боранбайқызы;

E-mail: a.boranbaikyzy@enbek.gov.kz;

Телефон нөмірі: +7 (7172) 74 29 73.

Жетекшісі: Иманғали Ғазиза Әмитқызы;

E-mail: g.imangali@enbek.gov.kz;

Телефон нөмірі: +7 (7172) 74 32 31.

Әлеуметтік қорғау саласын дамытудың ұлттық ғылыми орталығы ШЖҚ РМК

Жетекшісі: Тезекбаев Қанат Мәрденұлы;

E-mail: tekanat@mail.ru

Телефон нөмірі: +7 (727) 279 80 91;

Бөлекбаева Шолпан Әділжанқызы;

E-mail: sholpan-adiljan@mail.ru;

Телефон нөмірі: + 7 (727) 279 80 91;

Сейсембеков Толқын Әділжанұлы;

Телефон нөмірі: + 7 (727) 279 65 65;

Абуджазар Усама Мухаммедович;

E-mail: dr.osama@mail.ru

Телефон нөмірі: +7 7 (727) 279 65 65.

51. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 2024 жылғы 25 шілде.

52. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 2024 жылғы 27 қыркүйек.

53. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 2024 жылғы 27 қыркүйектегі №29326 сараптамалық қорытынды.

54. Нұсқа нөмірі және шыққан жылы: 2-нұсқа, 2024 ж.

55. Қайта қараудың болжамды күні: 31.12.2027 ж.

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМҚ